

EUROPEISKA GEMENSKAPERNAS KOMMISSION

Bryssel den 12.9.2001
KOM(2001) 438 slutlig

.

Utkast

Gemensam rapport om sysselsättningen 2001

(framlagd av kommissionen)

{ SEC (2001) 1398 }

INLEDNING

I avdelning VIII i Fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen anges principerna och förfarandena för att utveckla en samordnad strategi för sysselsättningen. I artikel 128 anges särskilt stegen för att utforma en sådan strategi, vilket inbegriper årliga riktlinjer för medlemsstaternas sysselsättningspolitik, rekommendationer till medlemsstaterna och en gemensam rapport från rådet och kommissionen till Europeiska rådet om sysselsättningsläget i gemenskapen och genomförandet av riktlinjerna. Varje medlemsstat skall lämna rådet och kommissionen en årsrapport om de viktigaste åtgärder som den har vidtagit för att genomföra sin sysselsättningspolitik mot bakgrund av riktlinjerna för sysselsättningen. Den europeiska sysselsättningsstrategin, som har utformats enligt ovannämnda institutionella ramar, utgör ett viktigt bidrag till den mer övergripande politiska dagordning för Europeiska unionen som fastställdes vid toppmötet i Lissabon våren 2000, och som sedan har bekräftats vid Europeiska rådets möten i Nice och Stockholm.

I denna gemensamma rapport ges en överblick över sysselsättningsläget och en politisk bedömning av de framsteg som medlemsstaterna har gjort i genomförandet av 2001 års riktlinjer för sysselsättningen¹ samt belyses de utmaningar som återstår för medlemsstaterna.

Rapporten innehåller dels en analys av de framsteg som gjorts runt om i EU när det gäller de viktigaste överenskomna målen och riktlinjerna, dels en kort översikt för varje medlemsstat. Analysen grundar sig på gemensamma nyckelindikatorer och sammanfattas i bilagorna.

En mer detaljerad analys av den senare tidens utveckling vad gäller varje riktlinje och medlemsstat ges i ett stöddokument från kommissionen².

De båda rapporterna ligger till grund för de båda andra delarna i sysselsättningspaketet, nämligen de sysselsättningspolitiska rekommendationerna och riktlinjerna för 2002³.

¹ Rådets beslut om riktlinjer för medlemsstaternas sysselsättningspolitik 2001 (2001/63/EG), EGT L 22, 22.1.2001.

² SEK(2001)1398.

³ KOM(2001)512 slutlig och KOM(2001)511 slutlig.

INNEHÅLL

INLEDNING	2
Sammanfattning	5
1. Den politiska och ekonomiska bakgrunden	9
2. Genomförande av 2001 års riktlinjer och rekommendationer för sysselsättningen: Bedömning av resultat och politiska insatser runt om i Europeiska unionen.....	13
2.1. Den allmänna politiska ramen: Att återspegla de övergripande målen för 2001 års riktlinjer	14
2.2. Bedömning av de framsteg som gjorts i fråga om de fyra pelarna i 2001 års riktlinjer	20
2.2.1. Anställbarhet	20
2.2.2. Företagaranda.....	27
2.2.3. Anpassningsförmåga	33
2.2.4. Jämställdhet.....	36
3. Genomförande av 2001 års riktlinjer och rekommendationer för sysselsättningen: Bedömning av resultat och politiska åtgärder i varje medlemsstat.....	42
BELGIEN	42
DANMARK.....	44
TYSKLAND.....	47
GREKLAND	50
SPANIEN	53
FRANKRIKE	56
IRLAND.....	59
ITALIEN	62
LUXEMBURG	65
NEDERLÄNDERNA.....	68

ÖSTERRIKE	71
PORTUGAL	74
FINLAND.....	77
SVERIGE	80
FÖRENADE KUNGARIKET.....	83
4. Vägen framåt.....	86
Bilaga 1: Översikt över 2001 års nyckelindikatorer	92
Bilaga 2: Översikt över de gemensamma indikatorerna för förebyggande och aktivering för 2000	99

SAMMANFATTNING

Den europeiska sysselsättningsstrategin utgör ett viktigt bidrag till den mer övergripande politiska dagordning för Europeiska unionen som fastställdes vid toppmötet i Lissabon våren 2000, och som sedan har bekräftats vid Europeiska rådets möten i Nice och Stockholm. I linje med den allmänna ekonomiska utvecklingen utvecklades sysselsättningen exceptionellt väl under 2000. En tillväxt på 3,3 procent och en produktivitetsökning på 1,6 procent åtföljdes av 3 miljoner nya arbetstillfällen och en arbetslöshet som sjönk till 8,3 procent, vilket ligger nära den nivå som rådde i början av 1990-talet. Samtidigt blev resultaten av de strukturella reformerna på Europas arbetsmarknader tydliga framför allt vad gäller en mer sysselsättningsintensiv tillväxt, en starkare sysselsättningsutveckling inom högteknologiska och kunskapsintensiva sektorer – vilket återspeglar omvandlingen till en kunskapsbaserad ekonomi – och ett stort inflöde av kvinnor till arbetsmarknaden. Betydande strukturella svagheter återstår dock framför allt vad gäller en fortsatt betydande arbetslöshet, särskilt när det gäller ungdomar, avsevärda skillnader mellan könen och en låg sysselsättningsintensitet när det gäller äldre personer. Även om det görs framsteg på väg mot de sysselsättningsmål som fastställdes i Lissabon och Stockholm står det klart att man måste genomföra strukturella reformer och den makroekonomiska politik som man kommit överens om enligt de allmänna riktlinjerna för medlemsstaternas och gemenskapens ekonomiska politik särskilt med hänsyn till de mindre gynnsamma utsikterna för ekonomin och sysselsättningen.

Den ökade *kvaliteten i de nationella handlingsplanerna för sysselsättningen* och det ökade antalet parter som deltar i utarbetandet och uppföljningen av dessa planer återspeglar den bestående styrka som skapats genom den europeiska sysselsättningsstrategin.

Trots dessa uppmuntrande framsteg har de övergripande mål som infördes i 2001 års riktlinjer ännu inte helt införlivats i nationella sysselsättningsstrategier. Ett fåtal medlemsstater har lagt fram en övergripande strategi för hur de tänker bidra till *sysselsättningsmålen* från Lissabon och Stockholm, och bara de som redan ligger nära eller över de europeiska målen fastställer nationella mål i detta avseende. Målet att höja *kvaliteten* tas framför allt upp när det gäller utbudet av arbetskraft, medan kvalitet i arbetet bara beaktas i en begränsad omfattning⁴. Det har gjorts klara framsteg när det gäller att utveckla *livslångt lärande*, som nu är ett etablerat politiskt inslag i hela Europeiska unionen. Övergripande strategier för livslångt lärande finns nu i ungefär hälften av medlemsstaterna, men dessa strategier befinner sig dock ännu i ett tidigt skede av genomförandet. Dessutom finns det i flertalet medlemsstater inte tillräckliga bevis för att det förekommer samordning och synergieffekter mellan berörda ministerier. Få

⁴

Aktuella frågor kring kvalitet i arbetet redovisas i kommissionens meddelande KOM(2001) 313, 20.6.2001.

medlemsstater anger mål för ökade investeringar i mänskliga resurser eller för deltagande i fortbildning. För utarbetandet av nationella handlingsplaner för sysselsättningen har man utvecklat samarbetet mellan myndigheter och *arbetsmarknadens parter*. Arbetsmarknadsparternas specifika bidrag är dock svårt att identifiera med tanke på bristen på tillgänglig information.

Steget in ett kunskapsbaserat samhälle – som ligger bakom hela Lissabonstrategin – återspeglas på många sätt i de nationella handlingsplanerna, särskilt i frågor som rör livslångt lärande och företaganda. När det gäller de fyra pelarna i sysselsättningsstrategin har kombinationen av politiska åtgärder⁵ fortfarande sin tyngdpunkt på åtgärder inom ramen för pelaren anställbarhet, följd av pelaren företaganda. Åtgärderna inom ramen för pelarna anpassningsförmåga och jämställdhet är fortfarande ganska svaga. Strategins *regionala och lokala dimension* återspeglas bättre, men de regionala klyftorna utgör fortfarande ett allvarligt problem i flera medlemsstater. Det har gjorts betydande framsteg när det gäller att fastställa *gemensamma indikatorer*, men de måste nu användas effektivare och mer allmänt. Inom ramen för pelaren anställbarhet fullföljer och förstärker medlemsstaterna i allmänhet sina insatser för att *förebygga* långtidsarbetslöshet. Endast en medlemsstat avviker från målet att minst 20 procent av de arbetslösa skall vara föremål för aktiva arbetsmarknadsåtgärder. Den pågående moderniseringen av de *offentliga arbetsförmedlingarna* stöder både den förebyggande strategin och mer skraddarsydd åtgärder för att främja *återintegrering* av långtidsarbetslösa. Man fäster en större vikt vid genomförandet av *livslångt lärande*, med en bättre täckning av vuxenutbildning än av grundutbildning. Utvecklingen av baskunskaper ger dock ofta anledning till oro. De gemensamma målen för *e-lärande* i form av Internetuppkoppling av skolor och utbildning av lärare i informations- och kommunikationsteknik tycks i allmänhet vara möjliga att uppnå. Medlemsstaterna ger olika politiska svar, med en huvudbetoning på rörlighet mellan yrken, på *arbetskrafts- och kompetensbrister*, som fortfarande till stor del begränsar sig till vissa yrken och sektorer. Några få medlemsstater uppvisade dock också mer allmänna rekryteringsproblem under 2000.

Å andra sidan kvarstår allvarliga tvivel vad gäller fem medlemsstaters förmåga att år 2002 uppnå målet att helt genomföra den förebyggande strategi som anges i riktlinjerna när det gäller att ge alla unga och vuxna arbetslösa en ny start innan de hamnar i långtidsarbetslöshet. Att övervaka *aktiva åtgärders effektivitet* är vanligtvis otillräckligt. Framstegen när det gäller att reformera bidragssystem och incitament tycks ofta vara otillräckliga för att främja deltagande, och samspelet mellan *skatte- och bidragssystemen* måste uppmärksammas i högre grad. Det saknas en övergripande politisk strategi för ett *aktivt åldrande* i flertalet medlemsstater, och de åtgärder som vidtagits förblir begränsade i omfattning och verkan. De

⁵ När det gäller genomförandet av sysselsättningsriktlinjerna avses med "kombination av politiska åtgärder" balansen mellan de fyra pelarna i riktlinjerna.

nationella handlingsplanerna lyckas inte ge en fullständig bild av de åtgärder som vidtagits för att främja svaga gruppers integrering på arbetsmarknaden och för att främja *social integration*. Bara hälften av medlemsstaterna fastställer nationella mål för att öka sysselsättningsnivån när det gäller *personer med funktionshinder*, och endast Danmark och Nederländerna fastställer mål för *etniska minoriteter*. Det krävs ytterligare insatser i alla dessa avseenden för att bidra till den offentliga politikens kvalitet och sunda offentliga finanser.

Inom ramen för pelaren företaganda fäster medlemsstaterna stor vikt vid att förenkla *lagstiftning och administration* för nyföretagande och utveckling. Ny informationsteknik används i hög grad för att minska bördan för företag framför allt under igångsättningsskedet. Kampen mot *odeklarerat arbete* har intensifierats i flera medlemsstater. Den europeiska sysselsättningsstrategins *territoriella dimension* har utvecklats avsevärt med starkare lokala partnerskap, inbegripet lokala och regionala handlingsplaner för sysselsättningen. Den *sociala ekonomin* tycks utvecklas snabbare sedan 1999, även om dess potential skulle kunna utnyttjas bättre. Många medlemsstater gör framsteg när det gäller att utveckla mer sysselsättningsfrämjande skattesystem. Framstegen när det gäller att minska *skattetrycket på arbete* går på det hela taget relativt långsamt, men är större för lågavlönat och lågkvalificerat arbete.

Medlemsstaternas bristande vilja att förenkla *reglerna för nyanställning* förblir ett hinder för skapandet av sysselsättning som inte uppvägs av de insatser som presenteras i planerna för att förenkla socialförsäkrings- och skattebestämmelser. Med huvudinriktningen på att förbättra näringslivsklimatet tycks man inte i tillräcklig grad betona skapandet av en *företagarkultur*, vilket skulle kräva ett mer övergripande och strategiskt förhållningssätt som inbegriper flera samordnade åtgärder.

Inom ramen för pelaren anpassningsförmåga har både myndigheter och arbetsmarknadens parter tagit många initiativ som rör frågorna om *arbetstid* och *flexibla arbetsformer*. Man har i högre grad uppmärksammat och vidtagit vissa innovativa åtgärder som rör *hälsa och säkerhet* i arbetet. Arbetsmarknadens parter har medverkat i ett antal initiativ och överenskommelser som rör *yrkesutbildning och livslångt lärande*, men det saknas en bedömning av deras effekter.

Andra aspekter som rör arbetets organisation och kvalitet i arbetet har fått lite uppmärksamhet. Samarbetet mellan myndigheterna och arbetsmarknadens parter har i allmänhet förbättrats, men föga är känt om *arbetsmarknadsparternas* insatser för att genomföra åtgärder som rör arbetsorganisation, särskilt som de inte har utnyttjat den möjlighet till oberoende rapportering som riktlinjerna erbjuder. De nationella handlingsplanerna innehåller ringa respons från arbetsmarknadens parter i fråga om målet att ge alla arbetstagare möjlighet att *ta del av informationssamhället* senast år 2003.

Som en del av åtgärderna inom ramen för pelaren jämställdhet kan man notera framsteg i *jämställdhetsarbetet* i form av samarbetsmekanismer och bedömningar av jämställdhetsaspekter. Frågan om en minskad *uppdelning mellan könen* har tagits upp i flera medlemsstater, och det finns några goda exempel på innovativa metoder för att minska *löneskillnaderna mellan könen*. Det har också rapporterats om många intressanta initiativ för att *förena familjeliv och yrkesliv*.

Det saknas dock en övergripande *jämställdhetsstrategi* i flertalet medlemsstater, och många av dem har inte fastställt några nationella *mål för kvinnors förvärvsfrekvens* enligt slutsatserna från Lissabon. Åtgärderna för att minska de bestående stora *löneskillnaderna mellan könen* är begränsade och det förekommer knappast några nya initiativ för att främja *kvinnors delaktighet i beslutsprocessen*. Barnomsorgen är fortfarande otillräcklig i många medlemsstater, och det finns ännu inga tydliga strategier när det gäller *omsorg för äldre* eller andra personer i ekonomisk beroendeställning. På det stora hela verkar det som om många medlemsstater har intagit en "vänta och se"-attityd gentemot initiativ som de gjort inom ramen för tidigare riktlinjer.

Ovanstående bedömning av sysselsättningsresultaten och framstegen i genomförandet av 2001 års riktlinjer samt de mindre gynnsamma ekonomiska utsikterna visar att strukturella arbetsmarknadsreformer bör genomföras på ett målmedvetet sätt. Framför allt bör man utveckla lämpliga politiska åtgärder som grundar sig på samtliga fyra pelare i syfte att öka *sysselsättningsnivån*. Åtgärderna bör i högre grad återspegla målet att främja *kvalitet i arbetet* som en faktor för att främja både deltagandet på arbetsmarknaden och en ökad konkurrenskraft. Det krävs en mer kraftfull politik för att ta itu med *skillnaderna mellan könen* på arbetsmarknaden, särskilt löneskillnaderna. Den *äldre arbetskraftens* potential bör utnyttjas bättre med mer övergripande strategier för att förebygga förtidspensionering.

Investeringar i *mänskliga resurser* är en mycket viktig fråga i övergången till en kunskapsbaserad ekonomi och särskilt när det gäller att bemöta *arbetskraftsbrist och bristande kompetens*. Sysselsättningsstrategins bidrag till kampen mot *social utslagning* måste definieras tydligare. Regionala skillnader måste åtgärdas, och man bör utnyttja strukturfonderna – särskilt *Europeiska socialfonden* – bättre för att stödja sysselsättningsstrategin. Slutligen måste *arbetsmarknadsparternas* bidrag, som är ett grundläggande villkor för strategins framgång, integreras i processen på ett bättre sätt och utvärderas bättre. Arbetet med att utveckla och använda exakta och jämförbara indikatorer måste fortsätta. Detta gäller särskilt indikatorer som kan påvisa de politiska insatsernas kvalitet och effektivitet.

1. DEN POLITISKA OCH EKONOMISKA BAKGRUNDEN

Den europeiska sysselsättningsstrategin är en del av en mer övergripande politisk dagordning som Europeiska rådet fastställde vid sitt möte i Lissabon våren 2000. I Lissabon fastställdes målet att göra Europeiska unionen till världens mest dynamiska och konkurrenskraftiga kunskapsbaserade ekonomi, med möjlighet till hållbar tillväxt med fler och bättre arbetstillfällen och en högre grad av social sammanhållning. Man kom överens om målet att uppnå en sysselsättningsintensitet så nära 70 procent som möjligt för alla och i genomsnitt över 60 procent för kvinnor i EU år 2010. Man fastställde en övergripande strategi med syftet att förbereda övergången till en kunskapsbaserad ekonomi genom att modernisera den europeiska samhällsmodellen och upprätthålla sunda ekonomiska utsikter och gynnsamma tillväxtmöjligheter. Vid sitt möte i Göteborg kompletterade Europeiska rådet ovannämnda politiska åtagande med en strategi för en hållbar utveckling och införlivade ett miljöperspektiv i Lissabonstrategin, och bekräftade därmed kopplingen mellan miljö, tillväxt och sysselsättning.

Som en bekräftelse på Europeiska unionens och medlemsstaternas strävan efter full sysselsättning fastställde Europeiska rådet vid sitt möte i Stockholm i mars 2001 ett sysselsättningsdelmål på 67 procent totalt och 57 procent för kvinnor senast 2005 samt ett sysselsättningsmål på 50 procent för äldre arbetstagare (55-64 år) senast 2010.

Goda resultat på sysselsättningsområdet ...

År 2000 uppnåddes den största sysselsättningsökningen på tio år med 3 miljoner nya arbetstillfällen. Sysselsättningsintensiteten ökade således 62,3 procent 1999 till 63,3 procent 2000, vilket förde EU närmare målet från Lissabon.

För tredje året i rad skapades fler heltidsarbeten än deltidsarbeten under 2000. Nästan 70 procent av nettosysselsättningsökningen bestod av heltidsarbeten jämfört med 60 procent 1999 och 54 procent 1998.

Arbetslösheten sjönk under 2000 från 9,1 till 8,2 procent, och antalet arbetslösa minskade med 1,5 miljoner – den största sänkningen på ett decennium – vilket minskade det totala antalet arbetslösa till 14,2 miljoner. Långtidsarbetslösheten sjönk ännu snabbare än den totala arbetslösheten, och uppgick till 3,6 procent.

... som hänger samman med en allmänt gynnsam ekonomisk utveckling under 2000

Den senaste tidens utveckling på sysselsättningsområdet måste ses mot bakgrund av den allmänt förbättrade ekonomiska utvecklingen under 2000. Under sitt fjärde år av ekonomisk återhämtning upplevde EU det mest gynnsamma ekonomiska läget på många år. Tillväxten uppgick till 3,3 procent. Den varierade mellan 10,7 procent (Irland) och 2,9 procent (Danmark och Italien). De offentliga finanserna fortsatte att förbättras i flertalet medlemsstater. Endast inflationen utvecklades negativt, och inflationstakten ökade till 2,1 procent jämfört med 1,2 procent 1999.

Det finns ett antal osäkerhetsfaktorer kring den närmaste tidens ekonomiska utveckling

Tillväxten förväntas dock mattas av under 2001 och 2002, och EU:s ekonomi erbjuder då inte samma gynnsamma klimat för förbättringar när det gäller sysselsättningen.

Tecken på strukturella förändringar på de europeiska arbetsmarknaderna

Utöver tidigare övergripande förbättringar på sysselsättningsområdet påvisar en närmare analys de strukturella förändringar som de europeiska arbetsmarknaderna genomgår.

Ett slående inslag i den senaste tidens utveckling är den samtidiga ökningen av sysselsättningen och arbetskraftens produktivitet. Arbetskraftens produktivitet ökade med 1,6 procent under 2000. Till skillnad från 1980-talet finns det för vissa medlemsstater under det senaste decenniet bevis för att kraftiga produktivitetsökningar åtföljs av en stark sysselsättningsökning. Detta kan återspegla spridningseffekter från den kraftiga ökningen av antalet arbetstillfällen inom högteknologiska och kunskapsintensiva sektorer under de senaste åren. Sysselsättningsskapandets mönster återspeglar i själva verket övergången till en kunskapsbaserad ekonomi. Högteknologiska och kunskapsintensiva sektorer drev på skapandet av arbetstillfällen, och stod för mer än 60 procent av de arbetstillfällen som skapades mellan 1995 och 2000. Detta gynnade inte bara högkvalificerade arbetstagare, utan även låg- och medelkvalificerade anställda inom dessa sektorer.

Mer än 1,6 miljoner av de nya arbetstillfällena gick till kvinnor, vars sysselsättningsintensitet ökade från 52,8 procent 1999 till 54 procent 2000.

Kvarstående strukturella svagheter

Förbättringarna på EU:s arbetsmarknad har dock inte eliminerat vissa stora kvarstående strukturella svagheter.

För det första är arbetslösheten fortfarande hög, till exempel dubbelt så hög som i USA. Framför allt kännetecknas EU fortfarande av en hög ungdomsarbetslöshet, som uppgår till 16,3 procent av de ungdomar som är aktiva på arbetsmarknaden eller 7,8 procent av samtliga ungdomar mellan 15 och 24 år.

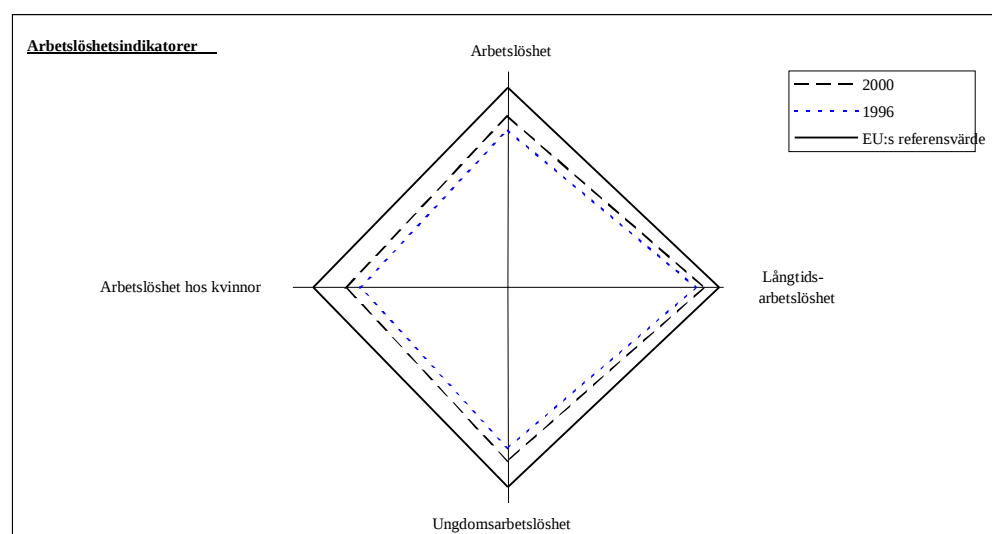
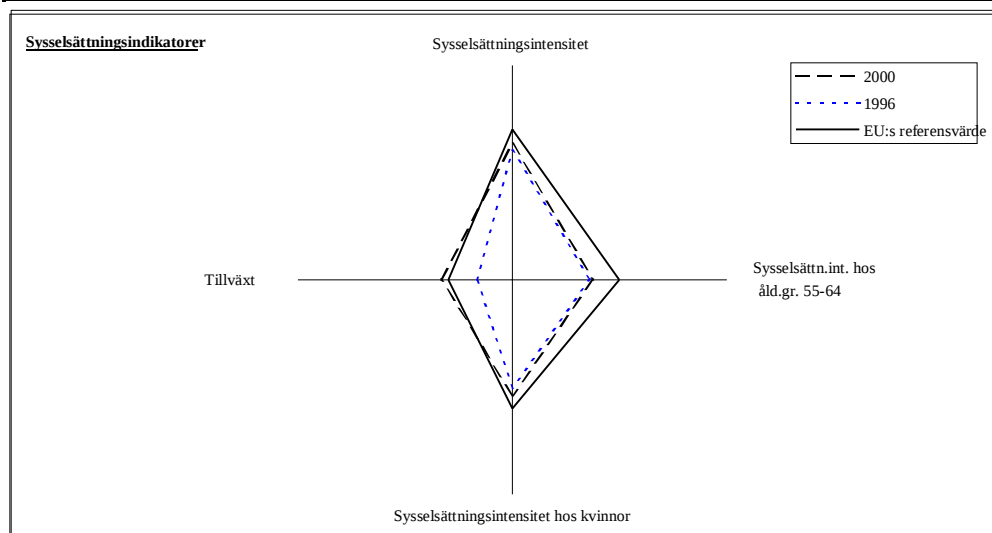
Den låga sysselsättningsintensiteten hos äldre personer är ett allvarligt problem då den i EU i genomsnitt uppgår till 37,7 procent av befolkningen mellan 55 och 64 år, vilket är långt från det mål som fastställdes i Stockholm.

Slutligen kvarstår stora skillnader mellan könen vad gäller sysselsättning, arbetslöshet och uppdelning mellan yrken.

Figur 1: Översikt över resultaten i fråga om sysselsättning och arbetslöshet i Europeiska unionen, 1996 och 2000

Anm: Ju större område desto bättre resultat. Figuren har utformats så att ett ökat avstånd från skärningspunkterna återspeglar en högre sysselsättningsintensitet respektive en lägre arbetslöshet.

	2000	1996	EU:s referensvärde
Sysselsättningsintensitet	63.3	60.1	70 (mål för 2010, Lissabon)
Sysselsättn.int. hos åld.gr. 55-64	37.7	36.2	50 (mål för 2010, Stockholm)
Sysselsättn.int. hos kvinnor	54.0	50.2	60 (mål för 2010, Lissabon)
Tillväxt	3.3	1.7	3 (baslinjescenario, Lissabon)

	2000	1996	EU:s referensvärde
Arbetslöshet	8.2	10.8	2.9 (genomsnitt i de tre bästa länderna: LU, NL, AT)
Långtidsarbetslöshet	3.7	5.2	0.8 (genomsnitt i de tre bästa länderna: LU, NL, DK)
Ungdomsarbetslöshet	7.8	10.2	2.9 (genomsnitt i de tre bästa länderna: LU, AT, IE)
Arbetslöshet hos kvinnor	9.7	12.4	3.8 (genomsnitt i de tre bästa länderna: LU, NL, IE)

I avsnitt 3 redovisas samma figurer för varje medlemsstat.

2. GENOMFÖRANDE AV 2001 ÅRS RIKTLINJER OCH REKOMMENDATIONER FÖR SYSSELSÄTTNINGEN: BEDÖMNING AV RESULTAT OCH POLITISKA INSATSER RUNT OM I EUROPEISKA UNIONEN

Riktlinjerna för 2001 ändrades avsevärt jämfört med föregående riktlinjer, vilket var ett resultat både av den halvtidsutvärdering som gjordes i mitten av 2000 och av den nya politiska dagordning som beslutades vid toppmötet i Lissabon. Man angav ett antal övergripande mål för sysselsättningsstrategin i dess helhet. Dessutom lades vissa nya riktlinjer till och befintliga riktlinjer ändrades för att betona vissa prioriteringar, till exempel flaskhalsar på arbetsmarknaden, diskriminering, odeclarerat arbete, det gemensamma målet att arbetstagare skall kunna använda informations- och kommunikationsteknik år 2003 samt nationella mål om en ökad förvärvsfrekvens för kvinnor och en utbyggd omsorg.

I 2001 års nationella handlingsplaner för sysselsättningen ges en mycket tydligare och mera samstämmig presentation av medlemsstaternas sysselsättningspolitik än tidigare år. Detta tycks återspegla inte bara medlemsstaternas fortsatta åtagande att samordna den nationella sysselsättningspolitiken på EU-nivå, utan också ett förstärkt förberedelsearbete på nationell nivå. Utarbetandet av nationella handlingsplaner inbegriper allt fler aktörer på olika nivåer – nationell, regional och lokal – och av olika ursprung – olika ministerier men även arbetsmarknadens parter – i ett förhållningssätt som är inriktat på nära samarbete. Denna utveckling är en positiv faktor för att sysselsättningspolitiken skall samordnas bättre med andra berörda politikområden.

En närmare granskning av de nationella handlingsplanerna visar att man rör sig i rätt riktning inom många av de områden som omfattas av riktlinjerna. Detta åskådliggörs i figur 1, där EU totalt sett närmar sig unionens referensvärden för alla aktuella nyckelindikatorer. Ändå tycks önskad styrka och enhetlighet i strategierna ofta saknas inom många viktiga områden, som till exempel åtgärder som syftar till att öka sysselsättningsintensiteten, åtgärder som åtföljer övergången till kunskapssamhället, åtgärder som skall främja ett aktivt åldrande och jämställdhet samt åtgärder för att reformera skatte- och bidragssystemen. Att intensifiera dessa insatser tycks vara ännu viktigare nu då världskonjunkturen är osäkrare än under 2000.

Övergången till kunskapssamhället – som ligger till grund för hela Lissabonstrategin – återspeglas på många sätt i de nationella handlingsplanerna. Detta gäller särskilt frågor kring livslångt lärande – där särskild vikt fästs vid "e-kunskaper" och "e-lärande" – och företagande – där informations- och kommunikationsteknik används som ett sätt att förenkla näringslivsvillkoren. En klar redovisning av hur nationella strategier för att främja informationssamhället bidrar till Luxemburgprocessen görs dock inte särskilt ofta.

2.1. Den allmänna politiska ramen: Att återspegla de övergripande målen för 2001 års riktlinjer

Genom de nya övergripande målen i 2001 års riktlinjer anges den allmänna politiska ramen för genomförandet av den europeiska sysselsättningsstrategin, vilket återspeglar strävan från toppmötet i Lissabon att uppnå full sysselsättning i ett kunskapssamhälle.

Medlemsstaterna ger olika svar på mål A när det gäller hur man skall *maximera sysselsättningsintensiteten mot bakgrund av målen från Lissabon* om en total sysselsättningsintensitet på 70 procent och en sysselsättningsintensitet för kvinnor på 60 procent år 2010. I bedömningen av framstegen skall man också beakta de delmål som fastställdes vid Europeiska rådets möte i Stockholm våren 2001 om en sysselsättningsintensitet på 57 procent för kvinnor och på 67 procent totalt år 2005 samt på 50 procent för åldersgruppen 55–64 år 2010⁶.

Fakta om sysselsättningsnivån (se tabell 1)

- *Sysselsättningsintensiteten i EU ökade under 2000 till 63,3 procent totalt och till 54 procent för kvinnor. Precis som under 1999 ökade sysselsättningsintensiteten med 1 procentenhet totalt och med 1,2 procentenheter för kvinnor. De länder som uppvisade de bästa resultaten med en sysselsättningsintensitet över 70 procent var som föregående år Danmark, Sverige, Nederländerna och Förenade kungariket. Spanien, Grekland och Italien uppvisade den lägsta sysselsättningsintensiteten (alla kring 55 procent).*
- *Sysselsättningsintensiteten ökade under 2000 för alla åldersgrupper, och uppgick till 40,3 procent för åldersgruppen 15–24, till 76,6 procent för åldersgruppen 25–54 och till 37,7 procent för åldersgruppen 55–64 år. Även om skillnaderna mellan medlemsstaterna minskar för den stora mellersta åldersgruppen, kvarstår eller ökar de för yngre och äldre arbetstagare. Den låga sysselsättningsintensiteten för ungdomar återspeglar en ökad andel ungdomar inom fortbildning eller högre utbildning, men den låga sysselsättningsintensiteten för äldre arbetstagare ger desto större anledning till oro.*

⁶ För äldre arbetstagare, se punkt 2.2.1.

Tabell 1: Mål för sysselsättningsintensiteten

MEDLEMSSTAT	SYSSELSÄTTNINGSENTENSITET 2000		NATIONELLA MÅL I DE NATIONELLA PLANERNA FÖR 2001		KOMMENTARER
	TOTALT	KVINNOR	TOTALT	KVINNOR	
Österrike	68.3	59.4	Nej	Nej	Sysselsättningsintensiteten nära EU:s mål både totalt och för kvinnor.
Belgien	60.5	51.5	Nej ⁷	Nej	
Danmark	76.3	71.6	Ja	Nej	Båda målen överskrider EU:s mål. Nationellt mål på ytterligare 1,3 procent totalt fram till 2010.
Frankrike	62.2	55.3	Ja (62.8)	Ja (55.8)	Nationella mål endast för 2001.
Finland	67.5	64.4	Ja (70)	Nej	Båda målen nära eller över EU:s mål. Nationellt delmål för den totala sysselsättningsintensiteten fram till 2005.
Tyskland	65.4	57.9	Nej	Nej	
Grekland	55.6	40.9	Ja (61.5)	Nej	Nationellt delmål för den totala sysselsättningsintensiteten fram till 2005.
Italien	53.5	39.6	Ja	Nej	Nationella mål för den totala sysselsättningsintensiteten: 58.5 % 2005 och 61.3 % 2010 ⁸ .
Irland	65.1	54.0	Nej	Nej	
Luxemburg	62.9	50.3	Nej	Nej	
Nederländerna	73.2	63.7	Nej	Ja (65)	Båda målen överskrider EU:s mål. Det nationella målet för kvinnor avser förvärvsfrekvens år 2010.
Portugal	68.3	60.3	Nej	Ja	Båda målen nära eller över EU:s mål. Nationellt mål för kvinnor: att minska skillnaden mellan könen med 25 procent fram till 2003.
Spanien	55.0	40.3	Nej	Nej	
Sverige ⁹	73.0	71.0	Ja (80)	Nej	Båda målen överskrider EU:s mål. Det nationella målet för den totala sysselsättningsintensiteten avser åldersgruppen 20–64 fram till år 2004.
Förenade kungariket	71.2	64.6	Ja (75)	Ja (70)	Båda målen överskrider EU:s mål. Det nationella målet för kvinnor avser bara ensamstående föräldrar.

⁷ Belgien ansluter sig till målet från Lissabon utan att göra några uttalade åtaganden i form av nationella mål förutom för anmärkningen att det för att nå dessa mål krävs att den aktuella sysselsättningsintensiteten ökar med en procentenhet per år.

⁸ Grundat på en komplettering av den nationella handlingsplanen, juni 2001.

⁹ Det nationella målet på 80 procent för åldersgruppen 20–64 motsvarar cirka 76 procent för åldersgruppen 15–64.

Få medlemsstater presenterar en övergripande strategi för hur de skall bidra till dessa övergripande mål. Även om man i riktlinjerna uppmanar medlemsstaterna att överväga att ange nationella sysselsättningsmål har de medlemsstater som anger relativt ambitiösa långsiktiga mål¹⁰, såsom Danmark, Sverige, Nederländerna och Förenade kungariket, redan en sysselsättningsintensitet som överstiger målen från Lissabon. Andra medlemsstater anger antingen inte några mål (även om de i vissa fall hänvisar eller ansluter sig till målen från Lissabon), eller anger mindre specifika, mindre ambitiösa eller mer kortsiktiga mål.

Det parallella målet att öka arbetets kvalitet, som också anges i mål A, återspeglas som en övergripande fråga i flera nationella handlingsplaner (Portugal, Belgien, Danmark, Irland och Frankrike) eller hänvisas till i särskilda riktlinjer. En gemensam inriktning är strävan att förbättra utbudet av arbetskraft, med kopplingar till livslångt lärande, en förebyggande eller aktiv arbetsmarknadspolitik och kampen mot odeklarerat arbete. Även om några initiativ nämns tas däremot frågan om själva sysselsättningsens kvalitet inte upp i detalj.

Enligt mål B och som svar på relevanta rekommendationer från föregående år till ungefär två tredjedelar av medlemsstaterna har betydande framsteg gjorts när det gäller frågorna kring *livslångt lärande*, vilka har lyfts fram avsevärt i 2001 års handlingsplaner. I allmänhet saknas dock bevis på samordning mellan berörda ministerier. Tabellen nedan visar att hälften av medlemsstaterna nu har övergripande och enhetliga strategier (Danmark, Nederländerna, Finland, Sverige, Förenade kungariket, Frankrike och Tyskland, där de båda sistnämnda håller på att finslipa på några av de sista delarna). I tabell 2 anges övergripande kriterier för sådana strategier samt görs lägesbedömningar för varje medlemsstat. När det gäller strategiernas omfattning tenderar medlemsstaterna att täcka formell utbildning och yrkesutbildning bäst, men ibland erkänns även icke-formellt lärande. Om medlemsstaterna skall lyckas mobilisera fler "som inte lär" krävs ett bättre främjande och utnyttjande av icke-formellt lärande, inbegripet på arbetsplatsen, samt konkreta åtgärder för svaga grupper. Investeringsfrågor, inbegripet individuella finansieringsprogram, måste också uppmärksammas bättre. En större vikt bör också fästas vid åtgärder såsom rådgivnings- och vägledningstjänster samt branschöverskridande vägar för lärande som förbättrar det tillgängliga lärandets övergripande samstämmighet. Det är i allmänhet för tidigt att utvärdera de fastställda åtgärdernas verkan eftersom medlemsstaterna befinner sig i ett skede av utvecklingsarbete eller genomförande. Det är viktigt att investera i mänskliga resurser för att sysselsättningsstrategin skall lyckas, och det är även nödvändigt för genomförandet av flera riktlinjer, framför allt för att främja arbetskraftens anställbarhet och anpassningsförmåga. Ändå anger få medlemsstater mål för ökade investeringar i mänskliga resurser (Belgien beträffande företagsintern utbildning) eller för deltagande i fortbildning (Nederländerna, Frankrike, Belgien (Flandern), Portugal och Tyskland), vilket aktualiserar frågor kring övervakningen av framstegen i övriga medlemsstater.

¹⁰ Dessa avser ibland särskilda åldersgrupper eller förvärvsfrekvens snarare än sysselsättningsintensitet.

Tabell 2: Medlemsstaternas ställning när det gäller att utveckla strategier för livslångt lärande¹¹

BESKRIVNING	B	DK	D	EL	E	F	IRL	I	L	NL	A	P	FIN	S	UK
STRATEGIERNAS OMFATTNING															
Obligatorisk utbildning	D	A	A	D	D	A	D	A	D	A	D	D	A	A	A
Formell utbildning och yrkesutbildning för vuxna	D	A	D	D	D	D	A	D	D	A	D	D	A	A	A
Icke-formellt lärande/lärande på arbetsplatsen/erkännande av tidigare lärande	D	A	A	D	D	A	D	D	O	D	D	D	A	A	A
Inriktning på svaga grupper	D	D	D	A	O	D	D	O	D	D	D	D	A	A	D
Allmänna investerings/finansieringsprogram	D	A	D	O	D	D	D	D	D	A	D	D	D	A	D
STRATEGIERNAS ENHETLIGHET															
Systemutveckling (politiska behov, planering, mål, genomförande, övervakning)	D	A	D	D	D	A	D	O	D	A	D	D	A	A	D
Samarbete (arbetsmarknadens parter, myndigheter, utbildningsinstitut, det civila samhället)	D	D	A	O	D	D	A	D	D	D	D	D	D	A	A
Helhetsaspekter (rådgivnings- och vägledningstjänster, rörlighet för utbildning/yrkesutbildning)	D	A	D	D	D	A	D	D	D	D	O	O	A	D	A

Kommentarer:

A = Adekvat. Med adekvat avses att ett visst kriterium ges lämplig prioritet både i medlemsstatens strategi och i konkreta åtgärder.

D = Delvis. Med delvis avses att kriteriet ägnas viss uppmärksamhet både i strategin och i åtgärderna *eller* att den ges lämplig prioritet i strategin eller i åtgärderna.

O = Otillräcklig. Med otillräcklig avses att det särskilda kriteriet saknas både i strategin och i åtgärderna eller att det ägnas viss uppmärksamhet i strategin eller i åtgärderna.

¹¹ Bedömningen är vägledande och baseras huvudsakligen på 2001 års nationella handlingsplaner, men även på annan relevant och tillgänglig information. Ytterligare förklaringar ges i kommissionens stöddokument till den gemensamma rapporten om sysselsättningen.

Samtliga medlemsstater erkänner arbetsmarknadsparternas avgörande roll för livslångt lärande, även om deras delaktighet varierar till sin karaktär eller omfattning, och det lämnas begränsade upplysningar om deras självständiga initiativ. Även om ett begränsat samarbete med myndigheterna rapporteras tycks det civila samhällets delaktighet vara marginell. Man bör här förbättra samordningen mellan aktörer och olika åtgärdsnivåer.

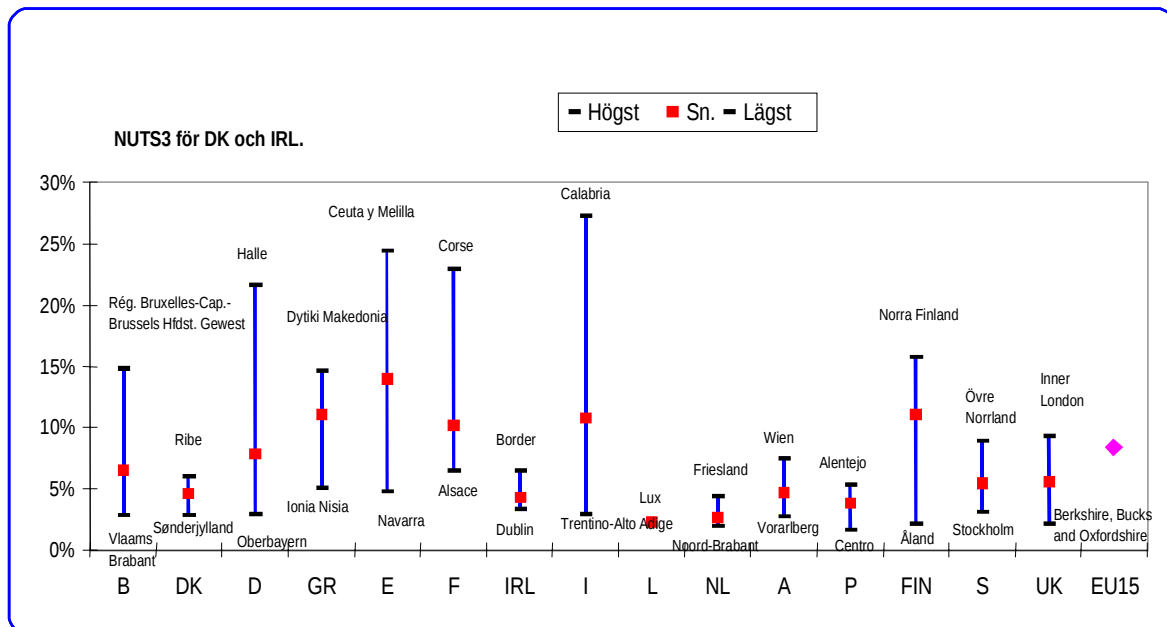
Enligt **mål C** skall arbetsmarknadens parter ha en nyckelroll i arbetet att utveckla och genomföra politiken på nationell och europeisk nivå. I allmänhet återspeglar de nationella handlingsplanerna en tendens till det ökade samarbete som önskas, men på det hela taget är arbetsmarknadsparternas bidrag fortfarande osynligt och abstrakt på både europeisk och nationell nivå. Detta beror delvis på deras specifika, decentraliserade och även varierande ställning i EU och medlemsstaterna, som tycks göra det svårt för dem att helt fylla sin roll i den europeiska sysselsättningsstrategin genom att delta i den process som de i grunden stöder och samtidigt försöka bevara sitt oberoende.

På nationell nivå har arbetsmarknadens parter i många fall varit mer delaktiga i utarbetandet av de nationella handlingsplanerna, särskilt genom trepartsorgan (Tyskland, Sverige, Irland, Belgien, Grekland, Italien, Portugal och Spanien). Rent allmänt har man dock inte på ett övertygande sätt utvecklat ett omfattande bidrag från arbetsmarknadens parter på nationell nivå i alla steg av Luxemburgprocessen och inom alla områden som de direkt berörs av. Endast i ett fåtal medlemsstater, som till exempel Belgien, tycks arbetsmarknadens parter ha skapat mekanismer för att utvärdera sina egna åtgärder.

I samband med den sociala dialogen i Europa har arbetsmarknadens parter gett bidrag som avser både flera och enskilda branscher/sektorer. På branschöverskridande nivå har förhandlingarna vara koncentrerade på arbete genom bemanningsföretag och distansarbete. På branschnivå har framsteg gjorts inom områdena telekommunikationer, handel, civil luftfart, jordbruk, byggsektor och garveriindustri. Dessa insatser åtföljdes av ett första försök att bidra till rapporterings- och bedömningsarbetet inom ramen för den europeiska sysselsättningsstrategin.

Kombinationen av politiska åtgärder i de nationella handlingsplanerna (mål D) bör återspegla hur det överordnade målet om fler och bättre arbetstillfällen eftersträvas utifrån de nationella förutsättningarna. Precis som tidigare betonas i de nationella handlingsplanerna i allmänhet fortfarande framför allt pelarna anställbarhet och – i mindre grad – företaganda. Trots framsteg i arbetet att engagera arbetsmarknadens parter åtminstone i utvecklingen av de nationella handlingsplanerna, förblir pelaren anpassningsförmåga minst utvecklad på grund av otillräcklig information om arbetsmarknadsparternas faktiska insatser och deras effekter på sysselsättningen. Medlemsstaterna fäster mindre vikt vid pelaren jämställdhet jämfört med 2000, vilket särskilt gäller de medlemsstater där det är sämst ställt med jämställdheten. När det gäller de *regionala aspekterna* på mål D förblir de regionala klyftorna ett allvarligt problem i många medlemsstater (se figur 2). Skillnaderna i arbetslöshet är fortfarande störst i Italien, Spanien, Tyskland och Belgien, och har till och med förvärrats i de båda sistnämnda. Att förbättringar är möjliga påvisas av minskade klyftor i Finland och Nederländerna.

Figur 2: Arbetslöshet i NUTS2-regioner¹² under 2000¹³

Källa: Beräkningar på grundval av Eurostats arbetsmarknadsstatistik.

Som svar på de bestående regionala skillnaderna *beaktar medlemsstaterna i högre grad sysselsättningspolitikens regionala dimension*, där de regionala myndigheterna tenderar att gå från en genomföranderoll till en aktiv delaktighet i arbetet att utveckla politik och åtgärder för sysselsättning eller en mer allmän utveckling. Vissa medlemsstater (Finland, Portugal och Förenade kungariket) utvecklar i själva verket regionala handlingsplaner som grundar sig på den europeiska sysselsättningsstrategin, och som i sin tur kan leda till lokala handlingsplaner. Dessutom utformas de nationella programmen i allt högre grad på ett sätt som skall tillåta ett flexibelt genomförande på regional eller lokal nivå, ibland parallellt med separata regionala program som kompletterar den politik och/eller finansiering som härrör från nationell nivå. *Europeiska unionens strukturfonder* kan användas på båda nivåer och på så sätt spela en viktig roll som stöd för denna utveckling, samtidigt som de genom nationella eller regionala mål som anges i programmen ger en annars sällsynt kvantifierbar dimension vid övervakningen av de framsteg som görs.

Ett nära samarbete mellan kommissionen och Sysselsättningskommitténs indikatorgrupp har lett till cirka 20 nya indikatorer som hjälp för **övervakningen av riktlinjerna (mål E)**, särskilt i fråga om livslångt lärande, anpassningsförmåga och arbetets organisation, skatte- och bidragssystem, regionala skillnader, utslagning och diskriminering. Efter toppmötet i Stockholm har prioriteringsområdena för att utveckla indikatorer utvidgats till arbetets kvalitet och jämställdhet (löneskillnader mellan könen samt omsorg för barn och andra personer i ekonomisk beroendeställning).

¹²

Avser territoriella enheter i europeisk statistik: nomenklaturen för statistiska territoriella enheter.

¹³

Skillnader i arbetslöshet mäts med variationskoefficienten, som fås fram genom att man delar standardavvikelsen med det genomsnittliga viktade medelvärde (det viktade genomsnittet av sysselsättningsintensiteten/arbetslösheten i ett land).

2.2. Bedömning av de framsteg som gjorts i fråga om de fyra pelarna i 2001 års riktlinjer

2.2.1. Anställbarhet

Huvudsyftet med denna pelare är att förbättra arbetstagares och arbetslösas anställbarhet för att på så sätt bidra till att förebygga och minska arbetslösheten och till att stödja det allmänna målet att öka den totala sysselsättningsintensiteten i Europeiska unionen. Pelaren inbegriper att bekämpa ungdomsarbetslöshet och förebygga långtidsarbetslöshet, att främja en aktiv arbetsmarknadspolitik för de som är arbetslösa och står utanför arbetsmarknaden, att reformera skatte- och bidragssystemen samt att utveckla kompetens för den nya arbetsmarknaden genom livslångt lärande. Två riktlinjer har tillkommit sedan föregående år: en för att utforma politik för ett aktivt åldrande och en för en aktiv politik för att utveckla matchningen mellan utbud och efterfrågan på arbetskraft och för att förebygga och motverka flaskhalsar.

Sammanställning av strategier för att förebygga långtidsarbetslöshet och starkare betoning av effektivitet

Fakta om långtidsarbetslösheten

- Under 2000 minskade långtidsarbetslösheten för både ungdomar och vuxna. Långtidsarbetslösheten minskade något mer än den totala arbetslösheten.
- 1,7 miljoner ungdomar, vilket motsvarar 51,6 procent av alla arbetslösa i åldersgruppen 15–24, hade dock varit arbetslösa i sex månader eller mer.
- Cirka 5 miljoner vuxna, vilket motsvarar 50 procent av alla arbetslösa vuxna, hade varit arbetslösa i 12 månader eller mer.
- Andelen personer som hamnar i långtidsarbetslöshet varierar kraftigt mellan medlemsstaterna, från cirka 1 procent (Sverige och Österrike) till över 40 procent (Belgien för ungdomar).

Under 2000 gjordes inga större ändringar av de förebyggande strategiernas allmänna utformning. Förutom att de utvidgades ytterligare i flera medlemsstater var insatserna i allmänhet inriktade på att förbättra det förebyggande arbetets kvalitet och effektivitet. Många åtgärdsinriktningar bestod i detta avseende i att tidigarelägga tidpunkten för åtgärder (Irland och Förenade kungariket), mer individanpassade tjänster (Tyskland, Spanien och Belgien), intensifierade åtgärder under den första tiden och stöd för sökande av arbete (Finland och Förenade kungariket) samt åtgärder för att öka de arbetslösas anställbarhet, särskilt utbildningsåtgärder, som är mer skräddarsydda efter arbetsmarknadens behov (Finland, Förenade kungariket och Portugal).

Ytterligare framsteg i genomförandet, men få förändringar i fråga om överensstämmelsen med EU-täckande mål för förebyggande insatser¹⁴

Trots de framsteg som noterades under 2000 är Portugal den enda ytterligare medlemsstat som kan ansluta sig till den grupp av fem länder (Österrike, Sverige, Förenade kungariket, Luxemburg och Finland) som anses vara närmast att uppfylla det gemensamma målet att minska andelen arbetslösa ungdomar och vuxna som hamnar i långtidsarbetslöshet. Tvivel kvarstår kring fem medlemsstaters förmåga att uppfylla målet år 2002, vilket beror på otillräckliga bevis (Nederländerna), osäkerhet eller förseningar när det gäller att fullborda moderniseringen av de offentliga arbetsförmedlingarna (Tyskland, Italien och Grekland) eller att helt genomföra den förebyggande strategin (Belgien). Det krävs förbättrade övervakningssystem och framför allt att gemensamma indikatorer tas fram. Även om nästan alla medlemsstater lämnar uppgifter om indikatorerna möjliggör dessa inte alltid en bedömning av insatser och resultat för den senaste perioden, och de lyckas i allmänhet inte lämna upplysningar om den faktiska integrationen.

Åtta medlemsstater har fått en rekommendation som rör deras förebyggande politik och/eller övervakningssystem, de flesta för andra gången. Svaren är uppmuntrande eftersom man har vidtagit ytterligare åtgärder för att förbättra eller snabba på genomförandet av förebyggande strategier eller för att utveckla ett lämpligt övervakningssystem. När det gäller förebyggande har man dock ännu inte gjort några betydande framsteg i arbetet att uppfylla riktlinjen, och övervakningssystemen måste utvecklas ytterligare.

Moderniseringen av de offentliga arbetsförmedlingarna framskrider, men övervakning och anpassning av personalen bör förbättras

Moderniseringen av de offentliga arbetsförmedlingarna framskrider i alla medlemsstater och bekräftar arbetsförmedlingarnas avgörande roll när det gäller att genomföra anställbarhetsåtgärder, särskilt för aktivering och förebyggande, på ett effektivt sätt. Moderniseringsprojekten återspeglar också det förändrade läget på arbetsmarknaden genom att man i högre grad betonar stöd för sökande av arbete på den öppna arbetsmarknaden, förbättringar av de arbetssökandes färdigheter i enlighet med efterfrågan och en ökad flexibilitet i tillhandahållandet av arbetsförmedlingstjänster. I flertalet medlemsstater utgör utbyggnaden av modern informations- och kommunikationsteknik samt ett ökat samarbete med andra marknadsaktörer ett avgörande stöd för den nya modellen för offentlig arbetsförmedling. Många medlemsstater (särskilt Frankrike och Tyskland) lämnar omfattande information om sina strategier och åtgärder för att anpassa sina offentliga arbetsförmedlingars organisation och arbetsmetoder till de nya kraven samt tydliga tidsplaner för sin moderniseringsprocess, men de lyckas inte informera om de åtgärder som vidtagits för att anpassa personalen och säkra övervakningen av de framsteg som görs.

¹⁴

Riktlinje 1: År 2002 skall medlemsstaterna se till att alla arbetslösa personer skall erbjudas en ny start innan de varit arbetslösa i sex månader för ungdomar och tolv månader för vuxna.

Fortsatt betoning på aktivering

Under 2000 uppnådde 14 medlemsstater en aktiveringsgrad över målet på 20 procent¹⁵. Förenade kungariket uppnådde bara en aktiveringsgrad på strax över 12 procent. Genomsnittet för de tre "bästa" medlemsstaterna (Sverige, Nederländerna och Irland) var 44 procent. I flertalet medlemsstater ökade aktiveringsgraden, vilket berodde både på en ökad betoning på aktiva arbetsmarknadsåtgärder och på ett minskat antal registrerade arbetslösa. Antalet deltagare i aktiveringsåtgärder ökade också, framför allt genom olika typer av utbildningsprogram, även om man i vissa länder kunde notera en betydande minskning av deltagandenivån. Utgifterna för aktiva arbetsmarknadsprogram ökade något. Aktiveringsåtgärdernas diversifiering och målinriktning fortsatte, och antalet utbildningsprogram kopplade till arbetet, initiativ för att starta företag och liknande ökade. I vissa länder har man i högre grad börjat inbegripa utbildning i informations- och kommunikationsteknik. Det förekom också mer samarbete med arbetsgivare för att utforma aktiva åtgärder.

Otillräcklig övervakning av de aktiva åtgärdernas effektivitet

När det gäller en verklig integrering på arbetsmarknaden lämnar bara ett fåtal medlemsstater (Sverige, Danmark och Finland samt i viss mån Tyskland, Österrike, Spanien och Förenade kungariket) några siffror. Det verkar som om incitament för att starta företag och vissa typer av yrkesutbildning är mer effektiva än traditionell arbetsmarknadsutbildning och lönesubventioner, särskilt inom den offentliga sektorn. I allmänhet tenderar kvinnor att vara bättre integrerade än män. Arbetet för att förbättra integrationsindikatorerna bör fortsätta i flertalet medlemsstater. Det finns bara knapphändig information om åtgärdernas resultat och kostnadseffektivitet. Insatserna för att regelbundet utvärdera de aktiva arbetsmarknadsprogrammets effektivitet måste förstärkas ytterligare. En kritisk anmärkning är att aktiveringsåtgärderna omfattar personer utanför arbetsmarknaden i en otillräcklig omfattning i de flesta medlemsstaterna.

Insatserna är framför allt inriktade på skattereformer, och i mycket lägre grad på bidragssystem

De senaste reformerna är mer inriktade på att göra skattesystemet mer sysselsättningsfrämjande än på förmåner. Framstegen när det gäller att reformera bidragssystemen är otillräckliga, flera åtgärder har vidtagits på ett splittrat sätt och reformerna genomförs i ett långsamt tempo. Ett fåtal medlemsstater genomför omfattande reformer av skatte- och bidragssystemen genom att förbättra sina incitament, förstärka kontrollsystemen och skärpa villkoren för rätten till bidrag (Danmark, Nederländerna och Förenade kungariket). I Frankrike har man även vidtagit åtgärder för att minska marginalsatterna. En del inriktar sig på att förstärka samspelet mellan skatte- och bidragssystemen, framför allt genom att bekämpa problem som rör arbetslöshet och fattigdomsfällor, och på att främja de allmänna

¹⁵

Se översikt i bilaga 2.

strukturella reformerna, särskilt genom att bekämpa bestående och hög strukturell arbetslöshet (särskilt Belgien, Frankrike, Nederländerna och Förenade kungariket).

Mer uppmärksamhet måste ägnas åt att ta itu med problemet att minska det fortfarande stora antalet bidragstagare och att mer effektivt ta sig an problemet med invaliditetsförmåner, främst för att underlätta återintegrering på arbetsmarknaden. Dessutom måste medlemsstaterna fundera över vilka effekter reformerna av skatter och bidrag har på jämställdheten och undvika att motverka kvinnors deltagande i arbetslivet. Ett positivt steg på väg mot förstärkta incitament för att arbeta och för att ta itu med problemet med "arbetande fattiga" är strävan att införa eller öka förmåner som är villkorade med arbete, såsom program för återinträde i arbetslivet och sysselsättningspremier eller skattelättnader för inkomster av arbete.

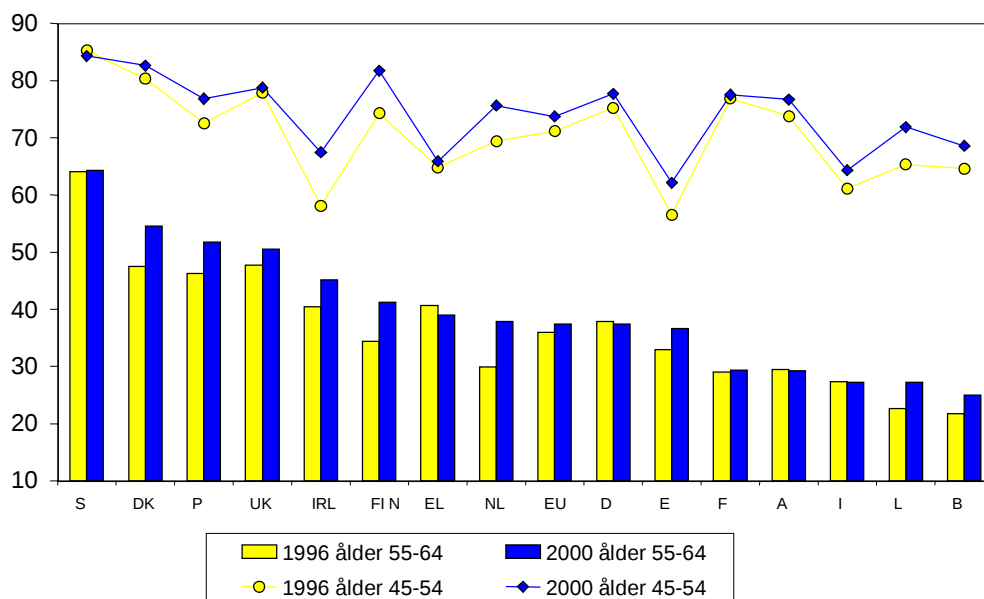
Brist på övergripande strategier för ett aktivt åldrande

Betydelsen av den nya riktlinjen 3 om ett aktivt åldrande underströks genom att man i slutsatserna från toppmötet i Stockholm fastställde målet att öka den genomsnittliga sysselsättningsintensiteten för åldersgruppen 55–64 till 50 procent i EU fram till år 2010.

Fakta om äldre arbetstagare

- *Sysselsättningsintensiteten inom åldersgruppen 55–64 förblev låg under 2000, och varierar avsevärt inom EU med ett genomsnitt på 37,7 procent – från 66,4 procent i Sverige till mindre än 30 procent i Belgien, Luxemburg, Italien, Österrike och Frankrike. Man kan bara notera en blygsam uppgång från en sysselsättningsintensitet på 36 procent 1995.*
- *Med tanke på de pågående förändringarna av sysselsättningspolitiken för äldre arbetstagare, en kraftig efterfrågan på arbetskraft och regionala skillnader mellan utbudet av och efterfrågan på specifik kompetens kan den för närvarande höga sysselsättningsintensiteten för åldersgruppen 45–54 år (ett genomsnitt i EU på 73,7 procent under 2000) mycket väl komma att innebära en avsevärt högre sysselsättningsintensitet för åldersgruppen 55–64 år om ett decennium (se figur 3).*

Figur 3: Sysselsättningsintensitet för åldersgruppen 55–64 år (jämfört med åldersgruppen 45–54 år)

Källa: Eurostat, arbetsmarknadsstatistik.

Flera medlemsstater har vidtagit åtgärder på grund av att de är bekymrade över den demografiska utvecklingen. Detta innebär insatser för att reformera bidrags- och pensionssystem, främja fortsatt yrkesverksamhet och minska incitamenten för förtidspensionering i syfte att främja en höjning av den faktiska pensionsåldern, som för närvarande ligger klart under den lagstadgade pensionsåldern i flertalet medlemsstater. Det saknas dock i allmänhet omfattande politiska strategier för ett aktivt åldrande, då de flesta medlemsstater riktar in sig på att behandla äldre arbetstagare som ännu en "svag grupp" på arbetsmarknaden och inte tar itu med frågorna tillräckligt tidigt under den enskilda personens yrkeskarriär. Endast ett par medlemsstater bemöter utmaningen med strategiska mål (Nederländerna och Sverige) eller lägger tillräcklig vikt vid åtgärder för att höja äldre personers kompetens genom t.ex. utbildning och utveckling på arbetsplatsen, inbegripet åtgärder för arbetslösa eller personer utanför arbetsmarknaden (t.ex. Danmark och Förenade kungariket). Flertalet medlemsstater intar en splittrad hållning när det gäller att reformera bidragssystemen med en dålig övervakning av de framsteg som görs, och det saknas i allmänhet särskilda åtgärder från arbetsmarknadsparternas sida.

Genomförandet av livslångt lärande förbättras, men framstegen på området e-lärande varierar

Fakta om livslångt lärande

- *Utbildningsnivå: Mer än 60 procent av alla i åldersgruppen 25–64 i EU hade under 2000 åtminstone gymnasieutbildning. De betydande skillnaderna mellan medlemsstaterna minskar på grund av utvecklingen bland ungdomar: Skillnaden mellan den högsta och lägsta andelen personer i åldersgruppen 25–34 med minst gymnasieutbildning minskade från 40,4 till 30,4 procent mellan 1995 och 2000.*
- *Deltagandet i utbildning och yrkesutbildning förblir lågt. Andelen personer i åldersgruppen 25–64 i EU som deltog i utbildning ökade under 2000 bara marginellt till 8 procent jämfört med 7,8 procent 1999 och 6,7 procent 1997. Äldre arbetstagare deltar i begränsad omfattning medan kvinnor och framför allt ungdomar deltar i högre grad.*
- *Andelen ungdomar som lämnar skolan i förtid: Under 2000 lämnade 18,5 procent av alla i åldersgruppen 18–24 utbildningssystemet och fullbordade bara sin grundskoleutbildning. I flera medlemsstater uppgår denna siffra till 30 procent eller mer. Andelen personer som lämnar skolan i förtid är avsevärt högre för pojkar än för flickor. Pojkar löper också större risk att bli arbetslösa.*

Medlemsstaterna har fäst en större vikt vid livslångt lärande och har vidtagit en lång rad åtgärder, vilket allt oftare sker genom övergripande strategier. I allmänhet täcks grundutbildning och yrkesutbildning mindre väl än vuxenutbildning, men medlemsstaterna har nu allmänt börjat rikta in sig på grundläggande färdigheter i sina nationella handlingsplaner. Flertalet medlemsstater främjar grundläggande vuxenutbildning (läs-, skriv- och räknekunnighet och vissa fall kunskaper i informations- och kommunikationsteknik och sociala kunskaper), inbegripet i icke-formella inlärningsmiljöer. Alla medlemsstater strävar efter att uppmuntra fler ungdomar att stanna kvar i utbildningssystemet. Där andelen ungdomar som lämnar skolan i förtid är alarmerande främjar medlemsstaterna flexibla läroplaner på gymnasienivå och en andra utbildningsmöjlighet. Mer uppmuntrande är att skillnaderna i utbildningsnivå inom EU i allmänhet minskar, vilket drivs på av de särskilda framsteg som görs bland ungdomar.

Medlemsstaterna betonar ofta behovet att öka andelen vuxna som deltar i utbildning, men tenderar att inte fastställa övergripande mål för dessa ökningar. De måste i högre grad tänka på att i sina nationella handlingsplaner rapportera om både allmänna och specifika framsteg på väg mot de mål som ställts upp under tidigare år. Allt fler åtgärder som är inriktade på enskilda (t.ex. utbildningskonton/utbildningskuponger) kommer att bidra till ett ökat deltagande. En starkare betoning på att göra vuxenutbildningen varierande, tillgänglig och attraktiv, på att ge information, rådgivning och vägledning samt på lokala inlärningscentrer bör bidra till att man når fler "som inte lär" och säkra framsteg när det gäller att öka lärandet. Medlemsstaterna bör också vidareutveckla icke-formellt och informellt lärande, inbegripet erkännande av tidigare lärande, samt uppmärksamma könsperspektivet. Arbetsmarknadsparternas delaktighet i politik och åtgärder för livslångt lärande ökar i de flesta medlemsstater, särskilt i fråga om tillgänglighet och finansiering. Det råder dock brist på information om deras oberoende initiativ, framför allt på företagsnivå.

Flertalet medlemsstater rapporterar om åtgärder för att främja färdigheter i informations- och kommunikationsteknik, där man ofta prioriterar eftersatta grupper, och som genomförs som en del av en övergripande strategi för e-lärande. Många medlemsstater prioriterar också utveckling av innehåll inom området e-lärande. Sammantaget är medlemsstaterna splittrade i tre grupper, från de mest avancerade (Danmark, Nederländerna, Sverige, Finland och Förenade kungariket), de som har hunnit långt med sina åtgärder (Belgien, Irland, Tyskland, Frankrike, Luxemburg och Österrike) samt de där insatserna måste öka (Spanien, Grekland, Italien och Portugal). När det gäller de allmänna målen inom området e-lärande förväntas nästan alla medlemsstater ha Internetanslutit alla skolor i slutet av 2001. De långsamma framstegen i några medlemsstater kräver dock fördubblade insatser, bland annat genom de åtgärder som betonas i initiativen e-inläring och e-kompetens i handlingsplanen eEurope 2002. De framsteg som rapporteras i arbetet att utbilda alla lärare som behöver förvärva kunskaper i informations- och kommunikationsteknik före slutet av 2002 är uppmuntrande, men otillräckliga uppgifter gör det omöjligt att dra bestämda slutsatser.

Brist på arbetskraft och kompetens leder till differentierade politiska svar

Utifrån en kombination av ekonomiska prognoser och befolkningsprognoser räknar flertalet medlemsstater med att flaskhalsarna på arbetsmarknaden kommer att förvärras på kort till medellång sikt. Vissa medlemsstater anser att denna utveckling utgör ett hot mot tillväxten och arbetsmarknadens utveckling, andra ser den som en möjlighet att återintegrera vissa grupper av arbetstagare på arbetsmarknaden. I de flesta medlemsstater är problemen begränsade till ett fåtal yrkesgrupper och branscher (t.ex. IT-sektorn, byggindustrin, hälso- och sjukvården, utbildning och sociala tjänster, hotell- och restaurangsektorn och avancerade tekniska områden). Vissa har dock redan en bristsituation på arbetsmarknaden vad gäller både särskild kompetens och arbetskraften rent allmänt (inom både hög- och lågkvalificerade yrken). Utöver allmänna åtgärder som vidtas för att minska arbetslösheten, öka förvärvsfrekvensen och anställbarheten samt höja kompetensen vidtas ett antal särskilda åtgärder för att hantera arbetskrafts- och kompetensbrister och underlätta övergången till en kunskapsbaserad ekonomi. Till dessa åtgärder hör bland annat övervakning, rörlighet mellan yrken, matchning av personer och arbeten, geografisk rörlighet och samarbete.

Fakta om rörlighet

- Även om den geografiska rörligheten mellan EU-länderna förblir relativt låg – endast 225 000 personer flyttade mellan två EU-länder under 2000 – är den geografiska rörligheten mellan regioner och pendling redan omfattande och ökar. Cirka 1,2 procent av EU:s befolkning flyttade under 2000 till en annan region inom en medlemsstat. Cirka 600.000 personer arbetar i ett annat land än det där de har sin hemvist.
- Även om rörligheten mellan olika yrken och omsättningen på arbetsmarknaden är klart lägre i EU än i USA, åtminstone när det gäller högutbildade, har rörligheten mellan olika arbeten ökat under senare år. Mellan 1998 och 1999 bytte cirka 10 procent av alla högkvalificerade arbetstagare arbete. Denna siffra varierade från 12 procent eller mer i Förenade kungariket, Danmark, Finland och Spanien till mindre än 5 procent i Italien.

Kopplingen mellan sysselsättningsprocessen och den nya processen för social integration måste uppmärksammas mer

Även om kommissionen hade uppmanat medlemsstaterna att inbegripa arbetsmarknadsrelaterade åtgärder för social integration i sina nationella handlingsplaner för sysselsättningen har detta inte gjorts tillräckligt tydligt i flertalet medlemsstater. Detta kan bero på varierande strategier i de olika medlemsstaterna: vissa understryker att sysselsättningspolitiken är bäst väg att uppnå social integration, medan andra gör en klar distinktion mellan de båda politikområdena. Vissa medlemsstater ser (den allmänna) arbetsmarknadspolitiken som ett nyckelinstrument för att främja social integration. Andra betonar de socialt utslagnas särskilda behov och att olika målgrupper kan kräva skräddarsydda åtgärder, vilket till exempel gäller Frankrike, Finland, Nederländerna och Italien. Flertalet medlemsstater betonade, precis som föregående år, integration framför åtgärder för att bekämpa diskriminering. Vissa medlemsstater försöker dock inta en mer balanserad hållning. Effekterna av det lagstiftningspaketet mot diskriminering grundat på artikel 13 som rådet antog under 2000 är uppenbara och nämns ibland uttryckligen.

När det gäller etniska minoriteter och personer med funktionshinder har bara hälften av medlemsstaterna (Frankrike, Spanien, Portugal, Tyskland, Österrike, Förenade kungariket och Irland) fastställt nationella mål för att öka sysselsättningsintensiteten inom den sistnämnda gruppen, medan bara Danmark och Nederländerna har fastställt mål för den förstnämnda.

Ett nyckelbidrag från de nationella handlingsplanerna till kampen mot utslagning rör åtgärder för att främja återintegrering av långtidsarbetslösa på arbetsmarknaden. Ett antal medlemsstater har redan börjat eller håller på att införa personliga och individanpassade strategier liknande dem som tillämpas i det förebyggande arbetet, medan andra ser över befintliga sysselsättningsprogram och åtgärder för att de bättre skall stödja återintegreringen av långtidsarbetslösa. Även om återintegreringen av långtidsarbetslösa på arbetsmarknaden sällan ses som ett sätt att lösa problem i form av flaskhalsar är den ett viktigt inslag i den övergripande strategin för att bekämpa social utslagning, särskilt i de medlemsstater som har en låg arbetslöshet och där långtidsarbetslösheten tenderar att koncentreras till särskilda grupper som är svåra att återintegrera.

2.2.2. Företagaranda

Denna pelare handlar om att skapa förutsättningar som främjar skapandet av nya arbetstillfällen. Den syftar till att underlätta skapandet av ett klimat som gynnar nyföretagande, företagstillväxt och följaktligen skapandet av sysselsättning. Detta sker särskilt genom minskade kostnader för att uppfylla administrativa krav och en minskad skattebörda. Den syftar till att på ett effektivt sätt utnyttja kunskapssamhällets och tjänstesektorns sysselsättningspotential. Pelaren syftar också till att främja åtgärder för sysselsättning på regional och lokal nivå. De få nya inslagen detta år inbegriper att främja kampen mot odeklarerat arbete, att främja utbildning i företagaranda och att främja bedömningar av effekterna av nya regler för företagande. I tabellen nedan ges en översikt över nyckelåtgärder som rapporteras i de nationella handlingsplanerna för 2001.

Tabell 3: Mål för nyckelåtgärder som rapporteras i de nationella handlingsplanerna för 2001 inom ramen för pelaren företaganda

	A	B	DK	FIN	F	D	EL	IRL	I	L	NL	P	E	S	UK
Att bedöma effekterna av ny lagstiftning	X		X			X				X				X	X
Minskad börda för företagande		X		X	X	X	X			X	X	X	X	X	
Minskade hinder för nyföretagande	X	X			X	X	X		X		X	X		X	
Bättre tillgång till finansiering			X	X	X	X		X						X	X
Bekämpande av odeklarerat arbete	X	X			X	X	X		X	X	X	X		X	X
Skapande av arbeten inom områdena tjänster, miljö och kunskaps-samhället	X			X	X	X	X	X	X	X		X	X	X	X
Förenklade förfaranden för nyanställning				X											

Fakta om skapandet av arbetstillfällen inom olika sektorer under 2000

- Under 2000 skapades 1,5 miljoner nettoarbetstillfällen inom den högteknologiska och kunskapsintensiva sektorn i EU. Som tidigare år fortsatte sysselsättningsökningen i allmänhet att vara starkast inom tjänstesektorn och sektorn för högt kvalificerade icke-manuella yrkesgrupper. Sysselsättningsintensiteten inom tjänstesektorn fortsatte att öka och nästan en miljon nya arbetstillfällen skapades inom industrin. Den markanta sysselsättningsminskningen inom jordbrukssektorn fortsatte.
- De sektorer som har den i nuläget starkaste sysselsättningsökningen på EU-nivå kännetecknades alla av att de var antingen högteknologiska med stora andelar IT-relaterade arbeten ("högteknologiska branscher") eller mycket kunskapsintensiva med en hög utbildningsnivå hos arbetskraften ("branscher med hög utbildningsnivå"), eller båda delarna. Sysselsättningsökningen inom dessa branscher omfattar också mindre kvalificerade arbetstagare, medan sysselsättningen för denna grupp faktiskt stagnerat eller rent av minskar inom andra ekonomiska sektorer.
- Medan Irland, Finland, Spanien och Nederländerna hade en ökad sysselsättning inom alla ekonomiska sektorer, om än starkast inom sektorer med hög utbildningsnivå, ökade sysselsättningen i andra länder som Tyskland, Österrike och Sverige bara inom sektorer med hög utbildningsnivå och minskade däremot inom andra sektorer.
- Detta utgör ytterligare bevis för att sysselsättningsutvecklingen inom sektorer med hög utbildningsnivå på ett avgörande sätt bidrar till den totala sysselsättningsutvecklingen på Europas arbetsmarknader.

Att använda ny teknik för att minska bördan för företagen

Många medlemsstater rapporterar om att det är vanligt att använda elektroniska system för registrering och information på Internet i syfte att göra det enklare att uppfylla formella procedurer. Att göra handlingar och information tillgängliga på Internet utgör dock inte i sig en förenkling, utan måste kompletteras med en tydlig strategi för att förenkla de olika procedurer som företagen ställs inför i sina kontakter med myndigheterna (t.ex. delad information mellan olika myndigheter och enklare formulär) liksom de lagar som dessa grundar sig på. Enhetliga kontaktpunkter ("one-stop shops") har visat sig vara mycket användbara för att ge bättre information, bistånd och rådgivning under tiden omedelbart före uppbyggnadsfasen.

Österrike, Tyskland, Spanien, Grekland, Irland, Luxemburg, Sverige, Finland och Förenade kungariket har gjort avsevärda insatser för att se till att företag (särskilt småföretag) införlivar IT i sin dagliga verksamhet och för att uppmuntra ekonomin i dess helhet att anpassa sig till kunskapssamhällets krav.

Ofullständiga strategier för att underlätta nyanställning

Medlemsstaternas bristande vilja att förenkla reglerna för nyanställning är ett hinder för skapandet av sysselsättning som inte helt uppvägs av de insatser som presenteras i planerna för att förenkla socialförsäkrings- och skattebestämmelser. Samtidigt som sänkta personalkostnader för småföretag kommer att öka egenföretagares vilja att skapa nya

arbetstillfällen kommer förenklade regler för nyanställning att göra det möjligt för småföretag att växa snabbare och skapa sysselsättning inom särskilt kritiska sektorer.

Framsteg i skapandet av en företagarkultur

Medlemsstaterna tycks verkligen prioritera initiativ för utbildning i företaganda. Det finns inga entydiga belägg för vilka effekter sådana åtgärder har på synen på egenföretagande, som – med undantag för vissa yrken – till stor del ännu är negativ. På grund av detta är egenföretagandets utveckling ganska statisk, trots att man borde kunna vänta sig en betydande ökning av egenföretagandet framför allt inom tjänstesektorn. Utöver utbildning i företaganda är åtgärderna för att öka samhällets erkännande av egenföretagare mindre framträdande eller obefintliga. Ett sådant erkännande kan medföra en bättre belöning för framgångsrika egenföretagare och därmed förmå fler ungdomar att starta eget.

Även om medlemsstaterna har vidtagit ett antal åtgärder för att främja företagandan hos kvinnor saknas fortfarande konkreta uppgifter om dessa åtgärders effekter.

Fakta om små och medelstora företag samt egenföretagande

- *Andelen sysselsatta i företag med mindre än 50 anställda har under de senaste åren legat stadigt kring 27 procent.*
- *Den genomsnittliga andelen egenföretagare i Europeiska unionen minskade mellan 1998 och 2000 från 15,4 till 14,8 procent av den totala arbetskraften.*
- *Egenföretagandet är dubbelt så högt bland män som bland kvinnor med 17,6 respektive 10,9 procent av arbetskraften under 2000.*

Att bekämpa odeklarerat arbete

Kampen mot odeklarerat arbete kan skapa förutsättningar för arbeten av bättre kvalitet och en sundare konkurrens mellan företagen. Denna fråga har fått hög prioritet och elva medlemsstater har gjort lovande åtaganden i sina nationella handlingsplaner (Österrike, Belgien, Frankrike, Tyskland, Grekland, Italien, Luxemburg, Nederländerna, Portugal, Sverige och Förenade kungariket). De flesta av dessa riktar in sig på förenklade förfaranden för att deklarerat nya arbetstillfällen, ökade kontroller och sanktioner. Andra har förstärkt skatteförvaltningens insatser för att hindra att företag utsätts för skadlig konkurrens från företag som använder svart arbetskraft. En medlemsstat går till och med längre genom att neka företag som åtalats för odeklarerat arbete förmåner och offentliga upphandlingskontrakt. Det är dock väl tidigt att förvänta sig att resultaten av alla de initiativ som tagits skall rapporteras.

En större betoning på regional och lokal utveckling

Den europeiska sysselsättningsstrategins regionala och lokala dimension har utvecklats avsevärt. Man kan notera ett ökat interregionalt samarbete, och i vissa fall har delar av metoden med öppen samordning införts i förbindelserna mellan nationella och regionala

myndigheter. Den regionala och lokala förvaltningen blir också mer professionell. Samarbetsformerna är ganska varierande beroende på de olika institutionella arrangemangen. I allmänhet är decentraliseringen i hög grad begränsad till regional nivå, där framstegen syns bäst, men den lokala nivån utvecklas också positivt. De offentliga arbetsförmedlingarna utvecklar allt mer en diversifierad regional och lokal dimension i sin verksamhet, och engagerar sig aktivt i lokala och regionala partnerskap. För att bättre uppfylla de lokala och regionala arbetsmarknadernas särskilda behov har de fått en ökad flexibilitet då de tillhandahåller tjänster och genomför aktiva arbetsmarknadsåtgärder. Den sociala ekonomins utveckling går fortfarande långsamt, även om den accelererat sedan 1999. Flertalet medlemsstater ger särskilt stöd i form av rådgivning eller finansiering. Särskilt viktiga är åtgärderna för lika behandling av organisationer som hör till den sociala ekonomin och andra företag i fråga om till exempel beskattning eller tillgång till finansieringsinstrument inom ramen för den ekonomiska politiken.

Vissa framsteg har gjorts när det gäller att minska skattebördan på arbete, särskilt på lågavlönat och lågkvalificerat arbete

Fakta om den totala beskattningen och beskattningen av arbete

- *Det totala skattetrycket¹⁶ ökade från 42,4 till 43,3 procent av BNP under perioden 1996–1999 med en tendens att stabiliseras under 2000 (43,1 procent). I flera medlemsstater, inbegripet Belgien, Danmark, Frankrike, Luxemburg, Nederländerna, Finland och Sverige, är det totala skattetrycket uttryckt som andel av BNP fortfarande högt och överstiger 45% procent av BNP (se figur 4).*
- *Beskattningen av arbete¹⁷ minskade inom EU med 0,8 procent under perioden 1996–2000 till 40,6 procent, men är fortfarande hög i flera medlemsstater. Skattesänkningarna var större för lågavlönat arbete. Sådana sänkningar kan noteras i nästan alla medlemsstater (förutom Luxemburg och Nederländerna), och under perioden 1996–2000 överstiger de 2 procentenheter för personer som tjänar 50 eller 67 procent av genomsnittslönen, vilket innebär en beskattning på 35,2 respektive 39,2 procent under 2000¹⁸.*

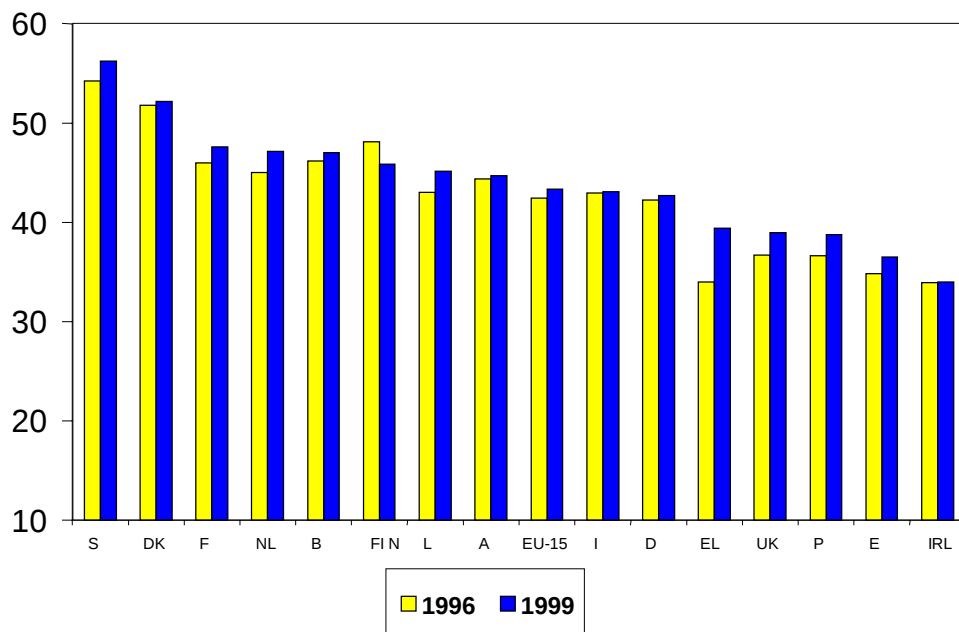
De senaste tre årens skattereformer varierar i både räckvidd och omfattning. Flertalet medlemsstater strävar efter att minska det totala skattetrycket främst genom att sänka den direkta skatten på arbete och företagens vinster eller skatten på kapital i syfte att öka företagens konkurrenskraft samt stimulera tillväxt och sysselsättning, även om bara fyra medlemsstater (Österrike, Finland, Tyskland och Nederländerna) har fastställt nationella mål för sänkning av det totala skattetrycket.

¹⁶ Mätt som andel av BNP.

¹⁷ Detta skattetryck avser den genomsnittliga effektiva beskattningen av arbetsinkomster, och beräknas som en procentuell andel av den totala ersättning som arbetstagarna får plus allmänna löneavgifter.

¹⁸ Uppgifterna baseras på skatteindex som skapats för hypotetiska hushåll.

Figur 4: Totala skatteintäkter (i procent av BNP)

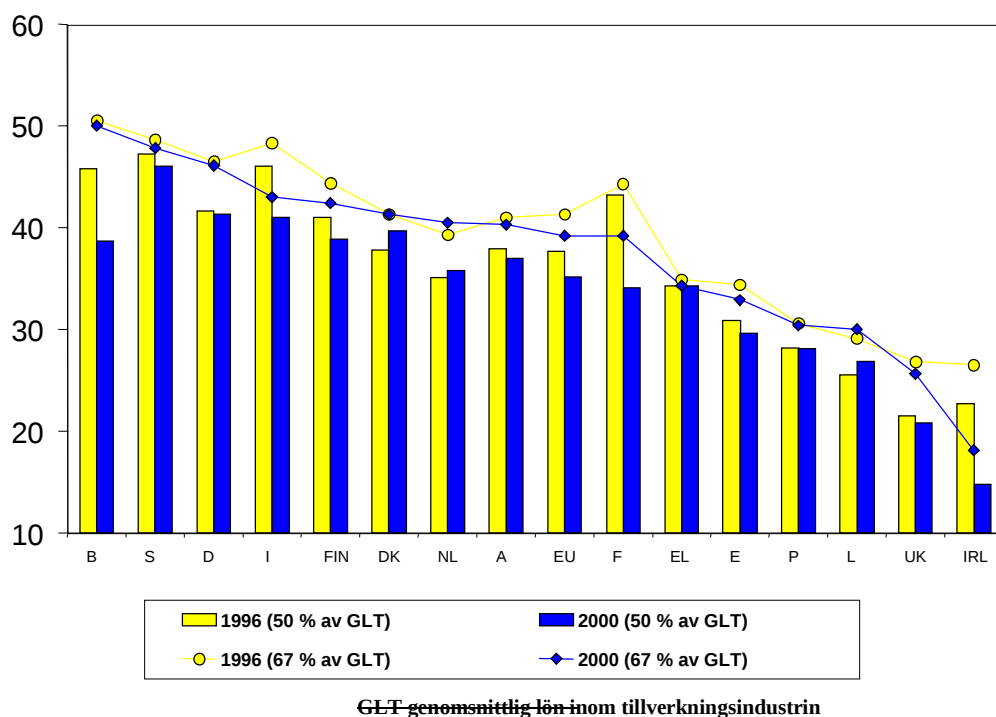
Källa: Kommissionen, GD Skatter och tullar.

Allt fler medlemsstater strävar efter att minska beskattningen av arbete. Svaret på de rekommendationer som riktades till två tredjedelar av medlemsstaterna förra året tyder på vissa framsteg, som dock varierar mellan medlemsstaterna, när det gäller att minska skattetrycket på arbete. Såsom figur 5 visar är framstegen större för lågavlönad arbetskraft (Belgien, Frankrike, Irland och Italien utgör goda exempel på detta). Insatserna måste fortsätta eller intensifieras för att man skall få tydligare resultat. Ingen medlemsstat har dock fastställt ett kvantifierat mål¹⁹ för dessa sänkningar enligt vad som efterlyses i riktlinjerna. En gradvis minskning av beskattningen av arbete är tydligare för lågavlönat och lågkvalificerat arbete. De största delarna av dessa skatter utgörs fortfarande av arbetsgivaravgifter och andra avgifter (dvs. löneavgifter) som betalas av arbetsgivarna, och som i genomsnitt står för mer än hälften av skatten på arbete. I vissa medlemsstater var de sänkta skatterna på arbete kopplade till en grön skatteväxling, medan skatteincitamenten för enskilda och företag – som syftar till att stimulera investeringar i mänskliga resurser – är begränsade.

¹⁹

Tyskland har dock fastställt ett delmål att minska arbetsgivaravgifterna till 40 procent av bruttolönen (som för närvarande uppskattas till cirka 41 procent).

Figur 5: Genomsnittlig skattesats för en lågavlönad ensamstående arbetstagare²⁰

Källa: Kommissionen, GD Skatter och tullar, grundat på OECD:s databas.

2.2.3. Anpassningsförmåga

Inom ramen för pelaren anpassningsförmåga uppmanas arbetsmarknadens parter och regeringarna att i samarbete förbättra sysselsättningen vad gäller både nivå och kvalitet samt att förstärka den europeiska ekonomins konkurrenskraft i syfte att underlätta skapandet av arbetstillfällen. Insatserna är fokuserade på att hitta en sund balans mellan flexibilitet och trygghet, vilket krävs för att förena arbetstagarnas och företagens behov. I sysselsättningsriktlinjerna för 2001 infördes vissa nya aspekter som utökade räckvidden för pelaren anpassningsförmåga, särskilt genom hänvisningar till hälsa och säkerhet på arbetsplatsen och ett mål för förmågan att utnyttja informationssamhället som skall uppnås senast 2003. Dessutom uppmanades arbetsmarknadens parter att rapportera om sin egen verksamhet varje år.

En stark fokusering på arbetstidsfrågor ...

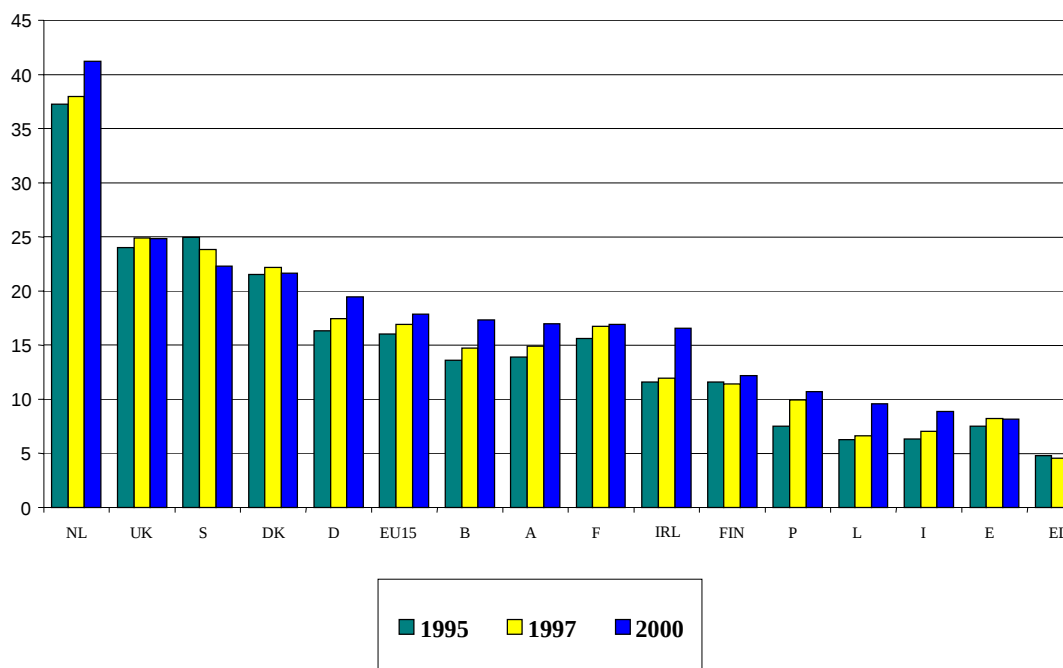
Politiken är fortfarande i hög grad fokuserad på arbetstidsfrågor. Både myndigheterna och arbetsmarknadens parter prioriterar tydligt denna aspekt när det gäller arbetslivsreformer. Den tidigare förhärskande fokuseringen på att förkorta arbetstiden kompletteras dock allt mer med

²⁰

EU-genomsnittet är ett vägt genomsnitt (som viktats med antalet personer som arbetar inom tillverkningssektorn i varje medlemsstat).

arrangemang för att möjliggöra flexibilitet. De flesta innovationerna rörde genomförandet av *mer flexibla arbetstidssystem*. Den senaste tidens utveckling inom detta område är fokuserad på två aspekter: varaktighet och flexibilitet, till exempel genom att förlänga referensperioderna eller införa långsiktiga arbetstidskonton. Deltidsarbete, som är den viktigaste formen av flexibelt arbete i EU, var föremål för lagstiftning och/eller avtal.

Figur 6: Deltidsanställning som andel av den totala sysselsättningen, 1995–2000

Källa: Eurostat, arbetsmarknadsstatistik.

... och flexibla arbetsformer

Det finns en allmän utveckling mot nya och flexibla arbetsformer, där man underlättar införandet och användningen av visstidsanställning, tillfälligt arbete och deltidarbete (se figuren ovan) genom kollektivavtal. Myndigheterna reagerar, ofta i samarbete med arbetsmarknadens parter, också på denna tendens och utvecklar – eller anpassar – sina regelverk därefter. Arbete genom bemanningsföretag regleras nu i alla medlemsstater genom lagstiftning som ofta tillämpas genom avtal mellan arbetsmarknadens parter. Samma sak gäller de flesta initiativ som rör visstidsanställningar, som blir allt vanligare i EU, men läget varierar avsevärt mellan medlemsstaterna. Endast i några medlemsstater (Österrike, Danmark, Irland, Tyskland och Sverige) omfattades distansarbete av särskilda åtgärder eller kollektivavtal.

Flexibilitet i fråga om arbete och arbetstid

- *Atypiska anställningsformer²¹ blir allt vanligare och står numera för 29,8 procent av alla avtal (en ökning från 29,0 procent 1999). Den största andelen kan noteras för Nederländerna (54,3 %), Sverige (35,5 %), Spanien (33,7 %) och Frankrike (32,2 %), medan den lägsta andelen kan noteras för Grekland (12,3 %), Luxemburg (14,4 %), Italien (16,1 %) och Österrike (23,8 %). Antalet deltidsanställda med visstidsavtal ligger under tiden kvar under 3 procent.*
- *I flertalet medlemsstater är deltidsarbete den vanligaste formen av atypiskt arbete. Undantag är Finland, Grekland, Portugal och Spanien, där visstidsanställning dominerar.*
- *Under de senaste fem åren har andelen deltidsarbeten mätt av den totala sysselsättningen ökat kontinuerligt till 18 procent. För tredje året i följd skapades dock fler heltidsarbeten (mer än två miljoner) än deltidsarbeten (cirka en miljon). Heltidsarbeten stod sålunda för nästan 70 procent av alla nettoarbetstillfällen som skapades, jämfört med 54 procent 1998 och 60 procent 1999. En tredjedel av alla anställda kvinnor och 6 procent av alla anställda män arbetar deltid.*
- *Den genomsnittliga veckoarbetstiden var ganska stabil mellan 1995 (36,6 timmar) och 1999 (36,5 timmar), men minskade till 36,2 timmar 2000. Skillnaden i veckoarbetstid mellan kvinnor och män låg ganska stadigt kring 7,7 timmar.*

Ett snävt förhållningssätt till arbetsorganisation och liten fokusering på arbetets kvalitet ...

Kanske beroende på fokuseringen på arbetstidsfrågor och rättsliga frågor (som särskilt syftar till mer flexibla avtalsformer) har *andra aspekter som rör arbetsorganisation inte fått så mycket uppmärksamhet*. Detta gäller till exempel kopplingarna mellan införandet av ny teknik och behovet att anpassa organisationsstrukturen inom ett företag, ny förvaltningsteknik, lagarbete, nedbrytning av hierarkier, arbetstagarnas delaktighet i beslutsprocesser eller del av verksamhetsresultaten med mera, som inte täcks systematiskt i de nationella handlingsplanerna.

Dessutom har få initiativ som specifikt rör målet att förbättra arbetets kvalitet tagits inom ramen för pelaren anpassningsförmåga i år.

... med undantag för hälsa och säkerhet i arbetet

Inom området hälsa och säkerhet i arbetet har många medlemsstater (t.ex. Österrike, Danmark, Irland och Spanien) utvecklat nya strategier för att säkra en bättre tillämpning av befintlig lagstiftning och främja åtgärder för att minska antalet olycksfall i arbetet och arbetssjukdomarna. Det vanligaste instrumentet för denna strategi är att utvidga vägledande mekanismer. Dessa insatser syftar till att öka arbetets kvalitet, en fråga som annars inte fått den uppmärksamhet den förtjänar inom ramen för pelaren anpassningsförmåga. I flera medlemsstater (t.ex. Danmark, Nederländerna och Portugal) deltar arbetsmarknadens parter

²¹

Atypiska anställningsformer inbegriper deltidsanställning (grundat på egna bedömningar) och visstidsanställning (som per definition inbegriper säsongarbete, arbete genom bemanningsföretag och tillfälligt arbete).

direkt eller indirekt i de organ som ansvarar för att utveckla, genomföra och övervaka arbetsmiljöbestämmelser på nationell och regional nivå såväl som på företagsnivå.

Utmaningarna rörande utbildning och livslångt lärande har inte antagits full ut

Arbetsmarknadsparternas engagemang för livslångt lärande har ökat. Även om medlemsstaterna rapporterar att arbetsmarknadens parter rådfrågas eller deltar i utvecklingen av strategier för livslångt lärande *räcker inte de uppgifter som lämnas i de nationella handlingsplanerna och arbetsmarknadsparternas egna bedömningar* för att man skall kunna dra några allmänna slutsatser om hur omfattande eller djupt detta engagemang är, särskilt i genomförandefasen. Arbetsmarknadens parter understryker dock att deras engagemang genom kollektivavtal eller andra gemensamma initiativ har ökat sedan föregående år. När det gäller att främja utbildning inom små och medelstora företag ges bara knapphändig information. De flesta åtgärderna, som grundar sig på avtal och gemensamma initiativ eller trepartsinitiativ, är inriktade på enskilda arbetstagares tillgång till utbildning, utbildningsfonder och utbildning för riskgrupper. Genom avancerade åtgärder kopplas arbetstid till utbildning genom instrument såsom långsiktiga arbetstidskonton. Målet att ge alla arbetstagare möjlighet att lära sig att utnyttja informationssamhället senast 2003 tas knappt upp i 2001 års nationella handlingsplaner.

Arbetsmarknadens parter är mer engagerade, men deras bidrag är ännu osynligt och abstrakt

Rent allmänt – och i linje med ett antal av föregående års rekommendationer för sysselsättningen – har arbetsmarknadsparternas delaktighet i utvecklingen och genomförandet av de nationella sysselsättningsstrategierna tydligt förbättrats. Deras bidrag är dock fortfarande inte tillräckligt synliga. Arbetsmarknadens parter har inte utnyttjat den möjlighet de ges i riktlinje 13, där de uppmanas att varje år rapportera om moderniseringen av arbetsorganisationen. Någon sådan process har inte inletts i någon medlemsstat.

2.2.4. Jämställdhet

Syftet med denna pelare är att förstärka jämställdhetspolitiken på arbetsmarknaden och på sätt öka effekterna av den politik som förs genom de andra pelarna. Detta görs genom en strategi för att öka jämställdheten som omfattar samtliga fyra pelare, minska könsskillnaderna (arbetslöshet, sysselsättning, könsuppdelning och löner) och politiska insatser som syftar till att förena familje- och arbetsliv. Nya delar av den fjärde pelaren detta år rör allmänt jämställdhetsarbete: det bör utvecklas rådgivande system gentemot jämställdhetsorgan, tillämpas förfaranden för bedömning av effekter på jämställdheten och utvecklas jämställdhetsindikatorer för varje riktlinje. Dessutom bör kvinnors tillgång till livslångt lärande och IT-utbildning underlättas, och man bör överväga nationella mål för kvinnors sysselsättning samt för omsorg för barn och andra personer i ekonomisk beroendeställning.

Jämställdheten försvagas i de politiska åtgärderna

Medan det under tidigare år har funnits en positiv tendens när det gäller medlemsstaternas sätt att ta upp jämställdhetsfrågor har de under 2001 lagt mindre vikt vid pelaren jämställdhet,

särskilt jämfört med föregående år. Detta gäller särskilt de medlemsstater där det står sämst till med jämställdheten och utmaningen att få ut kvinnor på arbetsmarknaden är störst. Det viktigt att återskapa den politiska jämvikten för att aktivt uppmuntra kvinnor att delta på arbetsmarknaden, inte bara vad gäller deras inträde utan särskilt under deras yrkeskarriär och för att hjälpa dem att stanna kvar på arbetsmarknaden längre. I detta avseende är det väsentligt att man tar upp frågorna om lika lön, en adekvat omsorg kombinerad med ett förenat arbets- och familjeliv samt livslångt lärande. Arbetsmarknadens parter bör göra mer för att förbättra jämställdheten.

Varierande svar på rekommendationerna om jämställdhet

2001 års nationella handlingsplaner utgör den andra möjligheten för medlemsstaterna att i förekommande fall svara på rådets politiska rekommendationer om jämställdheten. Svaren varierar. Irland, Danmark, Finland, Sverige och Förenade kungariket har inlett vissa intressanta initiativ. Eftersom några av dem just börjat genomföras **måste resultaten övervakas noga**, och det är alltför tidigt att utvärdera de politiska effekterna. Tyskland, Österrike, Portugal och Luxemburg har delvis svarat på rekommendationerna. Italien, Spanien och Grekland har inlett vissa åtgärder, men med tanke på deras dåliga utgångsläge och utmaningarnas omfattning måste de öka sina politiska insatser.

Att öka kvinnors deltagande – endast få mål har fastställts

Fakta om könsskillnader i fråga om sysselsättning och arbetslöshet

- *Precis som tidigare år får kvinnor en större andel av de nya arbetstillfällena än män. Under 2000 minskade sålunda skillnaderna i sysselsättningsintensitet mellan könen något till 18,5 procentenheter. Skillnaderna mellan medlemsstaterna är dock stora med Sverige (3,8 procentenheter) respektive Grekland och Spanien (cirka 30 procentenheter) som ytterligheter. Omräknat i heltidsarbete uppgick skillnaden i sysselsättningsintensitet mellan könen i EU under 2000 till 25,7 procentenheter.*
- *Av de mer än 1,6 miljoner arbetstillfällen som gick till kvinnor under 2000 utgjordes huvuddelen av deltidsarbeten. Under perioden 1995–2000 ökade andelen deltidsarbeten av den totala sysselsättningen till 18 procent, varvid en tredjedel av alla kvinnor och 6 procent av alla män arbetar deltid.*
- *Arbetslösheten minskade under 2000 för både kvinnor och män, och den genomsnittliga arbetslösheten bland kvinnor låg under 10 procent i EU. Med en genomsnittlig arbetslöshet bland män på 7 procent i EU minskade dock skillnaden i arbetslöshet mellan könen bara med 0,2 procentenheter till 2,7 procentenheter. Spanien fortsatte att ha den största skillnaden i arbetslöshet mellan könen inom EU. Andra länder som uppvisar en markant skillnad i arbetslöshet mellan könen är Grekland, Italien, Frankrike och Belgien.*

För att man skall uppnå det långsiktiga målet om full sysselsättning från toppmötet i Lissabon krävs en bättre integration av kvinnor på arbetsmarknaden. Även om sysselsättningsintensiteten för kvinnor har ökat sedan 1999 finns det fortfarande en betydande skillnad på över 18 procentenheter mellan könen. Det vidtas många åtgärder för att främja jämställdheten, men de flesta är isolerade utan några större effekter på situationen i dess

helhet. Flertalet initiativ syftar till att underlätta återintegrering av kvinnor som är arbetslösa eller står utanför arbetsmarknaden, att öka möjligheterna till utbildning och yrkesutbildning, att se över skatte- och bidragssystemen och att förena arbets- och familjeliv. I 2001 års sysselsättningsriktlinjer uppmanades medlemsstaterna att överväga att fastställa mål för att öka sysselsättningen bland kvinnor, men med undantag för Frankrike, Portugal och Nederländerna har medlemsstaterna inte fastställt några sådana nationella mål. Det bör framför allt noteras att de länder som har en låg sysselsättningsintensitet för kvinnor inte har fastställt några nationella mål och bara har vidtagit begränsade åtgärder för att förbättra det nuvarande sysselsättningsläget för kvinnor (Spanien, Grekland och Italien).

Framsteg har gjorts i jämställdhetsarbetet, men det saknas en övergripande strategi

Detta har gjorts vissa framsteg i arbetet att integrera ett jämställdhetsperspektiv när det gäller samarbetsmekanismer och verktyg för att bedöma effekterna för jämställdheten, men det saknas fortfarande en övergripande strategi²² i flertalet medlemsstater. I allmänhet har medlemsstaterna inte genomfört bedömningar av effekterna av varje riktlinje på jämställdheten eller utvecklat adekvata indikatorer för att mäta resultat. De länder som nyligen har antagit jämställdhetsmålet fortsätter dock att göra framsteg, till exempel genom att utvidga jämställdhetspolitiken till regional nivå och införa utbildningsprogram i jämställdhetsfrågor för personal inom offentlig förvaltning (t.ex. Frankrike och Irland). De nordiska länderna bekräftar sitt åtagande på området jämställdhet. Å andra sidan har vissa länder som fått en politisk rekommendation om behovet att främja eller fortsätta insatserna på området (Grekland, Tyskland, Italien, Spanien och Luxemburg) inte vidtagit några avgörande åtgärder för att förbättra situationen.

Jämställdhetsmålen har fortfarande inte införlivats i sysselsättningspolitiken inom ramen för de andra pelarna på ett adekvat sätt. Det har fästs lite vikt vid jämställdhetsfrågor i den politik som syftar till att förbättra IT-kunskaper och förverkliga kunskapssamhället. Mycket få initiativ rapporteras när det gäller att minska skatte- och bidragssystemens negativa effekter.

Löneskillnaderna mellan könen är fortfarande stora

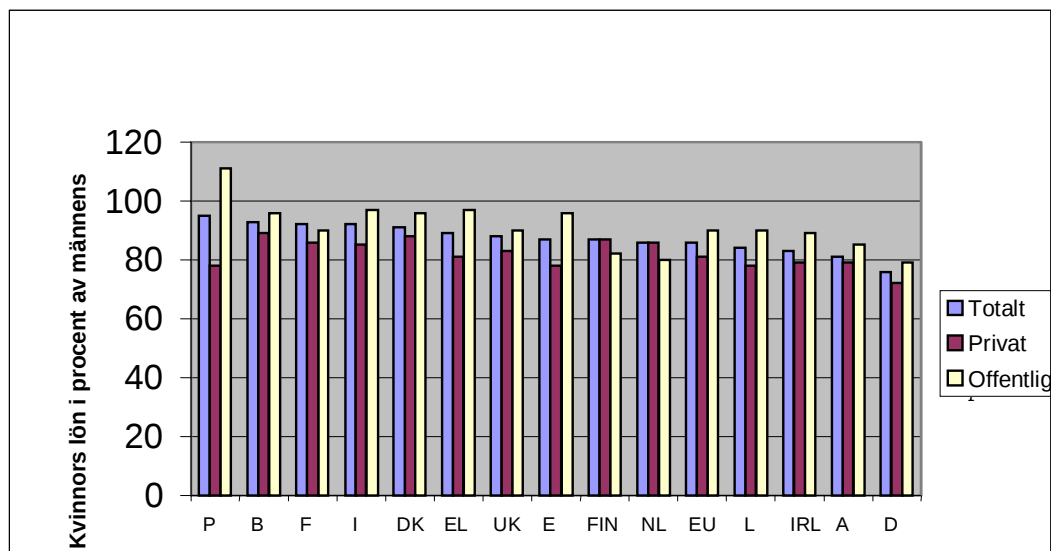
Fakta om löneskillnaderna mellan könen (se även figur 7)

- Enligt de senaste uppgifterna på EU-nivå (källa: Europeiska gemenskapens hushållspanel; timlön för arbetstagare som arbetar minst 15 timmar i veckan) minskade löneskillnaderna mellan könen med 2 procentenheter mellan 1996 och 1997, men uppgick fortfarande till 14 procent.
- Situationen var sämre inom den privata sektorn, där löneskillnaderna uppgick till hela 19 procentenheter jämfört med 10 procentenheter inom den offentliga sektorn. Löneskillnaderna mellan könen minskade eller låg stilla i alla medlemsstater, utom i Spanien och Österrike där måttliga ökningar kunde noteras.

²²

Med övergripande avses här åtgärder som omfattar rådgivande system gentemot jämställdhetsorgan, inbegripet på regional nivå, förfaranden för att bedöma effekterna av ny lagstiftning för jämställdheten, utarbetande av indikatorer och statistik, en ökad medvetenhet genom information, utbildning och undersökningar samt andra innovativa strategier.

Figur 7: Löneskillnader mellan könen 1997: totalt, inom den offentliga sektorn och inom den privata sektorn

Källa: Eurostat, Europeiska gemenskapens hushållspanel. Uppgifter saknas för Sverige.

Trots den stora vikt som fästes vid frågan om löneskillnader mellan könen vid toppmötet i Stockholm är åtgärderna för att minska löne- och inkomstskillnaderna mellan kvinnor och män begränsade. Initiativen rör främst en översyn av systemen för yrkesklassificering, olika lagstiftningsåtgärder och undersökningar. Då nya initiativ har tagits befinner de sig i ett tidigt skede av genomförandet, och det saknas ofta konkreta åtgärder. Medlemsstaterna måste ägna stora insatser åt att ta itu med detta problem. Än viktigare är arbetsmarknadsparternas roll och ansvar. De har inte specifikt tagit upp denna fråga, vilket särskilt gäller de arbetsmarknader där efterfrågan på arbetskraft är stor, vilket står i bjärt kontrast till deras offentliga uttalanden och ståndpunkter. Det finns dock några goda exempel på innovativa strategier, till exempel en ökad insyn i lönesättningen och åtgärder för att göra det lättare att få mål som rör löneskillnader prövade i domstol i Danmark, och införandet av en rättslig skyldighet för arbetsgivare att varje år se över lönerna för att upptäcka omotiverade löneskillnader i Sverige.

Några positiva åtgärder har vidtagits för att ta itu med könsuppdelning

Fakta om könsuppdelning

- *Sysselsättningen inom olika sektorer är fortfarande kraftigt snedfördelad mellan könen, där män är överrepresenterade inom jordbruk, industri och finansiella tjänster, och kvinnor överrepresenterade inom andra tjänster inbegripet hälso- och sjukvård, utbildning och privata hushållstjänster. Under perioden 1995–2000 minskade uppdelningen bara inom några få sektorer såsom grossist- och detaljhandel samt kreditförmedling. Sysselsättningen inom växande högteknologiska sektorer tenderar att vara snedfördelad mellan könen, där män står för nästan två tredjedelar av den totala sysselsättningen.*
- *Könsuppdelningen mellan enskilda sektorer och yrken är ganska oförändrad jämfört med föregående år (med 17,8 procentenheter inom sektorer och 25,2 procentenheter inom yrken²³). Räknat per yrke har Finland, Sverige och Danmark den största uppdelningen med mellan 28 och 30 procent. Räknat per sektor har Finland, Sverige, Portugal, Irland och Österrike den största uppdelningen med mer än 20 procent.*

Könsuppdelningen har negativa effekter på arbetsmarknadens effektivitet och funktion. Denna fråga har tagits upp av flertalet av de länder som har en stor könsuppdelning inom olika yrken och sektorer, och som har fått en politisk rekommendation på området. Initiativen omfattar stimulans att välja utbildning, fastställande av rekryteringsmål för underrepresenterade yrken och utbildning i företagande för kvinnor. Förändringarna i fråga om könsuppdelningen går dock långsamt och är nära kopplade till andra strukturella förändringar i ekonomin. Det finns några nya – om än fortfarande mycket blygsamma – initiativ för att främja kvinnors delaktighet i beslutsprocesser.

Bristen på barnomsorg begränsar deltagandet

Fakta om föräldraskapets effekter på sysselsättningen

- *Eventuella barn påverkar kvinnors möjlighet att delta fullt ut på arbetsmarknaden. I de elva medlemsstater för vilka statistik finns tillgänglig arbetade 72 procent av alla kvinnor i åldersgruppen 20–50 utan barn under år 2000, medan samma siffra för kvinnor med barn bara uppgick till 59 procent. Män tycks tvärtom öka sin förvärvsfrekvens om de har småbarn. 94 procent av alla män i åldersgruppen 20–50 med barn arbetade, jämfört med 89% procent av dem som inte hade barn.*

I år har det tagits många initiativ för att hjälpa arbetande föräldrar genom en mer flexibel arbetsorganisation, en bättre och mer flexibel omsorg samt skatte- och bidragsreformer. Dessutom finns det i de nationella handlingsplanerna många positiva initiativ för att uppmuntra kvinnor att återvända till arbetsmarknaden efter en frånvaro.

²³

Könsuppdelning mäts genom att man utgår från kvinnors och mäns andel av den nationella sysselsättningen för varje sektor och yrke. Skillnaderna läggs sedan samman för att få fram en total siffra för obalansen mellan könen. Denna siffra redovisas sedan som en andel av den totala sysselsättningen.

Även om Belgien, Förenade kungariket, Frankrike, Grekland, Portugal och Irland har fastställt mål för att bygga ut omsorgen är barnomsorgen oftast inte tillräckligt utbyggd för att motsvara efterfrågan. Länder med en dåligt utbyggd barnomsorg, särskilt för barn mellan 0 och 3 år, har inte fastställt några kvantitativa mål och har bara vidtagit begränsade åtgärder för att förbättra situationen (Italien, Spanien, Österrike, Tyskland och Nederländerna).

Äldreomsorgen måste uppmärksammas

Ett viktigt nytt område, som kommer att bli en allt större utmaning, är anhörigomsorg, särskilt för äldre. Majoriteten av medlemsstaterna har ännu inte börjat ge denna fråga någon större uppmärksamhet och har sålunda ingen tydlig strategi och än mindre några specifika mål. Några medlemsstater (Frankrike, Luxemburg, Grekland, Portugal och Spanien) har dock infört några nya initiativ i sina nationella handlingsplaner för 2001.

3. GENOMFÖRANDE AV 2001 ÅRS RIKTLINJER OCH REKOMMENDATIONER FÖR SYSSELSÄTTNINGEN: BEDÖMNING AV RESULTAT OCH POLITISKA ÅTGÄRDER I VARJE MEDLEMSSTAT

BELGIEN

Allmänt omdöme: En stark ekonomisk tillväxt (4,0 procent under 2000) hade positiva effekter på arbetsmarknadens utveckling. Sysselsättningen ökade med 1,8 procent, sysselsättningsintensiteten ökade till 60,5 procent och arbetslösheten minskade till 7,0 procent. De långvariga svagheter på den belgiska arbetsmarknaden börjar dock bara gradvis att ändras: många som blir långtidsarbetslösa, en låg förvärvsfrekvens hos äldre, ett ökat antal arbetskraftsbrister, höga skatter och andra bördor på arbete. Dessutom finns det betydande regionala och lokala skillnader i fråga om arbetsmarknadens utveckling.

Kombination av politiska åtgärder²⁴: Den belgiska nationella handlingsplanen ger en god överblick över hur olika belgiska myndigheter fastställer politiska åtgärder för att genomföra den europeiska sysselsättningsstrategin. Insatserna för att öka enhetligheten i den belgiska handlingsplanen har förstärkts, men det totala antalet arbetsmarknadspolitiska instrument är fortfarande stort. Den budget som anslagits för var och en av de fyra pelarna visar att de två första står för huvuddelen av handlingsplanen. När det gäller pelaren anpassningsförmåga har Belgien uppvisat ganska goda resultat i fråga om flexibilitet, så behovet av nya åtgärder är mindre inom detta område. Jämställdhet är en övergripande riktlinje som är integrerad i de olika politiska åtgärder som diskuteras i handlingsplanen. Arbetsmarknadens parter har deltagit aktivt i utarbetandet och uppföljningen av den nationella handlingsplanen på nationell och regional nivå.

Svar på rådets rekommendationer 2000: Åtgärder har vidtagits för att öka de förebyggande insatserna för arbetslösa ungdomar, men något lämpligt system för tidiga åtgärder för arbetslösa vuxna har ännu inte föreslagits. När det gäller äldre personers förvärvsfrekvens har flera åtgärder vidtagits för att ge dem positiva incitament att fortsätta att arbeta, men det återstår att se om dessa räcker för att minska förtidspensioneringarna. Samarbetet mellan olika arbetsmarknadsmyndigheter har förbättrats, vilket illustreras av flera samarbetsavtal, även om de praktiska resultaten återstår att se. Skattesystemet har gjorts mer sysselsättningsfrämjande genom ett omfattande reformpaket. Man måste dock också förbättra bidragssystemet. En mängd initiativ har tagits för att skapa en mer solid grund för den kunskapsbaserade ekonomin och kunskapssamhället, men det finns ännu ingen övergripande strategi för livslångt lärande, vilket framför allt beror på de många aktörer som är inblandade.

Kommande utmaningar: Belgien måste undersöka de mest effektiva strategierna för att uppnå de mål som fastställts för sysselsättningsintensiteten totalt såväl som för kvinnor och

²⁴

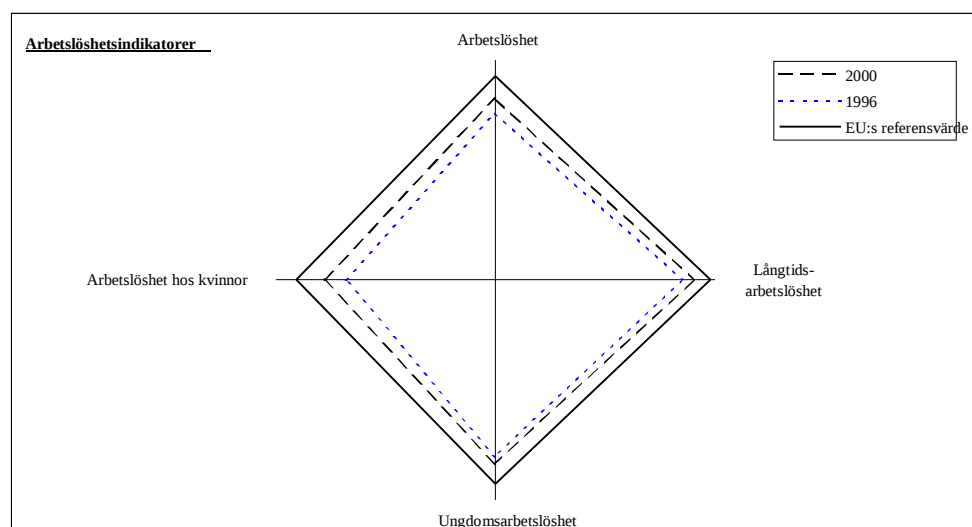
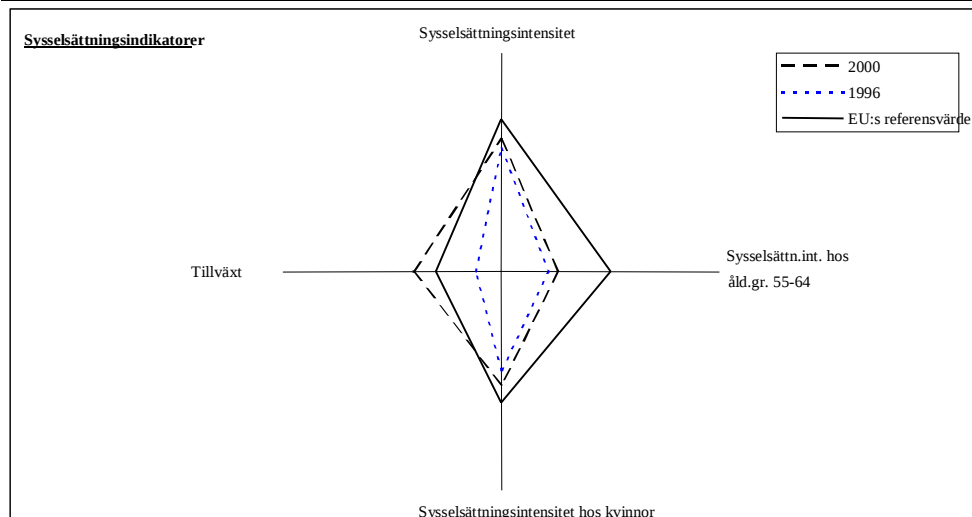
När det gäller genomförandet av sysselsättningsriktlinjerna avses med "kombination av politiska åtgärder" balansen mellan de fyra pelarna i riktlinjerna.

äldre arbetstagare. När det gäller en ökad förvärvsfrekvens hos äldre arbetstagare behövs initiativ för att inskränka systemen för förtidspensionering i kombination med ytterligare incitament (för arbetsgivare och arbetstagare) som ökar äldre arbetstagares möjligheter att fortsätta arbeta, med en betoning på utbildning. Det krävs snarast förebyggande åtgärder för vuxna samt aktiveringsprogram för långtidsarbetslösa för att undvika utslagning. De olika myndigheterna och arbetsmarknadens parter bör samarbeta för att utveckla en mer samstämmig strategi för livslångt lärande och bedöma de nuvarande instrumentens relativa effektivitet när det gäller att främja livslångt lärande hos olika grupper. Belgien har en akut arbetskraftsbrist inom vissa segment av arbetsmarknaden. För att ta itu med detta problem krävs ytterligare åtgärder för att öka den tekniska och yrkesinriktade utbildningens attraktionsförmåga och kvalitet samt för att eliminera regionala, språkliga och etniska hinder på arbetsmarknaden.

BELGIEN

Anm: Ju större område desto bättre resultat. Figurerna har utformats så att ett ökat avstånd från skärningspunkterna återspeglar en högre sysselsättningsintensitet respektive en lägre arbetslöshet.

	2000	1996	EU:s referensvärde
Sysselsättningsintensitet	60.5	56.3	70 (mål för 2010, Lissabon)
Sysselsättn.int. hos åld.gr. 55-64	26.3	21.9	50 (mål för 2010, Stockholm)
Sysselsättn.int. hos kvinnor	51.5	45.4	60 (mål för 2010, Lissabon)
Tillväxt	4.0	1.2	3 (baslinjescenario, Lissabon)

	2000	1996	EU:s referensvärde
Arbetslöshet	7.0	9.7	2.9 (genomsnitt i de tre bästa länderna: LU, NL, AT)
Långtidsarbetslöshet	3.8	6.0	0.8 (genomsnitt i de tre bästa länderna: LU, NL, DK)
Ungdomsarbetslöshet	6.5	7.8	2.9 (genomsnitt i de tre bästa länderna: LU, AT, IE)
Arbetslöshet hos kvinnor	8.8	12.7	3.8 (genomsnitt i de tre bästa länderna: LU, NL, IE)

DANMARK

Allmänt omdöme: Den danska ekonomin fortsätter att utvecklas starkt med en tillväxt på 2,9 procent 2000. Även om den totala sysselsättningsintensiteten bara ökade något till 76,3 procent, är den fortfarande högst i EU både för män (80,8 procent) och kvinnor (71,6 procent). Arbetslösheten sjönk ytterligare till 4,7 procent, särskilt för kvinnor, medan ungdomsarbetslösheten sjönk till 5,3 procent och långtidsarbetslösheten uppgår till 1 procent. Arbetsmarknaden närmar sig en bristsituation med tecken på brister inom vissa regioner och sektorer. Den demografiska utvecklingen tyder också på en långsiktig minskning av arbetskraftens naturliga ökning.

Kombination av politiska åtgärder²⁵: Danmark svarar positivt på behovet att öka arbetskraften genom att rikta in sig på grupper av potentiella arbetstagare såsom personer över 55 och migrerande arbetare, främja en mer integrerad arbetsmarknad, öka kvaliteten på utbildning och öka kompetensen hos dem som arbetar. Den långsiktiga utmaningen bemöts genom en övergripande strategi för livslångt lärande, en ökad användning av informations- och kommunikationsteknik samt genom att föra en stabil skattepolitik och minska den offentliga skuldsättningen för att se till att den finansiella bördan inte blir alltför stor. Stödåtgärder vidtas genom alla pelare, även om den nationella handlingsplanen innehåller lite information om tillgången till sysselsättning för dem som hotas av social utslagning. Även om få personer blir långtidsarbetslösa har det skett förseningar när det gäller att se till att alla får individanpassade handlingsplaner innan de har varit arbetslösa längre än gränserna på sex och tolv månader. En ny industripolitisk strategi syftar till att öka antalet nya företag och minska den administrativa bördan för små och medelstora företag. Bolagsskatten skall sänkas under 2001. Innovativa åtgärder föreslås för att minska löneskillnaderna och uppdelningen mellan könen. Arbetsmarknadens parter har en aktiv roll i utvecklingen och genomförandet av politiska åtgärder på alla nivåer, inbegripet införandet av en flexiblere organisation av arbetet.

Svar på rådets rekommendationer 2000: Pågående reformer för att minska det totala skattetrycket på arbete har lett till en viss minskning av marginalskatten, om än inte lika mycket som väntat på grund av höjda kommunalskatter. Den lilla skillnaden mellan bidrag och låga löner innebär också att skattereformernas effekter på incitamenten att arbeta begränsas, där incitamenten för fortsatt arbete fortsätter att vara kraftigt beroende av strikta regler och kriterier för tillgänglighet och berättigande tillsammans med en effektivare arbetsmarknadspolitik. Insatserna för att öka integrationen på arbetsmarknaden har fortsatt och reformen av det frivilliga pensionssystemet uppvisar vissa resultat när det gäller att hålla kvar människor i arbete. Nya initiativ för att förbättra arbetsmiljön syftar till att minska antalet personer som slutar arbeta på grund av hälsoproblem. Även om antalet arbetslösa som har tjänstledigt för fortbildning har minskat kraftigt har antalet personer med föräldraledighet inte minskat särskilt mycket. Det har gjorts stora insatser för jämställdheten,

²⁵

När det gäller genomförandet av sysselsättningsriktlinjerna avses med "kombination av politiska åtgärder" balansen mellan de fyra pelarna i riktlinjerna.

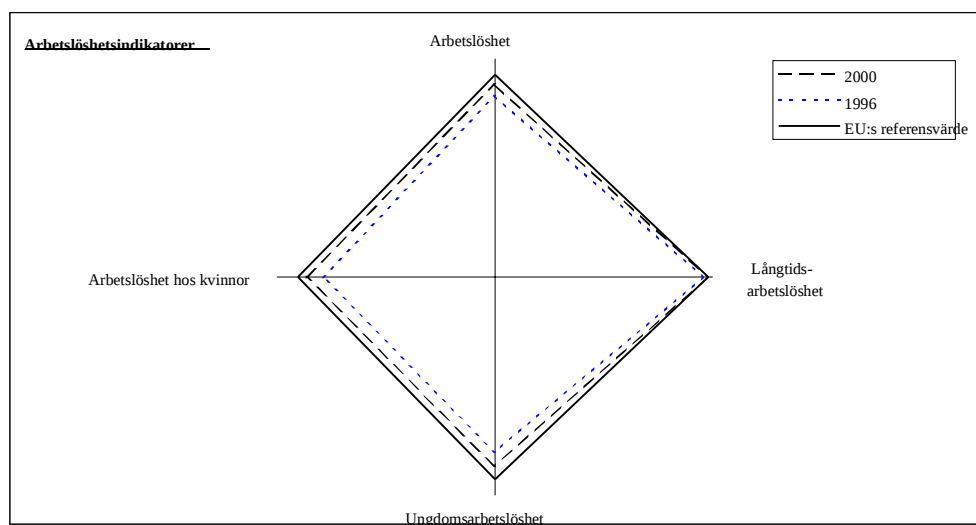
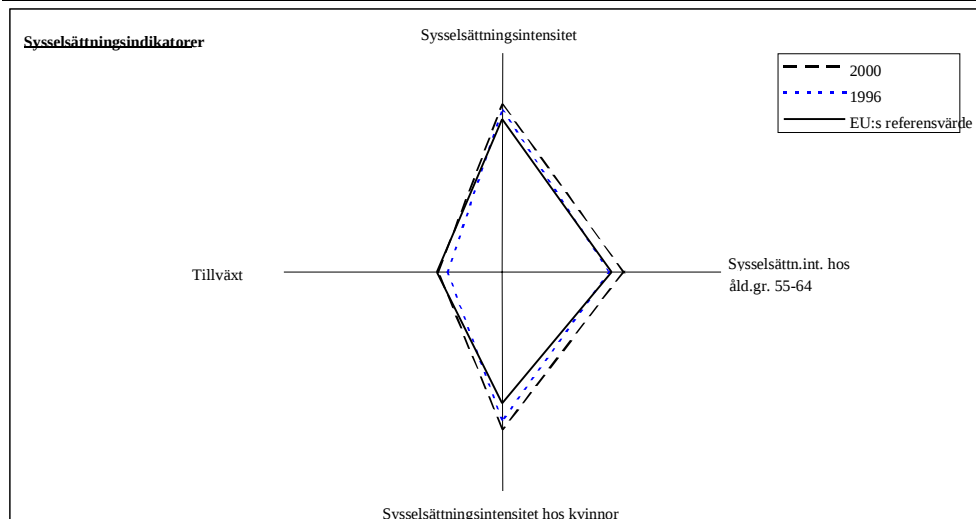
där jämställdhetsprincipen nu är lagstadgad. Nya initiativ har tagits för att ta itu med problemet med löneskillnader och uppdelning mellan könen.

Kommande utmaningar: Den största utmaningen består fortfarande i att öka både kvaliteten och kvantiteten i fråga om utbudet av arbetskraft, och då delvis genom att öka förvärvsfrekvensen och produktiviteten. Behovet kvarstår att ingående övervaka och bedöma effekterna av de reformer som genomförs, särskilt reformerna av skatte- och bidragssystemen, för att se om de räcker för att få in fler personer i arbetskraften. I detta avseende måste man fästa större vikt vid att integrera etniska minoriteter. Effekterna av de nya initiativen för att ta itu med löneskillnader och uppdelning mellan könen måste också övervakas, inbegripet åtgärder för att eliminera flaskhalsar. Framtida nationella handlingsplaner bör inbegripa bättre information om personer som inte omfattas av arbetslöshetsförsäkringar.

DANMARK

Anm: Ju större område desto bättre resultat. Figurena har utformats så att ett ökat avstånd från skärningspunkterna återspeglar en högre sysselsättningsintensitet respektive en lägre arbetslöshet.

	2000	1996	EU:s referensvärde
Sysselsättningsintensitet	76.3	73.8	70 (mål för 2010, Lissabon)
Sysselsättn.int. hos åld.gr. 55-64	55.7	49.1	50 (mål för 2010, Stockholm)
Sysselsättn.int. hos kvinnor	71.6	67.4	60 (mål för 2010, Lissabon)
Tillväxt	2.9	2.5	3 (baslinjescenario, Lissabon)

	2000	1996	EU:s referensvärde
Arbetslöshet	4.7	6.8	2.9 (genomsnitt i de tre bästa länderna: LU,NL,AT)
Långtidsarbetslöshet	1.0	1.8	0.8 (genomsnitt i de tre bästa länderna: LU,NL,DK)
Ungdomsarbetslöshet	5.3	7.9	2.9 (genomsnitt i de tre bästa länderna: LU,AT,IE)
Arbetslöshet hos kvinnor	5.3	8.3	3.8 (genomsnitt i de tre bästa länderna: LU,NL,IE)

TYSKLAND

Allmänt omdöme: Tillväxten på 3 procent under 2000 var den högsta de senaste tio åren, vilket även gäller sysselsättningsökningen på 1,5 procent. Arbetslösheten (7,9 procent) fortsätter att minska, men skapandet av arbetstillfällen i östra Tyskland har stagnerat och arbetslösheten förblir hög. Ungdomsarbetslösheten ligger kvar långt under genomsnittet i EU, medan långtidsarbetslösheten på 4,0 procent ligger kvar över genomsnittet i EU, även om den gradvis minskar, och antalet nya långtidsarbetslösa är oförändrat. Sysselsättningsintensiteten för äldre arbetstagare (55–64 år) har inte ökat under senare år, och ligger nära genomsnittet i EU.

Kombination av politiska åtgärder²⁶: Problemen bemöts med ett paket av åtgärder inom ramen för en övergripande stabilitets- och tillväxtorienterad makroekonomisk politik, måttliga löneökningar och mer långsiktigt hållbara offentliga finanser. Åtgärderna inom ramen för pelaren anställbarhet förstärks efter hand, men behöver skärpas och göras mer enhetliga. Även om livslångt lärande finns med på den politiska dagordningen behöver det genomföras med större kraft och i samarbete mellan förbundsregeringen, delstaternas regeringar och alla andra aktörer inom området utbildning och yrkesutbildning samt arbetsmarknadens parter. Även om de politiska insatserna från och tillsammans med arbetsmarknadens parter i sysselsättningsalliansen fortsätter, måste många av dem följas upp närmare i kollektivavtal och i lämpliga fall med offentligt ekonomiskt stöd. Ett antal särskilda åtgärder för att främja företagandet, särskilt reformer av inkomst- och bolagsskatter, förbättrar näringslivsklimatet för investeringar. Jämställdhetsfrågan har fortfarande en hög prioritet på dagordningen, men kräver mer konkreta resultat.

Svar på rådets rekommendationer 2000: Även om åtgärder har vidtagits för att förstärka den förebyggande strategin, har de instrument som hittills använts ännu inte bidragit till målet att nå riktlinje 1:s mål för år 2002 och minskat långtidsarbetslösheten nämnvärt. Utmaningen att förbättra de allmänna sysselsättningsmöjligheterna, som mot bakgrund av målen från Stockholm är särskilt relevanta för äldre personer, erkänns tydligt av alla arbetsmarknadsaktörer och utgör en viktig punkt i sysselsättningsalliansens arbete. När det gäller sysselsättningsintensiteten både totalt och för kvinnor görs vissa framsteg på väg mot målen från Lissabon. Genom att man bygger vidare på utvecklingen av det "dubbla utbildningssystemet" såväl som på ett antal åtgärder för att förbättra fortbildningen har livslångt lärande blivit en viktig politisk fråga. Även om förbundsregeringen har vidtagit en rad koncentrerade och innovativa åtgärder inom ramen för en handlingsplan för livslångt lärande, har denna ännu inte omsatts i en helt övergripande strategi som stöds av alla aktörer inbegripet dem i sysselsättningsalliansen och med relevanta kvantitativa mål. Detta har hittills resulterat i fåtal konkreta åtgärder, vilket framför allt gäller olika innovationer och kvalitativa reformer på utbildningsområdet, inbegripet IT-utbildning. Den fortsatta minskningen av inkomstskatterna och den aktuella sänkningen av bolagsskatten samt höjningen av miljöskatten fortsätter att minska det totala skattetrycket. Genom modellprojekt

²⁶

När det gäller genomförandet av sysselsättningsriktlinjerna avses med "kombination av politiska åtgärder" balansen mellan de fyra pelarna i riktlinjerna.

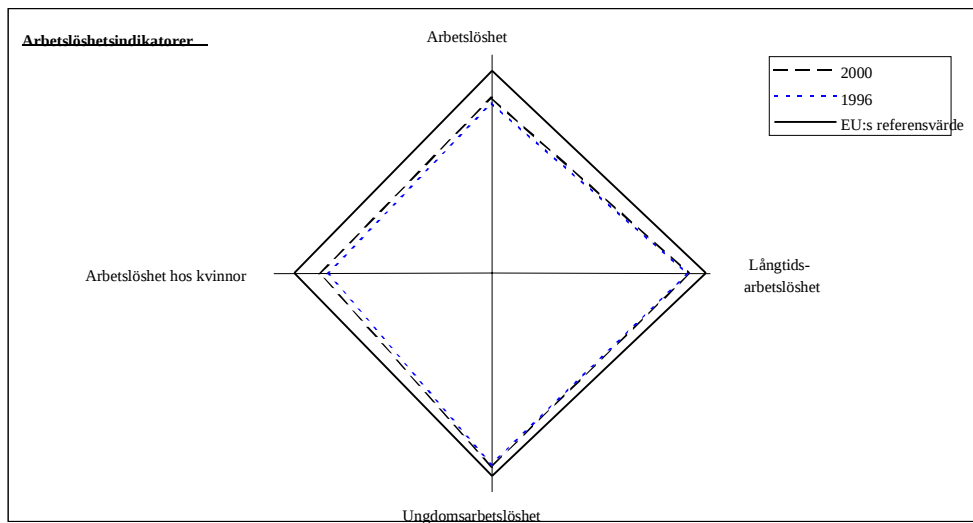
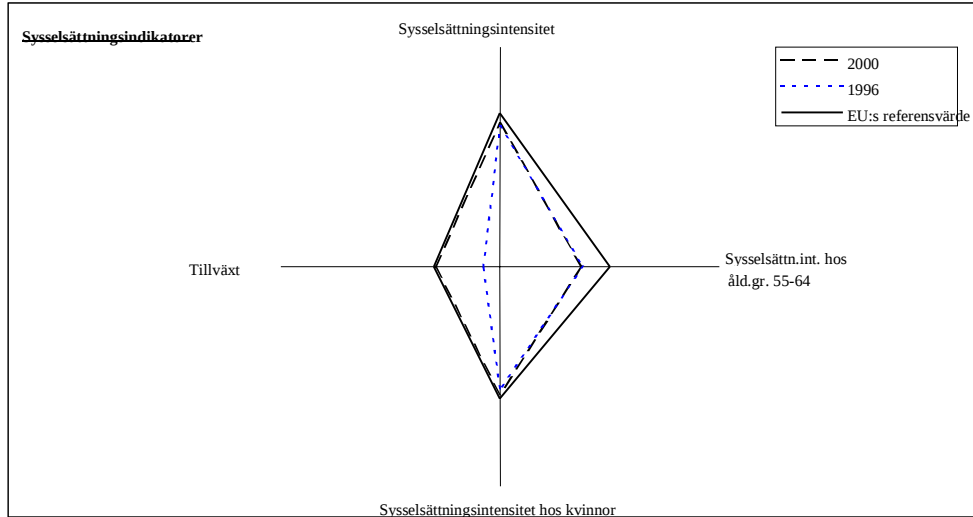
har man börjat sänka lönekostnaderna för lägre löner. Den tveeggade strategin både för att integrera jämställdhetsperspektivet och för särskilda åtgärder för kvinnor har fortsatt. Regeringen strävar efter att vidta åtgärder för att ta itu med skatte- och bidragssystemets effekter på sysselsättningen för kvinnor och minska löneskillnaderna mellan könen på grundval av en rapport som skall läggas fram hösten 2001.

Kommande utmaningar: En stor brist på arbete kvarstår särskilt i landets östra del. Samtidigt råder det en tydlig brist på kvalificerad arbetskraft, framför allt inom området informations- och kommunikationsteknik. Den förebyggande strategin måste konsolideras, särskilt för etniska minoriteter, migrerande arbetare och i östra Tyskland. Sysselsättningen för äldre arbetstagare måste ökas. För livslångt lärande krävs större investeringar i mänskliga resurser, ett tydligare åtagande från arbetsmarknadens parter samt lämpliga kvalitativa och kvantitativa mål. Utmaningen att förbättra den sociala integrationen genom bättre sysselsättning för lågavlönade kvarstår. Andra viktiga frågor som kvarstår är att bygga ut (barn)omsorgen och skolornas fritidsverksamhet med rimliga avgifter, att möjliggöra familjevänliga arbetstider, att sänka skatter som motverkar sysselsättningen och att eliminera diskriminerande löneskillnader. Den ekonomiska upphämningsprocessen i östra Tyskland måste få ny fart genom en samstämmig regional- och strukturpolitik i syfte att kraftigt minska undersysselsättningen. Arbetet att utveckla relevanta mål och resultatindikatorer för alla pelare måste påskyndas.

TYSKLAND

Anm: Ju större område desto bättre resultat. Figuren har utformats så att ett ökat avstånd från skärningspunkterna återspeglar en högre sysselsättningsintensitet respektive en lägre arbetslöshet.

	2000	1996	EU:s referensvärde
Sysselsättningsintensitet	65.4	64.1	70 (mål för 2010, Lissabon)
Sysselsättn.int. hos åld.gr 55-64	37.3	37.9	50 (mål för 2010, Stockholm)
Sysselsättn.int. hos kvinnor	57.9	55.3	60 (mål för 2010, Lissabon)
Tillväxt	3.0	0.8	3 (baslinjescenario, Lissabon)

	2000	1996	EU:s referensvärde
Arbetslöshet	7.9	8.9	2.9 (genomsnitt i de tre bästa länderna: LU,NL,AT)
Långtidsarbetslöshet	4.0	4.3	0.8 (genomsnitt i de tre bästa länderna: LU,NL,DK)
Ungdomsarbetslöshet	4.6	5.0	2.9 (genomsnitt i de tre bästa länderna: LU,AT,IE)
Arbetslöshet hos kvinnor	8.3	9.8	3.8 (genomsnitt i de tre bästa länderna: LU,NL,IE)

GREKLAND

Allmänt omdöme: Med en tillväxt på 4,1 procent överträffade Grekland genomsnittet i EU (3,3 procent) för femte året i rad. Grekland är nu medlem i Ekonomiska och monetära unionen. Arbetskraftens produktivitet förbättrades, vilket också gäller den totala sysselsättningsökningen och den totala sysselsättningsintensiteten. De viktigaste strukturella problemen på den grekiska arbetsmarknaden kvarstår dock: en lägre sysselsättningsintensitet (55,6 procent) än genomsnittet i EU (63,3 procent) och en hög arbetslöshet, som trots att den sjunkit för första gången på många år från 11,6 procent år 1999 till 11,1 procent år 2000, fortfarande är högre än genomsnittet i EU, särskilt för ungdomar och kvinnor. Skillnaderna i sysselsättning mellan könen är fortfarande den största i EU, och skillnaden i arbetslöshet mellan könen den näst största.

Kombination av politiska åtgärder²⁷: Grekland svarade på ovannämnda utmaningar genom en rad åtgärder som syftar till att bekämpa hinder på arbetsmarknaden, främja företagandet, uppmuntra anpassningsförmågan, öka sysselsättningen, minska arbetslösheten och modernisera arbetsorganisationen. Man måste påskynda och övervaka genomförandet av dessa åtgärder om man skall uppnå konkreta resultat. Man överväger en större rationalisering och reform av socialförsäkringssystemet. Anställbarhet förblir den viktigaste pelaren, även om det sker en gravis förskjutning gentemot övriga pelare. Reformen av den offentliga arbetsförmedlingen pågår, men det krävs ytterligare insatser för att påskynda processen. Det har vidtagits åtgärder för att förstärka företagandet. Det krävs nya omfattande åtgärder för att främja jämställdheten. Arbetsmarknadens parter har deltagit aktivt i diskussionerna om dessa åtgärder. Insatserna för att göra dessa parter mer aktiva och få dem att delta i utvecklingen och genomförandet av politiska åtgärder på ett konstruktivt sätt måste fortsätta med regeringens stöd. Man planerar åtgärder för livslångt lärande och utbildning, kunskapssamhället, företagande och jämställdhet. Även om framstegen är synliga krävs fler insatser för att utveckla och övervaka indikatorer, kvantitativa mål och referensvärden (benchmarking).

Svar på rådets rekommendationer 2000: Den grekiska nationella handlingsplanen för 2001 presenteras på ett mer övergripande och strategiskt sätt. Vissa åtgärder måste fokuseras bättre på riktlinjerna. Omstruktureringen av den offentliga arbetsförmedlingen pågår. Huvuddelen av reformen bör vara genomförd före slutet av 2003, medan kompletterande åtgärder kommer att fortsätta fram till slutet av 2005. Detta bör dock inte innebära några hinder för ett fullständigt genomförande av den förebyggande och individuella strategin eller för uppfyllandet av den europeiska sysselsättningsstrategin. Den särskilda åtgärd som vidtagits för att förbättra statistikflödet välkomnas, men behovet av ett övergripande statistiskt övervakningssystem kvarstår. De åtgärder som vidtagits för att sänka skatter och främja förvärvsfrekvensen är ett steg i rätt riktning. Man förväntar sig en högre förvärvsfrekvens hos kvinnor genom jämställdhetsarbete och särskilda åtgärder, men det finns gott om utrymme för ytterligare framsteg. Den övergripande strategin för livslångt

²⁷

När det gäller genomförandet av sysselsättningsriktlinjerna avses med "kombination av politiska åtgärder" balansen mellan de fyra pelarna i riktlinjerna.

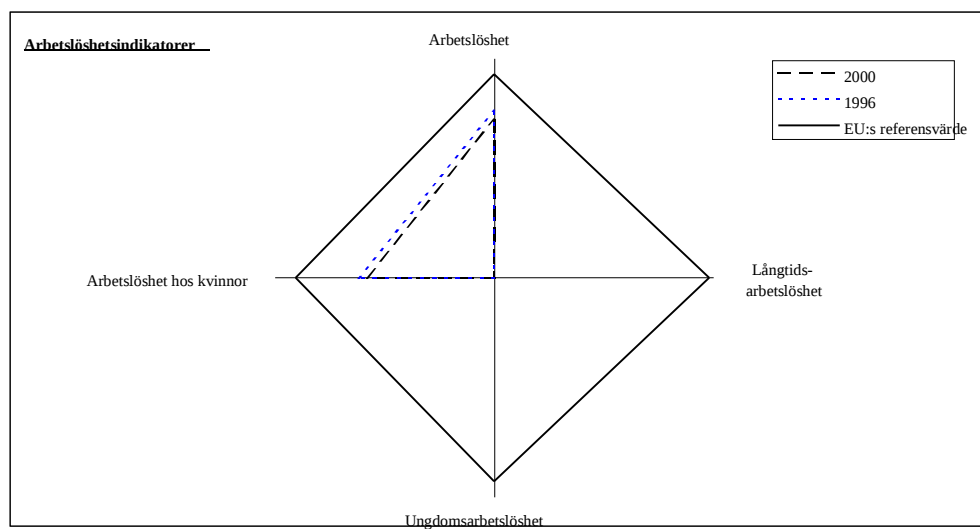
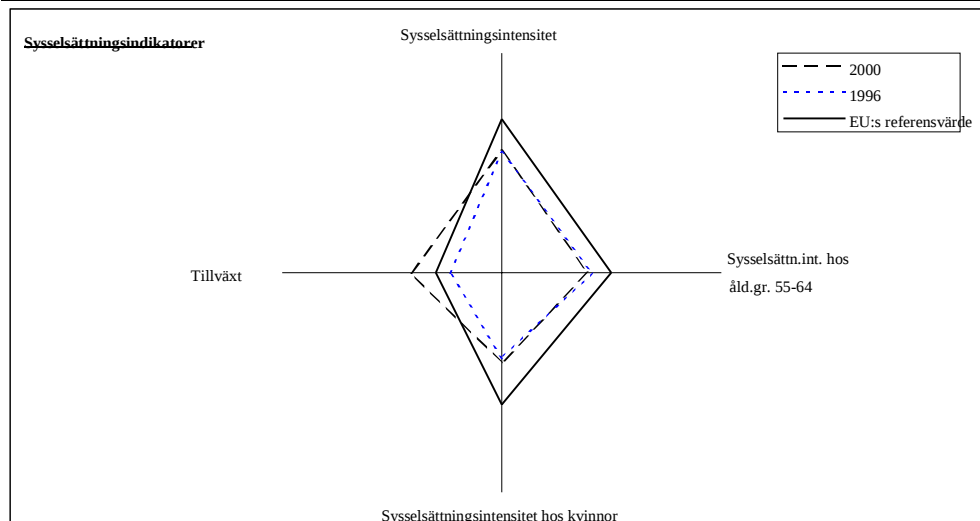
lärande befinner sig fortfarande i sin linda. Åtgärderna för att minska den administrativa bördan för nyföretagande är positiva, men insatserna bör fortsätta. Även om flertalet nya arbetstillfällen har skapats inom tjänstesektorn bör denna sektors fulla potential att skapa sysselsättning utnyttjas bättre. Det har skett en positiv utveckling av samarbetet mellan berörda aktörer, men insatserna bör fortsätta, särskilt från arbetsmarknadsparternas sida.

Kommande utmaningar: *Trots vissa förbättringar kvarstår strukturella brister på arbetsmarknaden. Grekland bör därför fortsätta att intensifiera insatserna för att utveckla en strategisk ram och ett paket av väl samordnade och avvägda politiska åtgärder, påskynda reformen av den offentliga arbetsförmedlingen och genomföra en förebyggande, individanpassad och aktiverande politik, uppgradera det statistiska övervakningssystemet, fortsätta att främja deltagande på arbetsmarknaden, särskilt för kvinnor och ungdomar, vidareutveckla och genomföra en övergripande strategi för livslångt lärande och förbättra kvaliteten på allmän och yrkesinriktad utbildning, förstärka kopplingarna till arbetsmarknadens behov samt fortsätta att uppmuntra arbetsmarknadens parter att inta en mer aktiv och konstruktiv hållning, särskilt när det gäller att modernisera arbetsorganisationen. Dessutom måste Grekland förstärka övervakning och utvärdering av åtgärder som redan antagits för att om så krävs vidta korrigerande åtgärder.*

GREKLAND

Anm: Ju större område desto bättre resultat. Figuren har utformats så att ett ökat avstånd från skärningspunkterna återspeglar en högre sysselsättningsintensitet respektive en lägre arbetslöshet.

	2000	1996	EU:s referensvärde
Sysselsättningsintensitet	55.6	55.0	70 (mål för 2010, Lissabon)
Sysselsättn.int. hos åld.gr. 55-64	39.2	41.2	50 (mål för 2010, Stockholm)
Sysselsättn.int. hos kvinnor	40.9	38.7	60 (mål för 2010, Lissabon)
Tillväxt	4.1	2.4	3 (baslinjescenario, Lissabon)

	2000	1996	EU:s referensvärde
Arbetslöshet	11.1	9.6	2.9 (genomsnitt i de tre bästa länderna: LU, NL, AT)
Långtidsarbetslöshet	:	:	0.8 (genomsnitt i de tre bästa länderna: LU, NL, DK)
Ungdomsarbetslöshet	:	:	2.9 (genomsnitt i de tre bästa länderna: LU, AT, IE)
Arbetslöshet hos kvinnor	16.7	15.2	3.8 (genomsnitt i de tre bästa länderna: LU, NL, IE)

SPANIEN

Allmänt omdöme: Spanien hade en hög tillväxt under 2000. BNP och sysselsättningen ökade med 4,1 respektive 3,3 procent, vilket låg väl över genomsnittet i EU, och arbetslösheten minskade, om än mindre än föregående år då arbetskraften ökade kraftigt. Arbetslösheten på 14,1 procent ligger fortfarande långt över genomsnittet i EU och sysselsättningsintensiteten (55 procent) långt under genomsnittet i EU, särskilt för kvinnor och ungdomar. En stor andel visstidsanställda och en låg andel deltidsarbete – klart under genomsnittet i EU – utgör fortfarande oroande kännetecken för den spanska arbetsmarknaden. Samtidigt som det finns stora regionala skillnader i arbetslöshet förekommer det en ökande arbetskraftsbrist inom vissa sektorer och yrken.

Kombination av politiska åtgärder²⁸: Den spanska sysselsättningsstrategi som ingår i den nationella handlingsplanen kan sägas utgöra en fortsättning på den som antagits tidigare år. Den grundar sig på att förbättra arbetskraftens anställbarhet genom att vidta aktiva åtgärder, på att främja efterfrågan på arbetskraft genom att minska skatter och administrativa kostnader för företag samt på ett stabilt skapande av sysselsättning. Man diskuterar målet om full sysselsättning, men har inte fastställt några specifika mål trots den ökade sysselsättningen och stabilitetsprogrammets prognos om en sysselsättningsintensitet på 60 procent år 2004. Man har vidtagit positiva åtgärder för arbetsorganisationen, men de har ännu inte gett några nämnvärda resultat. När det gäller jämställdhetsfrågan har man betonat särskilda åtgärder snarare än att integrera frågan i alla åtgärder eller genomföra strategier för kvinnors anställbarhet. Även om både fackliga organisationer och arbetsgivarorganisationer har varit aktivt delaktiga i utarbetandet av den nationella handlingsplanen har de inte stött alla föreslagna åtgärder. Man nådde inte någon överenskommelse med arbetsmarknadens parter om den föreslagna nya lagen om reform av arbetsmarknaden innan den antogs.

Svar på rådets rekommendationer 2000: Även om de föreslagna åtgärderna täcker rekommendationerna har dessa inte alltid uttryckligen tagits upp i den nationella handlingsplanen för 2001. Sysselsättningspolitiken är inriktad på att aktivera arbetslöshetsbidrag och – på grund av det minskade antalet arbetslösa – på att intensifiera insatserna att föra en stram budgetpolitik. Insatserna för att förbättra samordningen av de regionala arbetsförmedlingarna är viktiga, men systemets fullbordande är fortfarande försenat. Trots en fortsatt ökning av sysselsättningsintensiteten för kvinnor och de aktuella lagstiftningsåtgärderna för positiva åtgärder måste integreringen av jämställdhetsfrågan förstärkas. Åtgärderna för att garantera en betydande ökning av kvinnors förvärvsfrekvens är fortfarande otillräckliga, särskilt när det gäller barnomsorg för barn i åldern 0–3 år och anhörigvård i övrigt, och man har inte fastställt några kvantitativa mål. Beredningen av förslaget till ny lag om yrkesutbildning har fortskridit, och det tredje nationella avtalet om fortbildning undertecknades med arbetsmarknadens parter i december 2000. Det har dock inte föreslagits några specifika mål för genomförandet av en enhetlig strategi för livslångt lärande. Genom den nya lagen om reform av arbetsmarknaden införs flexiblare avtal. Den

²⁸

När det gäller genomförandet av sysselsättningsriktlinjerna avses med "kombination av politiska åtgärder" balansen mellan de fyra pelarna i riktlinjerna.

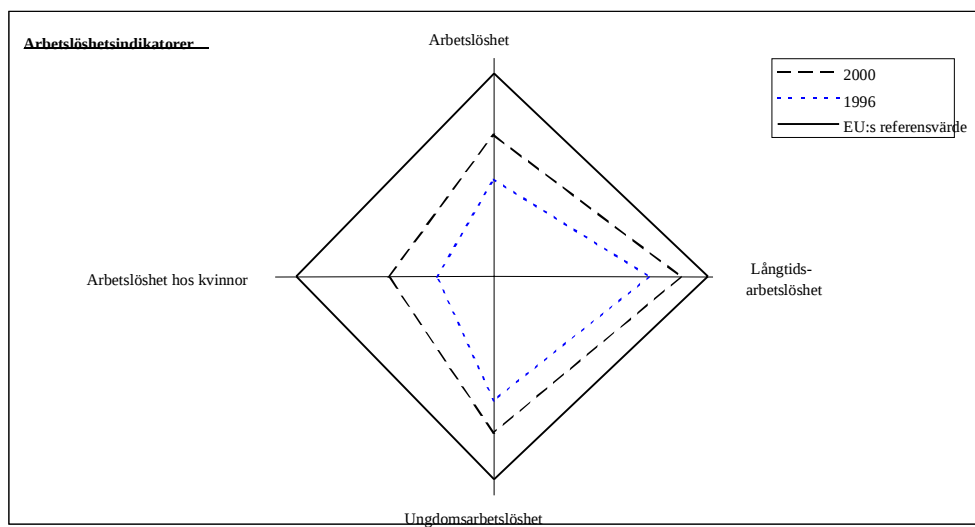
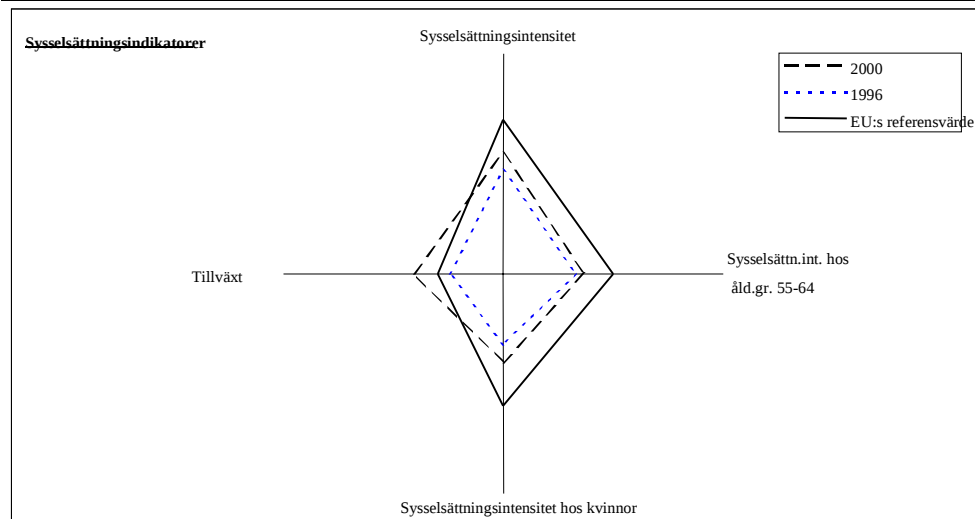
syftar till att främja varaktig anställning, att främja deltidsarbete och att särskilt uppmärksamma personer med särskilda svårigheter att ta sig in på arbetsmarknaden. Vissa åtgärder har antagits i fråga om de hinder för arbete som uppstår genom bidragssystemet och för att minska skattetrycket på arbete.

Kommande utmaningar: Spanien måste intensifiera insatserna för att säkra tillhandahållandet av en tillräckligt kvalificerad och flexibel arbetskraft, förstärka användningen av informations- och kommunikationsteknik samt främja kunskapssamhället. Antagandet av den nya lagen om yrkesutbildning bör utgöra en del av en övergripande strategi för livslångt lärande som måste inbegripa integrering av de tre undersystemen för yrkesutbildning samt öka samstämmigheten med utbildningspolitiken och icke-formellt lärande på alla nivåer. Ytterligare åtgärder bör vidtas för att främja särskilda åtgärder för ett aktivt åldrande. För att öka samordningen mellan regionala arbetsförmedlingar och säkra en adekvat balans mellan regional utveckling respektive rörligheten mellan yrken och regioner måste reformen av dessa arbetsförmedlingar fullbordas och dess effekter övervakas. Kvaliteten på indikatorerna i den nationella handlingsplanen måste förbättras. I detta avseende förväntas utvecklingen av det nya statistiska övervakningssystemet (SISPE) spela en viktig roll. Att minska användningen av tidsbestämda anställningsavtal och öka användningen av deltidsavtal förblir stora utmaningar. Målet att öka sysselsättningsintensiteten hos kvinnor kräver att man snarast genomför kritiska och effektiva åtgärder, särskilt för att främja föreningen av familje- och arbetsliv samt omsorgen för barn och andra personer i ekonomisk beroendeställning.

SPANIEN

Anm: Ju större område desto bättre resultat. Figuren har utformats så att ett ökat avstånd från skärningspunkterna återspeglar en högre sysselsättningsintensitet respektive en lägre arbetslöshet.

	2000	1996	EU:s referensvärde
Sysselsättningsintensitet	55.0	47.1	70 (mål för 2010, Lissabon)
Sysselsättn.int. hos åld.gr. 55-64	36.8	33.0	50 (mål för 2010, Stockholm)
Sysselsättn.int. hos kvinnor	40.3	32.3	60 (mål för 2010, Lissabon)
Tillväxt	4.1	2.4	3 (baslinjescenario, Lissabon)

	2000	1996	EU:s referensvärde
Arbetslöshet	14.1	22.2	2.9 (genomsnitt i de tre bästa länderna: LU,NL,AT)
Långtidsarbetslöshet	5.9	11.7	0.8 (genomsnitt i de tre bästa länderna: LU,NL,DK)
Ungdomsarbetslöshet	11.4	17.3	2.9 (genomsnitt i de tre bästa länderna: LU,AT,IE)
Arbetslöshet hos kvinnor	20.6	29.5	3.8 (genomsnitt i de tre bästa länderna: LU,NL,IE)

FRANKRIKE

Allmänt omdöme: Den franska strategin, som är inriktad på en ökad och sysselsättningsfrämjande tillväxt till fördel för alla, innefattar nu de mål som Europeiska rådet fastställde i Lissabon och Stockholm. Man betonar sysselsättningens kvalitet, det vill säga en mer stadigvarande, bättre avlönad och kunskapsintensiv anställning med bättre organisatoriska villkor och en ökad trygghet på arbetsplatsen. Den ökade inhemska efterfrågan har medfört en sysselsättningsökning på 2 procent och en minskad arbetslöshet (-1,7 procentenheter). Initiativ såsom arbetstillfällen för unga och delvis även arbetstidsförkortningen har för sin del gynnat sysselsättningen. Arbetsmarknadsparternas förhandlingar om arbetstiden har i detta sammanhang haft positiva effekter genom att främja en måttlig löneutveckling och en ökad produktivitet genom en omorganisation av arbetet. Den totala arbetslösheten och arbetslösheten hos kvinnor ligger dock fortfarande över genomsnittet i EU. Sysselsättningsintensiteten hos personer över 55 år hör till de lägsta i EU.

Kombination av politiska åtgärder²⁹: Den nationella handlingsplanen täcker väl samtliga riktlinjer och övergripande prioriteringar. Antalet personer som omfattas av förebyggande åtgärder inom ramen för initiativet "nouveau départ" (en ny start) ökar, även om fastställda mål inte riktigt har uppnåtts. Integreringspolitiken och kampen mot utslagning har gjort det möjligt att minska såväl arbetslösheten för kvinnor som långtidsarbetslösheten. Vissa skillnader kvarstår dock och visar att det finns en hård kärna av arbetslöshet som det kommer att ta lång tid att eliminera. Vidare har arbetskraftsbrist börjat uppstå inom vissa sektorer, samtidigt som arbetslösheten förblir hög. Programmet "Nouveau services, emplois jeunes" (Nya tjänster – Arbetstillfällen för unga) har fått omedelbara och betydande effekter på sysselsättningen hos unga, och utmaningen ligger nu i att befästa dessa arbetstillfällen. Slutligen har informations- och kommunikationsteknik fått allt större genomslag.

Svar på rådets rekommendationer 2000: Framsteg kan noteras när det gäller att minska de administrativa kostnaderna för företag, modernisera arbetets organisation samt utvärdera effekterna av de åtgärder som syftar till att främja sysselsättningen hos ungdomar. Att genomföra lagstiftningen om arbetstidsförkortning i småföretag utgör dock en stor utmaning. Förhandlingarna med arbetsmarknadens parter om att förbättra systemet för allmän och yrkesinriktad utbildning och dess kvalitet fortskrider. De förstärkta individuella och förebyggande åtgärderna för arbetslösa har dock gett sämre resultat än väntat under 2001. De personliga handlingsplanerna för en ny start, som är ett nytt instrument för alla arbetslösa, började genomföras den 1 juli 2001. De föreslagna åtgärdernas effekter när det gäller att bromsa förtidspensioneringar av äldre arbetstagare tycks dock vara blygsamma med tanke på frågans omfattning. Framsteg kan noteras när det gäller att minska skattetrycket på arbete.

Kommande utmaningar: De åtgärder för ett aktivt åldrande som riktar sig till arbetstagare över 55 år bör förstärkas. Det krävs insatser för att göra arbetsmarknadens parter och

²⁹

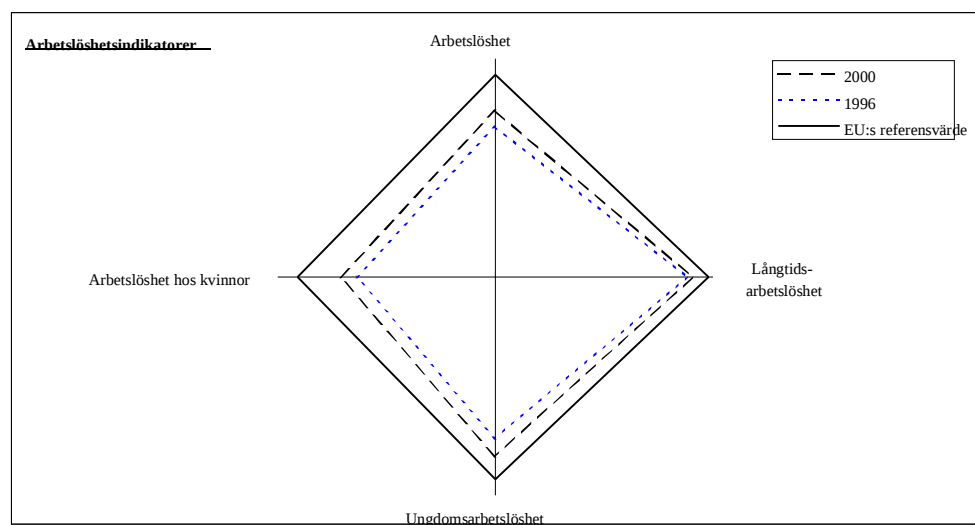
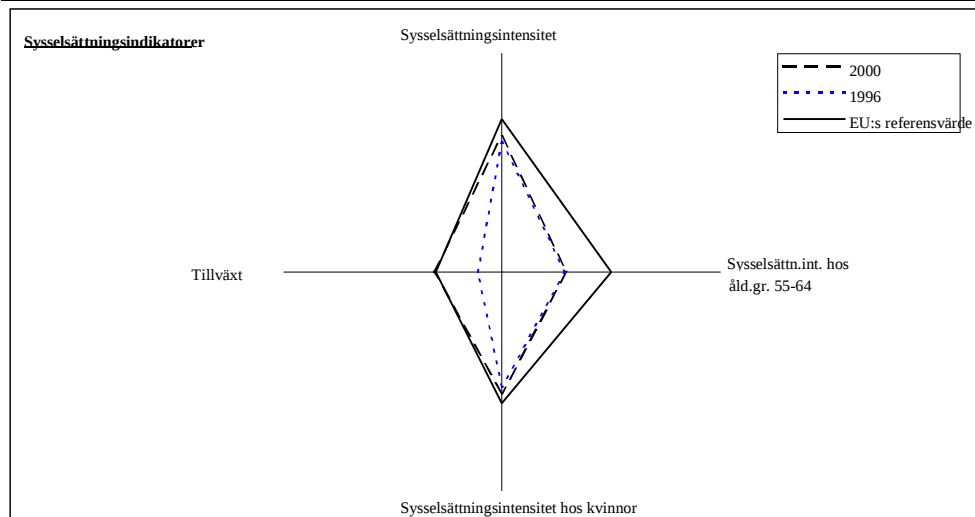
När det gäller genomförandet av sysselsättningsriktlinjerna avses med "kombination av politiska åtgärder" balansen mellan de fyra pelarna i riktlinjerna.

allmänheten medvetna om effekterna av tillämpningen av systemen för förtidspensionering. Skattetrycket på arbete, som trots uppnådda resultat ligger över genomsnittet i EU, bör fortsätta att sänkas. Den förebyggande politiken genom de personliga handlingsplanerna för en ny start bör övervakas noga. Livslångt lärande bör främjas och den sociala dialogen om reformen av utbildningssystemet bör fortsätta. Man bör också utvärdera vilka effekter förkortningen av den lagstadgade veckoarbetstiden till 35 timmar har på småföretag.

FRANKRIKE

Anm: Ju större område desto bättre resultat. Figuren har utformats så att ett ökat avstånd från skärningspunkterna återspeglar en högre sysselsättningsintensitet respektive en lägre arbetslöshet.

	2000	1996	EU:s referensvärde
Sysselsättningsintensitet	62.2	59.6	70 (mål för 2010, Lissabon)
Sysselsättn.int. hos åld.gr. 55-64	29.7	29.0	50 (mål för 2010, Stockholm)
Sysselsättn.int. hos kvinnor	55.3	52.3	60 (mål för 2010, Lissabon)
Tillväxt	3.1	1.1	3 (basinjescenario, Lissabon)

	2000	1996	EU:s referensvärde
Arbetslöshet	9.5	12.4	2.9 (genomsnitt i de tre bästa länderna: LU, NL, AT)
Långtidsarbetslöshet	3.8	4.8	0.8 (genomsnitt i de tre bästa länderna: LU, NL, DK)
Ungdomsarbetslöshet	7.1	10.4	2.9 (genomsnitt i de tre bästa länderna: LU, AT, IE)
Arbetslöshet hos kvinnor	11.5	14.5	3.8 (genomsnitt i de tre bästa länderna: LU, NL, IE)

IRLAND

Allmänt omdöme: Även under 2000 ökade sysselsättningen avsevärt med 4,7 procent samtidigt som arbetslösheten sjönk till historiskt låga 4,2 procent. Trots detta kvarstår vissa strukturella problem. Även om långtidsarbetslösheten har minskat till under 2 procent finns det fortfarande många personer som är ekonomiskt inaktiva och/eller lever på bidrag. Den totala sysselsättningsintensiteten uppgår till 65,1 procent och överstiger för både män och kvinnor i flertalet åldersgrupper EU:s genomsnitt och närmar sig målen från Lissabon och Stockholm. Arbetsmarknaden kännetecknas av kompetens- och arbetskraftsbrist, och risken för löneinflation kvarstår. Detta problem måste hanteras med försiktighet genom att man ökar arbetskraften och förvärvsfrekvensen med utgångspunkt i befintliga mänskliga resurser. Arbetskraftens produktivitet bör förbättras ytterligare genom investeringar i kunskap och livslångt lärande, vilket även gäller kvaliteten på de arbetstillfällen som skapas.

Kombination av politiska åtgärder³⁰: I detta års nationella handlingsplan fortsätter man den försiktiga övergången från att betona anställbarhet till övriga tre pelare. Man redovisar resultaten av den politik för att mobilisera arbetskraft som inleddes 1999, och som kompletterar den förebyggande strategin. Olyckligtvis innehåller handlingsplanen inga uppgifter om antalet nya arbetslösa, vilket gör det svårt att bedöma den strategi som följs. Insatser för att öka arbetskraftens kvalitet genom allmän och yrkesinriktad utbildning samt livslångt lärande måste fortsätta systematiskt. Trepartsprogrammet för välbefinnande och rättvisa (Prosperity and Fairness) utgör ramen för många sysselsättningsrelaterade åtgärder som nu måste genomföras av alla aktörer. Förra årets jämställdhetsarbete och integreringen av denna fråga börjar ge resultat allt eftersom den nationella utvecklingsplanen genomförs. Genom genomförandet av den nationella utvecklingsplanen bör en balanserad regional och lokal utveckling bli viktigare för den framtida arbetsmarknadspolitik.

Svar på rådets rekommendationer 2000: Även detta år ökade sysselsättningsintensiteten för kvinnor, vilket innebär att den nu motsvarar genomsnittet i EU. Irland ligger dock fortfarande bara på tionde plats, och sysselsättningsintensiteten för kvinnor över 35 år ligger under genomsnittet i EU. Irlands skattereform och åtgärder för att bygga ut och förbättra barnomsorgen fortskrider. Utbudet av barnomsorg till rimliga avgifter är inte tillräckligt. Det krävs ytterligare tid för att konkreta resultat skall bli synliga när det gäller insatserna för att minska löneskillnaderna och uppdelningen mellan könen. Arbetskraftens produktivitet ökade avsevärt under 2000. I den nationella handlingsplanen rapporteras många olika initiativ inom området kompetens och livslångt lärande. Dessa initiativ bör dock förstärkas för att överbrygga klyftan mellan utbildning och yrkesutbildning. Även om den nationella handlingsplanen innehåller en rad mål på utbildningsområdet anges inga övergripande mål för livslångt lärande. Framför allt är området fortlöpande yrkesutbildning för arbetstagare fortfarande underutvecklat. Den nationella utbildningsfonden – som aviserades redan i föregående handlingsplan – fick en långsam start, men bör nu användas för att öka investeringarna i fortlöpande yrkesutbildning för arbetstagare.

³⁰

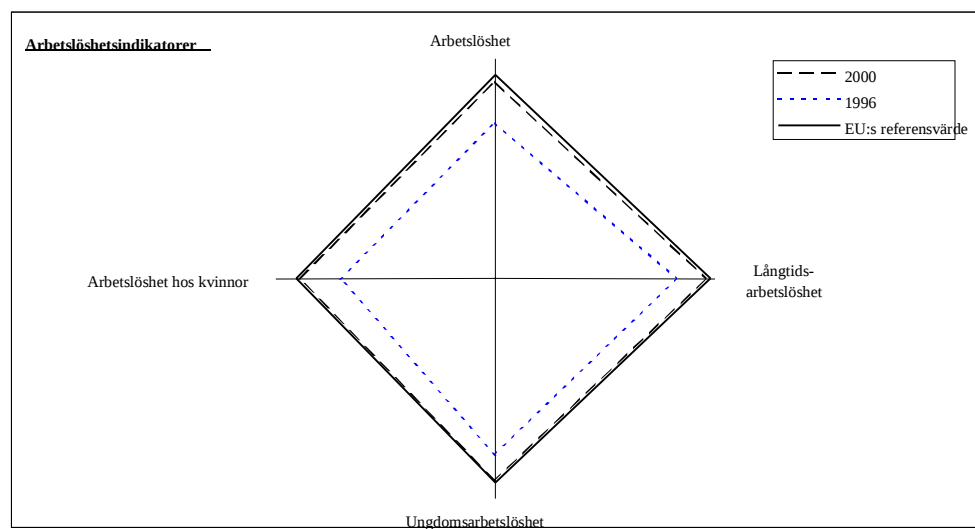
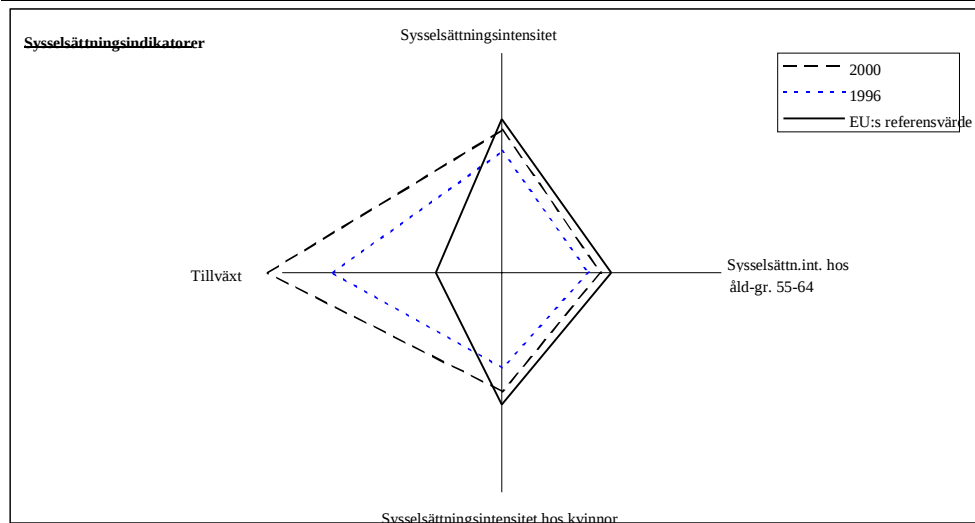
När det gäller genomförandet av sysselsättningsriktlinjerna avses med "kombination av politiska åtgärder" balansen mellan de fyra pelarna i riktlinjerna.

Kommande utmaningar: Irland bör fortsätta att sträva efter en balanserad och varaktig sysselsättningsökning genom en ökad förvärvsfrekvens främst bland kvinnor och dem som är ekonomiskt inaktiva, geografisk rörlighet samt arbetskraftens naturliga tillväxt. Dessutom behövs aktiva insatser för att minska löneskillnaderna mellan könen och ojämlikheter mer allmänt genom en utbyggd barnomsorg och skattereformer. En övergripande och allomfattande strategi för livslångt lärande håller på att utvecklas, och man bör säkra synergieffekter mellan dess olika beståndsdelar. Särskild uppmärksamhet bör ägnas åt företagsintern utbildning. Den irländska sysselsättningsstrategins framtida framgångar kommer också att mätas genom i vilken omfattning arbetsmarknadspolitiken åstadkommer en mer balanserad regional och lokal utveckling mot bakgrund av Irlands kommande strategi för regional utveckling.

IRLAND

Anm: Ju större område desto bättre resultat. Figuren har utformats så att ett ökat avstånd från skärningspunkterna återspeglar en högre sysselsättningsintensitet respektive en lägre arbetslöshet.

	2000	1996	EU:s referensvärde
Sysselsättningsintensitet	65.1	55.4	70 (mål för 2010, Lissabon)
Sysselsättn.int. hos åld.gr. 55-64	45.3	39.7	50 (mål för 2010, Stockholm)
Sysselsättn.int. hos kvinnor	54.0	43.2	60 (mål för 2010, Lissabon)
Tillväxt	10.7	7.7	3 (baslinjescenario, Lissabon)

	2000	1996	EU:s referensvärde
Arbetslöshet	4.2	11.7	2.9 (genomsnitt i de tre bästa länderna: LU,NL,AT)
Långtidsarbetslöshet	1.7	7.1	0.8 (genomsnitt i de tre bästa länderna: LU,NL,DK)
Ungdomsarbetslöshet	3.3	8.0	2.9 (genomsnitt i de tre bästa länderna: LU,AT,IE)
Arbetslöshet hos kvinnor	4.2	11.7	3.8 (genomsnitt i de tre bästa länderna: LU,NL,IE)

ITALIEN

Allmänt omdöme: Under 2000 noterades betydande förbättringar vad gäller arbetsmarknadens utveckling. Sysselsättningen ökade med 1,5 procent omräknat till heltidstjänster, samtidigt som arbetslösheten i januari 2001 hade sjunkit till under 11 procent. Det kan noteras att sysselsättningen hos kvinnor ökade snabbare (1,3 procent) än hos män (0,8 procent). En högre ekonomisk tillväxt (2,9 procent), skatteincitament som syftade till att främja nyanställningar och nya flexibla arrangemang hade betydelse för denna utveckling. Trots detta är den totala sysselsättningsintensiteten (53,5 procent) fortfarande den lägsta i EU och traditionella strukturella problem kvarstår: en låg sysselsättningsintensitet hos ungdomar, stora skillnader i sysselsättningsintensitet och arbetslöshet mellan könen samt regionala obalanser. Slutet på parlamentets mandatperiod och problem i den sociala dialogen bidrog till att begränsa den nationella handlingsplanen vad gäller ambitioner, innehåll och kvantitativa mål. Den nya regeringen fastställde målen om en total sysselsättningsintensitet på 58,5 procent 2001 och på 61,3 procent 2010, och beskrev sin framtidsstrategi som syftade till att modernisera arbetslagstiftningen, avreglera arbetsförmedlingarna och bekämpa odeklarerat arbete.

Kombination av politiska åtgärder³¹: Man kan rapportera att framsteg gjorts i genomförandet av etablerade åtgärder snarare än att innovativa politiska åtgärder vidtagits. Den italienska nationella handlingsplanen är fokuserad på pelaren anställbarhet med skatteincitament för nyanställningar som också främjade omvandlingen av odeklarerat arbete till deklarerat arbete i södra Italien, vissa åtgärder för livslångt lärande och incitament för att få människor att stanna i arbetslivet längre. Inom ramen för pelaren företagarganda utvidgades stödet till eftersatta områden, medan problemen i den sociala dialogen fördröjde den pågående moderniseringen av arbetets organisation. Jämställdhetsåtgärderna förblev alltför marginella. Begränsningarna i utvecklingen av övervaknings- och utvärderingssystem kvarstår.

Svar på rådets rekommendationer 2000: Det kan erkännas att det skett förbättringar i genomförandet av de politiska åtgärder som beskrivs i handlingsplanen för 2000, men de innebär inte någon genomgripande omorganisation. En översyn av pensionssystemet planeras i år, medan den allmänna reformen av socialbidragssystemet sköts upp ännu en gång. Skatteincitamenten för att anställa missgynnade arbetstagare eller för att göra "lösa" anställningsförhållanden tryggare förstärktes. Det rapporteras inga nya åtgärder för att förebygga att ungdomar hamnar i långtidsarbetslöshet, medan åtgärderna för arbetslösa vuxna mestadels var inriktade på anställningsincitament. Decentraliseringen av de offentliga arbetsförmedlingarna pågår, men problem har uppstått i fördelningen av resurser till lokala förvaltningar. Denna försening satte hinder för en förebyggande strategi för långtidsarbetslöshet och tillgången till administrativa uppgifter i systemet för arbetsmarknadsinformation (SIL). Den nationella handlingsplanen innehåller inga input- eller outputindikatorer. Det har vidtagits marginella åtgärder för att främja sysselsättningen hos kvinnor, men dessa är otillräckliga för att utgöra en övergripande strategi för att öka

³¹

När det gäller genomförandet av sysselsättningsriktlinjerna avses med "kombination av politiska åtgärder" balansen mellan de fyra pelarna i riktlinjerna.

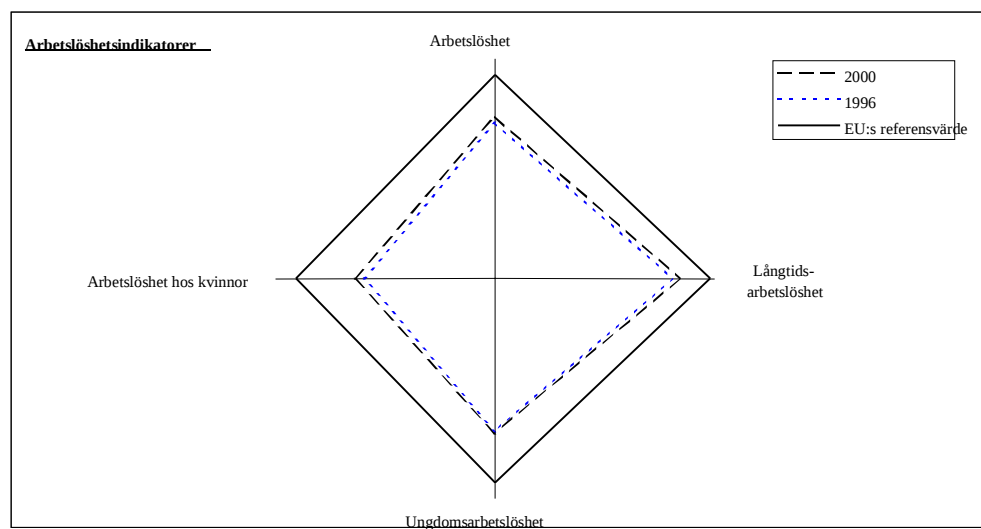
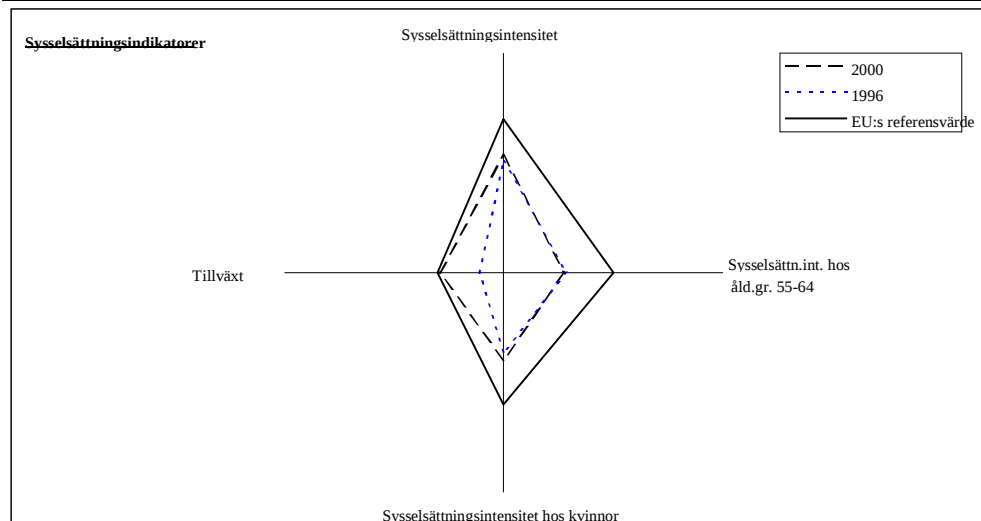
jämställdheten. En kvantitativt definierad strategi för livslångt lärande hade inte utvecklats, men specifika förbättringar och åtgärder vidtogs, där även arbetsmarknadens parter var delaktiga.

Kommande utmaningar: De politiska åtgärdernas samstämmighet och förenlighet med målen från Lissabon bör förstärkas ytterligare med särskild tyngdpunkt på de stora regionala skillnaderna. Man bör lämna uppgifter från det statistiska övervakningssystemet för att möjliggöra en utvärdering av landets insatser. Åtgärderna för att minska skillnaderna mellan könen bör omorienteras från punktinsatser till en mer övergripande strategi som omfattar de fyra pelarna, och man bör fästa större vikt exempelvis vid att erbjuda omsorg för barn och andra personer i beroendeställning. Med en arbetsmarknad som kännetecknas av en hög ungdoms- och långtidsarbetslöshet fortsätter reformen av arbetsförmedlingarna och SIL att utgöra kritiska faktorer för den förebyggande strategin. På grund av dessa svagheter blir den utlovade allmänna reformen av bidragssystemet än viktigare. Särskild uppmärksamhet bör fortsätta att ägnas åt att minska skattetrycket på arbete, särskilt för lågavlönade arbetstagare. Det krävs också större insatser för att utforma och genomföra en kvantitativt planerad strategi för livslångt lärande som särskilt syftar till att öka sysselsättningsintensiteten hos kvinnor, äldre och andra mindre gynnade grupper.

ITALIEN

Anm: Ju större område desto bättre resultat. Figuren har utformats så att ett ökat avstånd från Skärningspunkterna återspeglar en högre sysselsättningsintensitet respektive en lägre arbetslöshet.

	2000	1996	EU:s referensvärde
Sysselsättningsintensitet	53.5	50.9	70 (mål för 2010, Lissabon)
Sysselsättn.int. hos åld.gr. 55-64	27.8	28.8	50 (mål för 2010, Stockholm)
Sysselsättn.int. hos kvinnor	39.6	36.0	60 (mål för 2010, Lissabon)
Tillväxt	2.9	1.1	3 (baslinjescenario, Lissabon)

	2000	1996	EU:s referensvärde
Arbetslöshet	10.5	11.7	2.9 (genomsnitt i de tre bästa länderna: LU,NL,AT)
Långtidsarbetslöshet	6.4	7.7	0.8 (genomsnitt i de tre bästa länderna: LU,NL,DK)
Ungdomsarbetslöshet	11.8	12.2	2.9 (genomsnitt i de tre bästa länderna: LU,AT,IE)
Arbetslöshet hos kvinnor	14.4	16.1	3.8 (genomsnitt i de tre bästa länderna: LU,NL,IE)

LUXEMBURG

Allmänt omdöme: En stark ekonomisk tillväxt (8,5 procent), en förebyggande och aktiv sysselsättningspolitik som regelbundet ses över tillsammans med arbetsmarknadens parter samt individuella arbetsförmedlingstjänster utgör faktorer som förklarar den nästan obefintliga arbetslösheten i Luxemburg (2,4 procent). Ekonomin kännetecknas av en stor öppenhet mot omgivningen när det gäller utbyte av varor och tjänster såväl som arbetskraft. Bristen på lokal arbetskraft kompenseras i allmänhet med invandring och en omfattande inpendling av gränsarbetare. Genom denna tillgång till extern arbetskraft har ekonomin kunnat växa utan att den begränsade lokala arbetskraftsreserven har tagits i anspråk. Denna skulle inte ha räckt varken vad gäller kvalifikationer eller storlek för de senare årens tillväxt. Detta innebär en inhemsk sysselsättningsnivå som överstiger den nationella sysselsättningsintensiteten.

Kombination av politiska åtgärder³²: Politiken för att bekämpa arbetslöshet är inriktad på förebyggande som grundar sig på att identifiera behov i ett tidigt skede, på personlig handläggning och uppföljning av arbetssökande samt på aktivering av arbetslösa och andra som står utanför arbetsmarknaden genom arbetsplacerings- eller utbildningsåtgärder. Man har också infört nya instrument som syftar till att öka de arbetssökandes flexibilitet. Strävan efter att förbättra anställbarheten utgör en viktig och väl etablerad del av strategin och har tidigare gett goda resultat. Pelaren företagarganda har getts mest plats i den nationella handlingsplanen för 2001 med ett stort antal tekniska, skattemässiga och finansiella åtgärder samt åtgärder för att underlätta de små och medelstora företagens tillgång till fortbildning. Man håller på att utveckla nya regler för den sociala ekonomin. Det kan i detta avseende noteras att det utvecklas nya kopplingar mellan ekonomiska och sociala aspekter. Arbetstagarnas anpassningsförmåga riktas särskilt in på ny informations- och kommunikationsteknik. Jämställdhetsfrågan integreras i varje politisk åtgärd.

Svar på rådets rekommendationer 2000: De rekommendationer som formulerats för Luxemburg har följts upp i varierande omfattning. Den sociala dialogen, som ständigt förs inom landets närings- och samhällsliv, stötte på vissa svårigheter i samband med utarbetandet av den nationella handlingsplanen för 2000. Den återupptogs sedan inför utarbetandet av handlingsplanen för 2001. Det har vidtagits åtgärder på området fortbildning som bidrar till den gemensamma insatsen att bereda väg för kunskapssamhället. Det återstår dock att precisera kvantitativa mål för investeringarna i mänskliga resurser. Svaret på rekommendationen angående äldre arbetstagare är dock på det hela taget otillräckligt, och denna fråga bör i framtiden utgöra en prioritering i sysselsättningsstrategin.

Kommande utmaningar: Man måste genomföra politiska reformer som leder till ett aktivt åldrande och eftersträva en tydlig ökning av förvärvsfrekvensen hos personer över 55. En teknisk och yrkesinriktad utbildning som syftar till att motverka att ungdomar lämnar skolan utan yrkeskunskaper utgör en prioritering för att öka samstämmigheten mellan de olika

³²

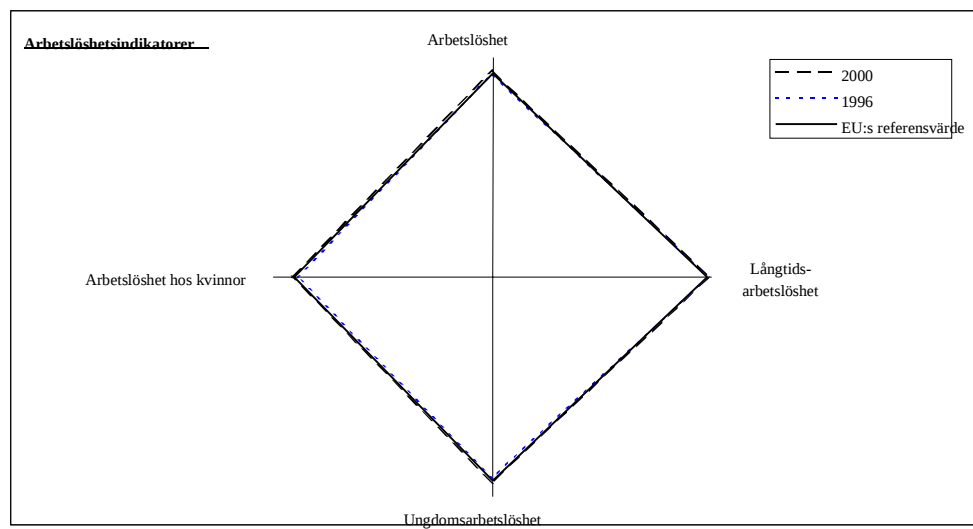
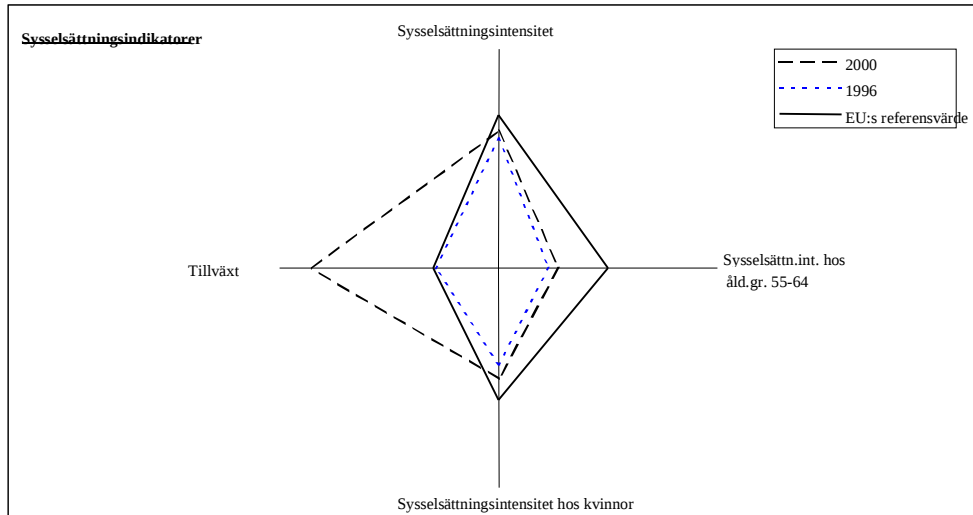
När det gäller genomförandet av sysselsättningsriktlinjerna avses med "kombination av politiska åtgärder" balansen mellan de fyra pelarna i riktlinjerna.

utbildningssektorerna och det livslånga lärandet, inbegripet praktik och det civila samhällets bidrag. Man bör fortsätta att uppmärksamma närings- och samhällslivet på kvinnors tillträde till arbetslivet, på löneskillnaderna mellan könen och alla andra åtgärder för att öka deras förvärvsfrekvens. Med tanke på de särskilda kännetecknen för Luxemburgs arbetsmarknad bör man eftersträva ett ökat regionalt samarbete i syfte att utveckla en mer harmoniserad förvaltning av hela sysselsättningsområdet i Luxemburg.

LUXEMBURG

Anm: Ju större område desto bättre resultat. Figurerna har utformats så att ett ökat avstånd från skärningspunkterna återspeglar en högre sysselsättningsintensitet respektive en lägre arbetslöshet.

	2000	1996	EU:s referensvärde
Sysselsättningsintensitet	62.9	59.2	70 (mål för 2010, Lissabon)
Sysselsättn.int. hos åld.gr. 55-64	27.4	22.9	50 (mål för 2010, Stockholm)
Sysselsättn.int. hos kvinnor	50.3	43.8	60 (mål för 2010, Lissabon)
Tillväxt	8.5	2.9	3 (baslinjescenario, Lissabon)

	2000	1996	EU:s referensvärde
Arbetslöshet	2.4	3.0	2.9 (genomsnitt i de tre bästa länderna: LU,NL,AT)
Långtidsarbetslöshet	0.6	0.8	0.8 (genomsnitt i de tre bästa länderna: LU,NL,DK)
Ungdomsarbetslöshet	2.5	3.4	2.9 (genomsnitt i de tre bästa länderna: LU,AT,IE)
Arbetslöshet hos kvinnor	3.3	4.3	3.8 (genomsnitt i de tre bästa länderna: LU,NL,IE)

NEDERLÄNDERNA

Allmänt omdöme: Det finns tydliga tecken på att den nederländska ekonomins starkaste uppsving i efterkrigstid närmar sig sitt slut. Landets ekonomi och arbetsmarknad väntas dock utvecklas bättre än genomsnittet i EU även under kommande år. Räknat i heltidsarbeten förväntas sysselsättningen öka med 1,75 procent under 2001. Arbetslösheten förväntas ligga kvar kring 3 procent. Den fortsatta stora efterfrågan på arbetskraft kommer utan tvekan också att bidra till att höja sysselsättningsintensiteten hos kvinnor och personer över 55. Det kan också noteras att sysselsättningen uttryckt som heltidsarbeten för närvarande ökar snabbare än sysselsättningen uttryckt i antal personer. Även missgynnade medborgare med utländsk bakgrund börjar till slut få del av den växande arbetsmarknaden. En utdragen period med kompetensbrist ökar risken för en lön-pris-spiral. Inflationstakten nådde rekordnivån 4,3 procent. Den nederländska ekonomin kan ha börjat stabiliseras just i rätt tid.

Kombination av politiska åtgärder³³: Traditionellt har Nederländerna riktat in sig på att öka det faktiska antalet personer i arbetskraften genom aktivering och förebyggande samt på åtgärder för att göra skatte- och bidragssystemet mer sysselsättningsfrämjande. Samtidigt har regeringen tillsammans med arbetsmarknadens parter eftersträvat reallöneökningar som är anpassade till produktivitetsutvecklingen, flexibla relationer mellan arbetsgivare och arbetstagare samt en modernisering av arbetsorganisationen för att göra det möjligt att förena arbete och omsorg. Detta år uppmärksammar man i högre grad anpassningsförmåga och social utslagning, vilket har förbättrat balansen mellan de fyra pelarna i den europeiska sysselsättningsstrategin. Företagaranda utgör fortfarande den minst synliga pelaren, främst på grund av att den genomförs genom mer allmänna åtgärder inom området skatter och konkurrenskraft. I den nederländska "poldermodellen" har arbetsmarknadens parter ett eget ansvar för områden såsom arbetets organisation, löner och livslångt lärande. De har varit väl delaktiga i utarbetandet av den nationella handlingsplanen.

Svar på rådets rekommendationer 2000: De nederländska myndigheterna har infört en allmän skatterabatt för alla arbetstagare och en möjlighet för lokala myndigheter att ge personer som fått bidrag en lång tid en betydande bonus om de accepterar ett avlönat arbete. Donnerkommissionen har föreslagit en lösning för att undvika att antalet personer med (begränsade) funktionshinder som uppbär invaliditetsförmåner överstiger en miljon. Det har skett en klar förbättring av den statistiska övervakningen av den övergripande strategin. För första gången ges information av alla de tre organ som ansvarar för att återintegrera korttidsarbetslösa. Men eftersom vissa tekniska problem återstår att lösa, kvarstår den stora uppgiften att visa att tidsfristen år 2002 kan hållas.

Kommande utmaningar: För att eliminera fattigdomsfällan måste man fästa större vikt vid kumuleringen av socialbidrag och arbetslöshetsersättning med andra bidrag till låginkomsttagare. I det framväxande samförståndet om hur man skall lösa problemet med invaliditetsförmåner fästs mycket större vikt vid att motverka nytillskottet än vid att få ut

³³

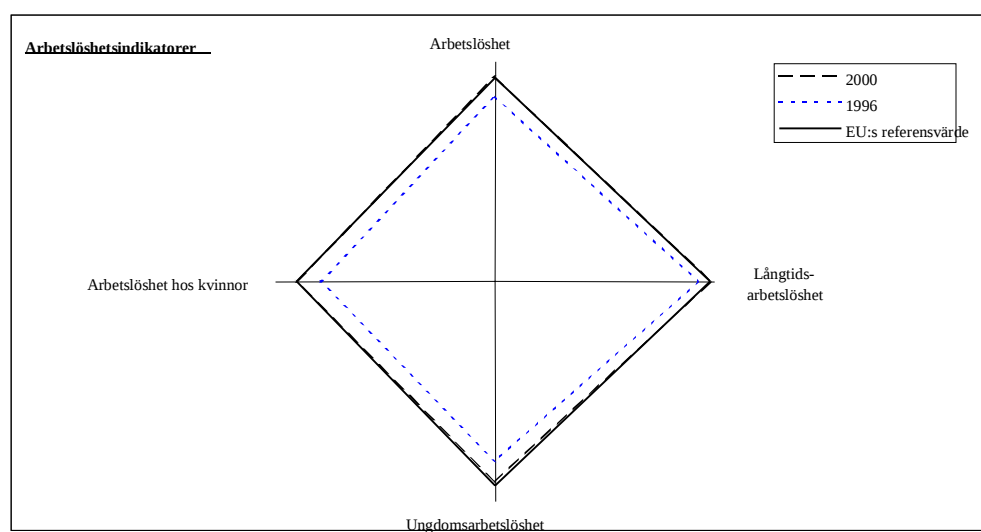
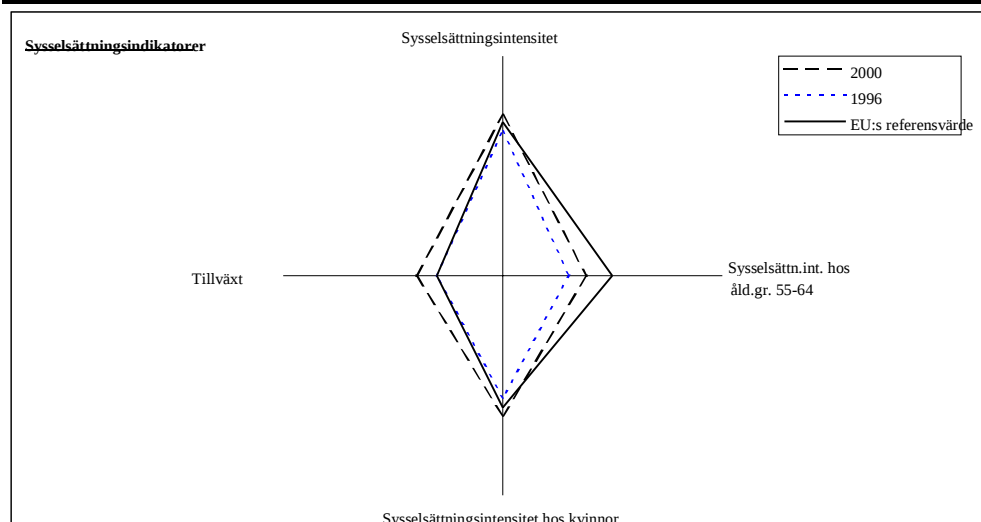
När det gäller genomförandet av sysselsättningsriktlinjerna avses med "kombination av politiska åtgärder" balansen mellan de fyra pelarna i riktlinjerna.

personer som uppbär invaliditetsförmåner på arbetsmarknaden. Med tanke på hur många personer som redan uppbär invaliditetsförmåner får man inte glömma att det krävs större insatser för att få in fler av dessa personer på arbetsmarknaden. Särskilt viktiga är insatserna för att minska risken för en eventuell lön-pris-spiral, i synnerhet genomförandet av åtgärder för att placera arbetstagare på lediga platser som är svåra att besätta. Insatserna för att öka förvärvsfrekvensen för personer över 55 år och kvinnor måste fortsätta. Trots betydande framsteg kvarstår en kortsiktig brist i utbudet av barnomsorg. Den nya lagen om grundläggande barnomsorg träder i kraft 2003. Produktiviteten måste ökas genom att man fäster större vikt vid arbetskraftens kvalitet i en kunskapsbaserad ekonomi.

NEDERLÄNDERNA

Anm: Ju större område desto bättre resultat. Figuren har utformats så att ett ökat avstånd från skärningspunkterna återspeglar en högre sysselsättningsintensitet respektive en lägre arbetslöshet.

	2000	1996	EU:s referensvärde
Sysselsättningsintensitet	73.2	65.9	70 (mål för 2010, Lissabon)
Sysselsättn.int. hos åld.gr. 55-64	38.3	30.3	50 (mål för 2010, Stockholm)
Sysselsättn.int. hos kvinnor	63.7	55.3	60 (mål för 2010, Lissabon)
Tillväxt	3.9	3.0	3 (baslinjescenario, Lissabon)

	2000	1996	EU:s referensvärde
Arbetslöshet	2.7	6.3	2.9 (genomsnitt i de tre bästa länderna: LU, NL, AT)
Långtidsarbetslöshet	0.8	3.1	0.8 (genomsnitt i de tre bästa länderna: LU, NL, DK)
Ungdomsarbetslöshet	3.6	7.3	2.9 (genomsnitt i de tre bästa länderna: LU, AT, IE)
Arbetslöshet hos kvinnor	3.7	8.1	3.8 (genomsnitt i de tre bästa länderna: LU, NL, IE)

ÖSTERRIKE

Allmänt omdöme: År 2000 var ännu ett år med en mycket positiv utveckling av ekonomin och sysselsättningen med en real tillväxt på 3,2 procent och en arbetslöshet på 3,7 procent, det vill säga en av de lägsta i EU. Med en sysselsättningsintensitet på 68,3 procent (77 procent för män och 59,4 procent för kvinnor) har man nästan nått målet från Lissabon. Insatserna för att minska de strukturella problemen på arbetsmarknaden har dock ännu inte gett förväntade resultat. Sysselsättningsintensiteten för äldre arbetstagare ligger fortfarande långt under genomsnittet för EU och minskade ytterligare under 2000. Den betydande skillnaden i sysselsättning mellan könen kvarstår och de positiva effekterna av de nyligen införda barnomsorgsbidragen återstår att påvisa.

Kombination av politiska åtgärder³⁴: Österrike svarar på de övergripande utmaningarna med en enhetlig strategi och en lång rad åtgärder för alla pelare i syfte att utveckla den kunskapsbaserade ekonomins sysselsättningspotential. Åtgärderna inom ramen för pelaren anställbarhet tycks vara samordnade på hög nivå. Antalet nya långtidsarbetslösa är mycket lågt trots en något minskad aktiveringsgrad. Jämställdhetsfrågan har en framträdande plats på dagordningen, men med en rad olika åtgärder som bör omvandlas till en mer koncis strategi. Insatserna för att utveckla verksamheten inom området livslångt lärande har intensifierats, men fortfarande saknas en tillräckligt övergripande och samordnad strategi.

Svar på rådets rekommendationer 2000: Målen för de offentliga arbetsförmedlingarna är tydligt inriktade på de aspekter på den europeiska sysselsättningsstrategin och de rekommendationer för Österrike som omfattas av deras uppdrag, särskilt vad gäller grupper som har problem på arbetsmarknaden. Antalet arbetslösa personer med funktionshinder har minskat kraftigt. De offentliga arbetsförmedlingarnas tydliga jämställdhetsmål kan stimulera andra privata och offentliga institutioner att genomföra en övergripande strategi på medellång sikt. Detta är särskilt uppenbart när det gäller att minska de stora löneskillnaderna. Det har inte gjorts några framsteg när det gäller att minska det höga skattetrycket på arbete, som är särskilt högt för lågavlönat och lågkvalificerat arbete. Det har gjorts vissa ändringar av arbetslagstiftningen, och med tanke på den goda sysselsättningsutvecklingen planeras en mindre sänkning av arbetslöshetsförsäkringen. Det verkar som om minskningen av budgetunderskottet får ett större stöd än minskningen av löneklyftan. För att förmå äldre personer att arbeta längre har den österrikiska regeringen höjt den lagstadgade pensionsåldern från 55 till 56,5 år för kvinnor och från 60 till 61,5 år för män, och nya regler för systemen och åtgärderna för invaliditetsförmåner underlättar en gradvis övergång till pensionering. Man har också skapat flera incitament för att uppmuntra arbetsgivare att behålla äldre arbetstagare längre. Arbetsmarknadens parter stöder denna politik för äldre arbetstagare genom att utvidga kollektivavtalen för deltidsarbete. Med tanke på att sysselsättningsintensiteten för äldre personer fortsätter att sjunka tycks detta inte räcka, och det krävs ytterligare insatser som också måste vara inriktade på åtgärdernas effektivitet.

³⁴

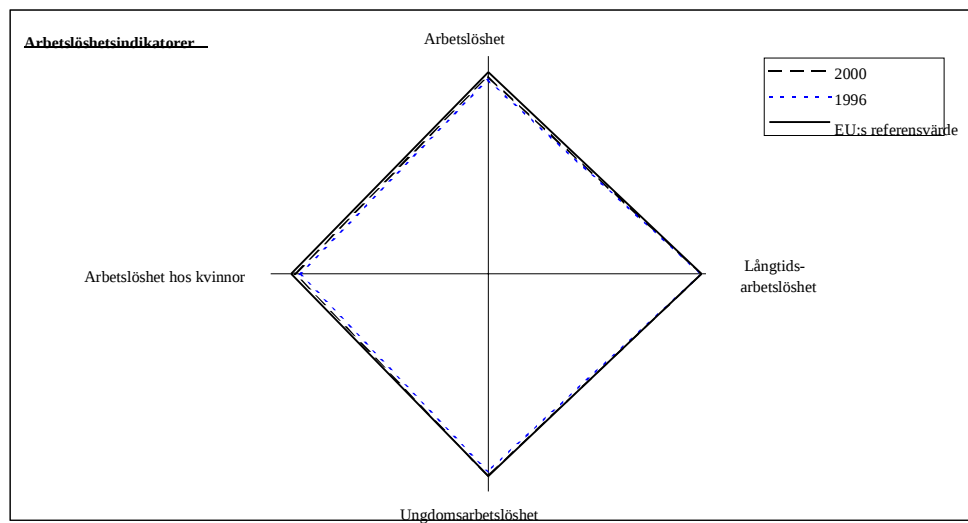
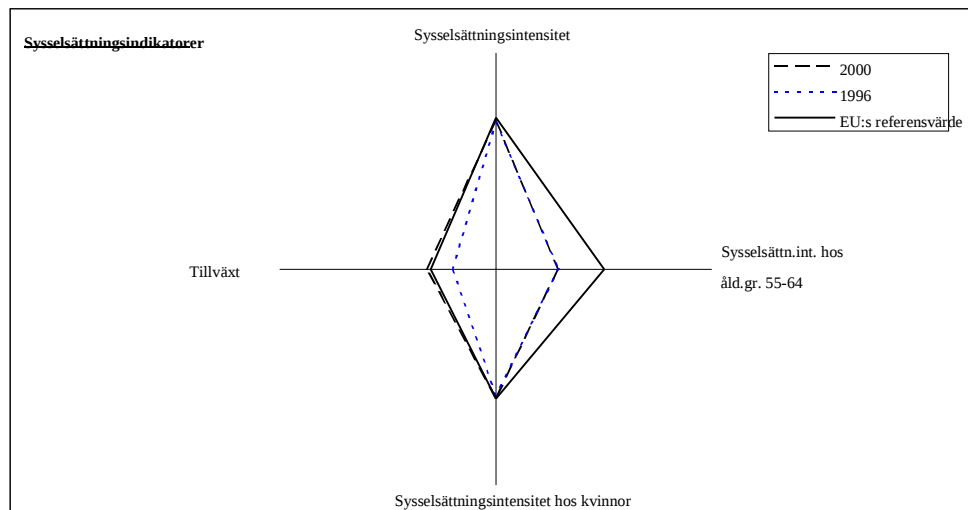
När det gäller genomförandet av sysselsättningsriktlinjerna avses med "kombination av politiska åtgärder" balansen mellan de fyra pelarna i riktlinjerna.

Kommande utmaningar: Med en nästan full sysselsättning i Österrike måste man fortsätta att rikta in sig på målgrupper genom en aktiv arbetsmarknadspolitik. Man bör öka insatserna för att ta itu med strukturella problem i sysselsättningssystemet (t.ex. skattetrycket på arbete), särskilt för att öka sysselsättningen för kvinnor och äldre personer. Det krävs politiska åtgärder för att integrera migrerande arbetare på arbetsmarknaden. Regeringen och arbetsmarknadens parter måste var och en inom sitt ansvarsområde komma överens om en övergripande och enhetlig strategi för livslångt lärande där man integrerar kunskaper i informations- och kommunikationsteknik samt yrkesutbildning i alla delar av systemet för allmän och yrkesinriktad utbildning. Alla ansvariga – förbunds- och delstatsregeringarna såväl som arbetsmarknadens parter – måste öka sina insatser för att minska löneskillnaderna mellan könen och bygga ut vård och omsorg.

ÖSTERRIKE

Anmär: Ju större område desto bättre resultat. Figuren har utformats så att ett ökat avstånd från skärningspunkterna återspeglar en högre sysselsättningsintensitet respektive en lägre arbetslöshet.

	2000	1996	EU:s referensvärde
Sysselsättningsintensitet	68.3	67.7	70 (mål för 2010, Lissabon)
Sysselsättn.int. hos åld.gr. 55-64	28.9	29.1	50 (mål för 2010, Stockholm)
Sysselsättn.int. hos kvinnor	59.4	58.2	60 (mål för 2010, Lissabon)
Tillväxt	3.2	2.0	3 (baslinjescenario, Lissabon)

	2000	1996	EU:s referensvärde
Arbetslöshet	3.7	4.3	2.9 (genomsnitt i de tre bästa länderna: LU, NL, AT)
Långtidsarbetslöshet	1.0	1.1	0.8 (genomsnitt i de tre bästa länderna: LU, NL, DK)
Ungdomsarbetslöshet	2.9	3.7	2.9 (genomsnitt i de tre bästa länderna: LU, AT, IE)
Arbetslöshet hos kvinnor	4.3	5.2	3.8 (genomsnitt i de tre bästa länderna: LU, NL, IE)

PORTUGAL

Allmänt omdöme: Den portugisiska ekonomin växte med 3,3 procent under 2000, vilket var mer än under 1999. Arbetsmarknadsindikatorerna fortsatte i allmänhet att utvecklas positivt med en ökad sysselsättningsintensitet (68,3 procent) och en arbetslöshet som sjönk till 4,2 procent. Vissa strukturella svagheter fortsätter dock att äventyra arbetsmarknadens framtida utveckling. De viktigaste bland dessa är arbetskraftens låga produktivitet och kompetensnivå, ett lågt deltagande i fortbildning, ett stort antal ungdomar som lämnar skolan i förtid och en underutvecklad tjänstesektor.

Kombination av politiska åtgärder³⁵: Portugal bemöter ovannämnda problem genom att rikta in sig på pelaren anställbarhet. Man presenterar en övergripande och ambitiös plan för livslångt lärande. Målen för planen, som inbegriper att utveckla systemen för allmän och yrkesinriktad utbildning, kommer att kräva ett resolut genomförande samt en noggrann övervakning och utvärdering. Samtidigt aktiveras de arbetslösa inom ramen för nationella åtgärder för att genomföra riktlinjerna 1 och 2. Det presenteras inga större initiativ i fråga om pelaren företaganda. För pelaren anpassningsförmåga görs en insats för att engagera arbetsmarknadens parter genom sektoriella avtal, särskilt om arbetsmarknads- och sysselsättningspolitiken samt allmän och yrkesinriktad utbildning. Inom ramen för pelaren jämställdhet kommer målet att uppnå balans mellan kvinnor och män i arbets- och familjelivet framför allt att stödjas genom att man bygger ut barnomsorgen på förskolenivå.

Svar på rådets rekommendationer 2000: Man har utvecklat en långtgående plan för livslångt lärande som syftar till att förbättra den grundläggande yrkesutbildningen genom att diversifiera utbildningsvägarna inom och utanför det formella utbildningssystemet, särskilt för vuxna. Den roll som ny teknik kommer att få i en nära framtid har beaktats. Tjänstesektorns tillväxt kommer att främjas genom åtgärder för att öka arbetstagarnas färdigheter och skapa nya arbetstillfällen. När det gäller arbetsmarknadens parter har ett stort steg tagits genom undertecknandet av två trepartsavtal. Strategin för att förebygga familje- och arbetsliv koncentreras på att bygga ut barnomsorgen utan några större nya åtgärder för att främja männens delaktighet i familjelivet, även om Portugal planerar att anta ny lagstiftning där man erkänner den grundläggande rätten till pappaledighet.

Kommande utmaningar: Portugal måste modernisera sin produktionsstruktur för att klara de framtida kraven från en mer global och konkurrensutsatt marknad. I detta avseende är det nödvändigt att skapa fler kvalitetsarbeten inom tjänstesektorn och att öka arbetskraftens produktivitet. Dessa mål skulle kunna uppnås genom ett korrekt genomförande av en övergripande plan för livslångt lärande, en uppgradering av arbetskraftens kompetensnivå och införandet av ny teknik inom ramen för konkreta åtaganden från arbetsmarknadsparternas sida. Samtidigt bör ungdomar komma in på arbetsmarknaden med lämpliga färdigheter, och man bör fästa större vikt vid att ytterligare minska antalet ungdomar som lämnar skolan i förtid. Den bristande överensstämmelsen mellan utbud och

³⁵

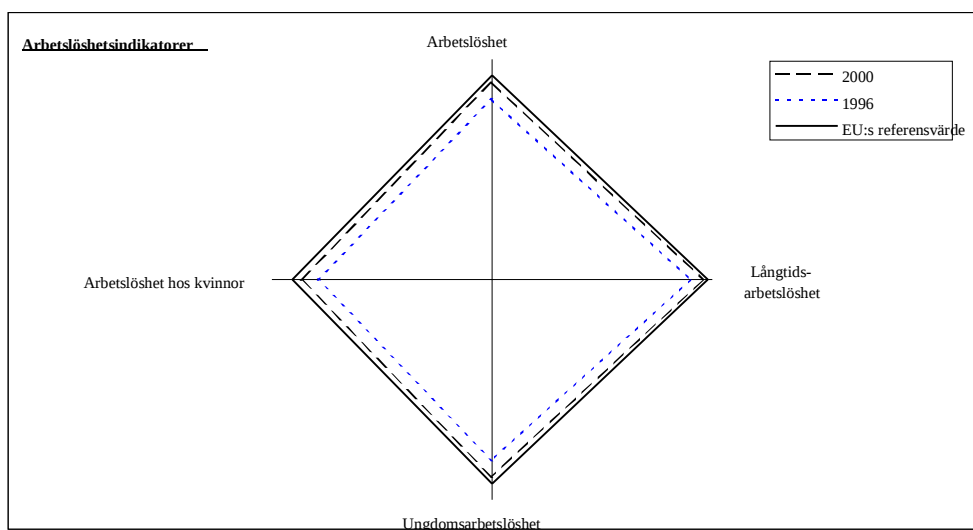
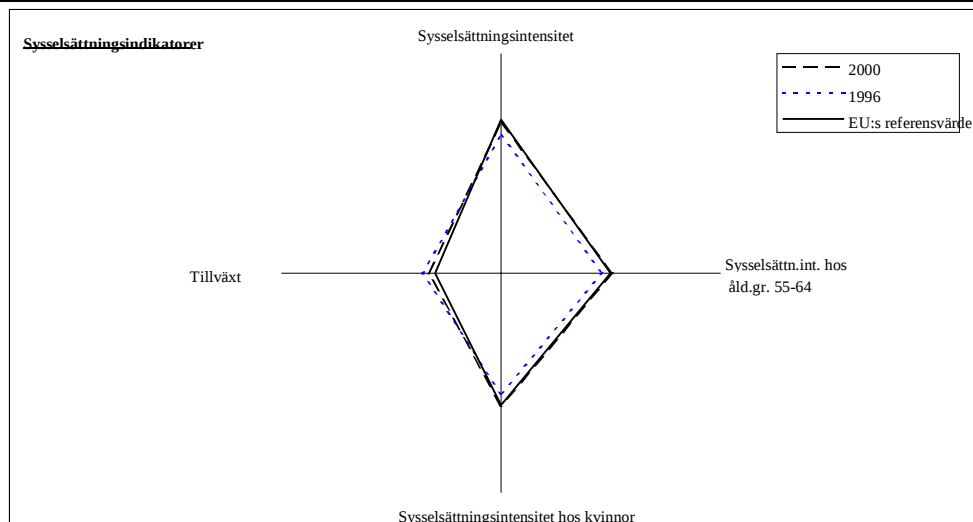
När det gäller genomförandet av sysselsättningsriktlinjerna avses med "kombination av politiska åtgärder" balansen mellan de fyra pelarna i riktlinjerna.

efterfrågan på arbeten måste bemötas bättre, särskilt när det gäller att erbjuda den högkvalificerade delen av arbetskraften lämpliga arbetstillfällen. Det krävs också ökade insatser för att ta itu med den skeva könsfördelningen mellan olika sektorer.

PORTUGAL

Anm: Ju större område desto bättre resultat. Figurena har utformats så att ett ökat avstånd från skärningspunkterna återspeglar en högre sysselsättningsintensitet respektive en lägre arbetslöshet.

	2000	1996	EU:s referensvärde
Sysselsättningsintensitet	68.3	62.8	70 (mål för 2010, Lissabon)
Sysselsättn.int. hos åld.gr 55-64	51.0	46.3	50 (mål för 2010, Stockholm)
Sysselsättn.int. hos kvinnor	60.3	54.7	60 (mål för 2010, Lissabon)
Tillväxt	3.3	3.6	3 (baslinjescenario, Lissabon)

	2000	1996	EU:s referensvärde
Arbetslöshet	4.2	7.3	2.9 (genomsnitt i de tre bästa länderna: LU,NL,AT)
Långtidsarbetslöshet	1.7	4.0	0.8 (genomsnitt i de tre bästa länderna: LU,NL,DK)
Ungdomsarbetslöshet	4.2	7.2	2.9 (genomsnitt i de tre bästa länderna: LU,AT,IE)
Arbetslöshet hos kvinnor	5.2	8.3	3.8 (genomsnitt i de tre bästa länderna: LU,NL,IE)

FINLAND

Allmänt omdöme: Arbetsmarknaden i Finland fortsatte att kännetecknas av en ekonomisk tillväxt (5,7 procent) och en sysselsättningsintensitet (67,5 procent) som är högre än EU-genomsnittet. Arbetslösheten (9,8 procent) överstiger också genomsnittet, med kraftiga regionala variationer. Samtidigt håller arbetskraftsbrist och flaskhalsar på att uppstå inom vissa sektorer och i vissa tillväxtområden.

Kombination av politiska åtgärder³⁶: Den nationella handlingsplanen för 2001 utgör en mer strategisk fortsättning på handlingsplanen för 2000 och syftar till att förbättra sysselsättningsökningen, arbetskraftsutbudet och arbetsmarknadens funktion genom att satsa på kompetensutveckling och specialkompetens. Samtliga pelare är väl representerade, även om tyngdpunkten ligger på den första. Målet är att öka sysselsättningsintensiteten till 70 procent år 2005, även om detta är beroende av en fortsatt gynnsam ekonomisk tillväxt och stöd från en effektiv arbetsmarknads- och utbildningspolitik, arbetsreformer, sänkta skatter och återhållsamma löneavtal. Trots en förbättring när det gäller att erbjuda tidiga åtgärdsplaner har antalet nya långtidsarbetslösa inte minskat nämnvärt. I strävan att öka sysselsättningsintensiteten ägnas särskild uppmärksamhet åt åtgärder som riktar sig till äldre personer. Den nationella handlingsplanen inbegriper en övergripande strategi för livslångt lärande som är integrerad i alla pelare. Reformen av de aktiva arbetsmarknadsåtgärderna fortsätter i syfte att minska antalet nya långtidsarbetslösa och säkra tillgången till arbetskraft, inbegripet att främja de offentliga arbetsförmedlingarnas tjänster till arbetsgivarna. Stödet till utveckling av arbetsorganisationernas anpassningsförmåga och kvalitet, förstärkningen av företagargrunden och arbetet för att minska uppdelningen mellan könen är kopplade till en kunskapsbaserad tillväxtstrategi. Man fäster större vikt vid sysselsättningspolitikens regionala dimension. Arbetsmarknadens parter är delaktiga i utarbetandet av den nationella handlingsplanen.

Svar på rådets rekommendationer 2000: I frågan om incitament gjordes under 2000 vissa ändringar i pensionssystemen i syfte att minska incitamenten för förtidspensionering. Vissa nya initiativ för dem som är svårast att placera i arbete har tagits under 2001, och möjligheterna att förbättra incitamenten ytterligare kommer att ses över. Flera åtgärder kommer också att rikta sig till äldre arbetstagare för att uppdatera deras kompetens och arbetskäpa. Finland har en övergripande strategi för att minska skattetrycket på arbete med motsvarande 1,5 procent av BNP mellan 1999 och 2003. Inkomstskatt och arbetsgivaravgifter uppskattas under 2001 uppgå till 46,7 procent av arbetskostnaderna för en genomsnittslön. För att minska uppdelningen mellan könen genomförs flera åtgärder i samarbete med arbetsmarknadens parter. Nya initiativ tas för att lätta på ansvaret för föräldraledighet och omfördela de kostnader som åsamkas arbetsgivarna.

Kommande utmaningar: Till utmaningarna hör de akuta flaskhalsarna tillsammans med behovet att säkra ett tillräckligt arbetskraftsutbud för framtiden mot bakgrund av den

³⁶

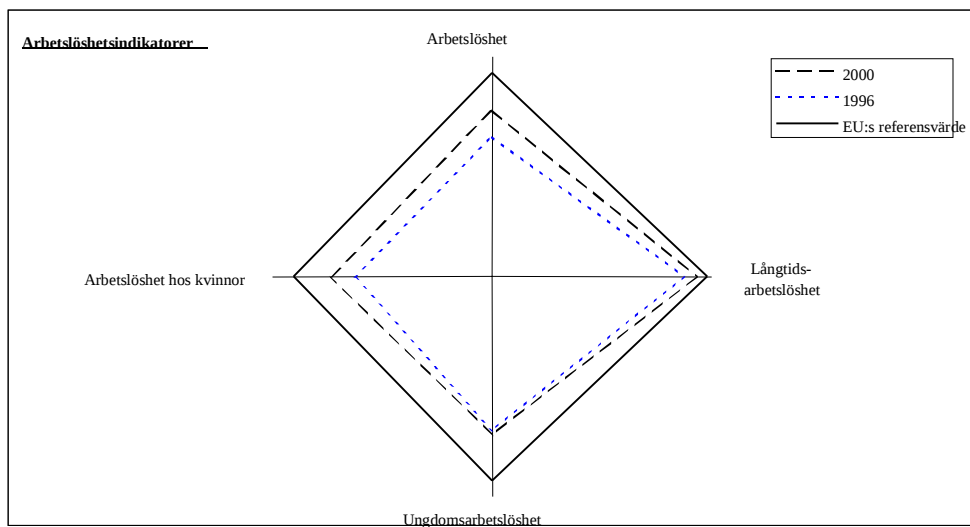
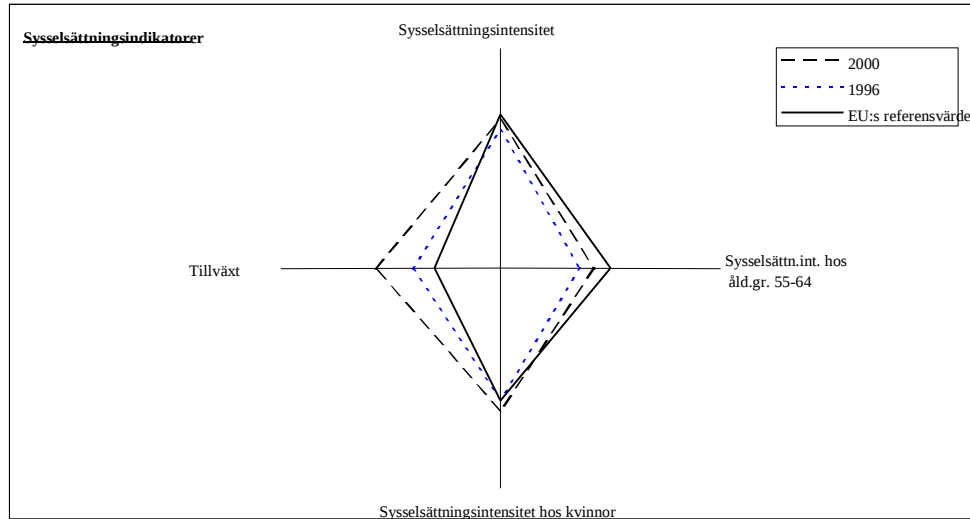
När det gäller genomförandet av sysselsättningsriktlinjerna avses med "kombination av politiska åtgärder" balansen mellan de fyra pelarna i riktlinjerna.

åldrande arbetskraften, förtidspensioneringarna, de kraftiga regionala skillnaderna och den strukturella arbetslösheten. Den hårda kärnan av långtidsarbetslöshet föranleder särskilt en ökad effektivitet och kvalitet i arbetsmarknadsprogrammen. Man måste också uppmärksamma den höga ungdomsarbetslösheten. Man måste även fortsättningsvis motarbeta könsuppdelningen mellan yrken, särskilt i samband med att man försöker lösa problemet med flaskhalsar. Det krävs också ytterligare insatser för att skapa livskraftiga företag och en företagarkultur. Resultaten av reformerna av skatte- och bidragssystemet måste övervakas, och insatserna för att minska det höga skattetrycket på arbete, särskilt de höga marginalskatterna för låginkomsttagare, bör fortsätta.

FINLAND

Anm: Ju större område desto bättre resultat. Figuren har utformats så att ett ökat avstånd från skärningspunkterna återspeglar en högre sysselsättningsintensitet respektive en lägre arbetslöshet.

	2000	1996	EU:s referensvärde
Sysselsättningsintensitet	67.5	62.8	70 (mål för 2010, Lissabon)
Sysselsättn.int. hos åld.nr. 55-64	42.7	36.2	50 (mål för 2010, Stockholm)
Sysselsättn.int. hos kvinnor	64.4	59.5	60 (mål för 2010, Lissabon)
Tillväxt	5.7	4.0	3 (baslinjescenario, Lissabon)

	2000	1996	EU:s referensvärde
Arbetslöshet	9.8	14.6	2.9 (genomsnitt i de tre bästa länderna: LU,NL,AT)
Långtidsarbetslöshet	2.8	5.1	0.8 (genomsnitt i de tre bästa länderna: LU,NL,DK)
Ungdomsarbetslöshet	11.2	12.0	2.9 (genomsnitt i de tre bästa länderna: LU,AT,IE)
Arbetslöshet hos kvinnor	10.6	14.9	3.8 (genomsnitt i de tre bästa länderna: LU,NL,IE)

SVERIGE

Allmänt omdöme: Den svenska arbetsmarknaden har förbättrats markant under senare år. Sysselsättningen ökade förra året med 2,2 procent. Sysselsättningsintensiteten uppgick under 2000 till 73 procent. Tillväxten var fortsatt hög och uppgick förra året till 3,6 procent. Arbetslösheten fortsatta att minska till 5,9 procent. Det finns vissa tecken på flaskhalsar på arbetsmarknaden, särskilt inom informations- och kommunikationsteknik men också inom hälso- och sjukvårdssektorn, även om det ännu inte råder någon allmän brist på arbetskraft. Sysselsättningsintensiteten hos äldre personer är fortfarande mycket hög jämfört med genomsnittet i EU.

Kombination av politiska åtgärder³⁷: Det övergripande målet för den svenska sysselsättningspolitiken är att nå full sysselsättning. Man har det ambitiösa delmålet att 80 procent av befolkningen i åldern 20–64 år skall vara sysselsatt år 2004. Enligt uppskattningarna i vårbudgeten kommer detta mål dock inte att nås med nuvarande tillväxttakt. Arbetsmarknadspolitiken har förstärkts i syfte att skapa en effektiv arbetsmarknad med full sysselsättning och en hög ekonomisk tillväxt. Med den politik som förs har man lyckats minska antalet nya långtidsarbetslösa vuxna, och antalet nya långtidsarbetslösa ungdomar förblir lågt. Näringspolitiken syftar till att främja näringslivsklimatet så att nya företag etableras och befintliga företag växer, men också till att öka kunskaperna i ny informationsteknik och tillgången till den. Det regionala tillväxtavtalet syftar till att använda befintliga resurser på ett effektivare sätt och kan ses som ett viktigt instrument för den regionala näringspolitiken. I sin utbildningspolitik betonar den svenska regeringen vikten av att skapa de rätta förutsättningarna för livslångt lärande och tror på tanken att investera i utbildning på alla nivåer. Arbetsmarknadens parter har också ett stort ansvar för att se till att enskilda kan ta del av det livslånga lärandet. Dessutom hade de en aktiv roll i utarbetandet av detta års nationella handlingsplan och bidrog med flera texter, särskilt under pelaren anpassningsförmåga. Jämställdhetspolitiken syftar till att göra det möjligt att förena arbete och familjeliv. Mot bakgrund av de demografiska förändringarna är det också nödvändigt att öka förvärvsfrekvensen hos kvinnor. Insatser har gjorts, men målet att halvera antalet personer som arbetar deltid har ännu inte nåtts.

Svar på rådets rekommendationer 2000: De insatser som gjorts för att minska det höga skattetrycket på arbete utgör en uppföljning på den skattereform som presenterades förra året. Det rapporteras inte om några nya åtgärder som minskar skatterna på arbete. Även om de har sänkts är skatterna fortfarande högre än i andra medlemsstater. Sverige har vidtagit kraftfulla åtgärder för att öka incitamenten att ta arbete. Det går inte längre att kvalificera sig för en ny period med arbetslöshetsersättning genom att delta i arbetsmarknadsåtgärder, och arbetslöshetsförsäkringen är begränsad till 600 arbetsdagar. Efter de första 100 arbetsdagarna i arbetslöshet måste en arbetslös uppvisa rörlighet både geografiskt och mellan yrken, och taket för ersättningsnivån sänks. Utöver detta har en aktivitetsgaranti införts som syftar till att bryta den onda cirkeln av arbetslöshet och arbetsmarknadsåtgärder.

³⁷

När det gäller genomförandet av sysselsättningsriktlinjerna avses med "kombination av politiska åtgärder" balansen mellan de fyra pelarna i riktlinjerna.

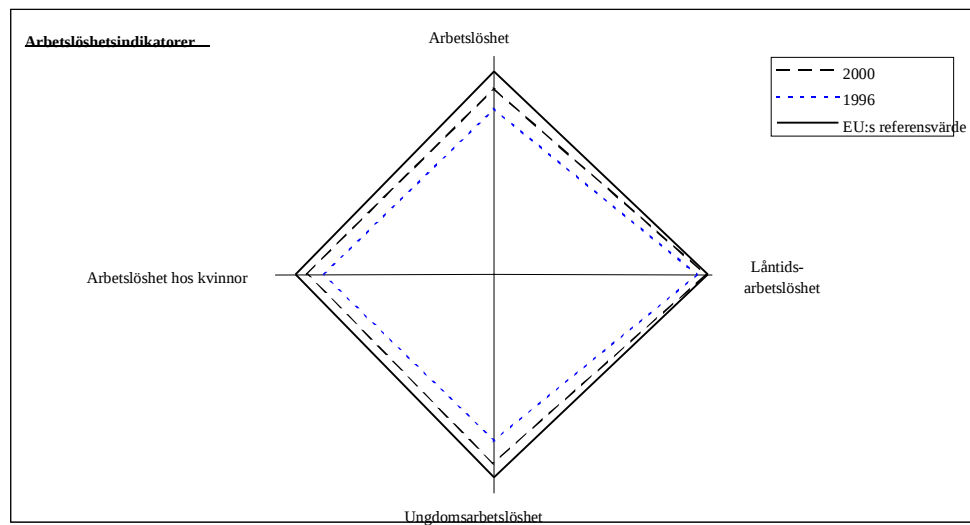
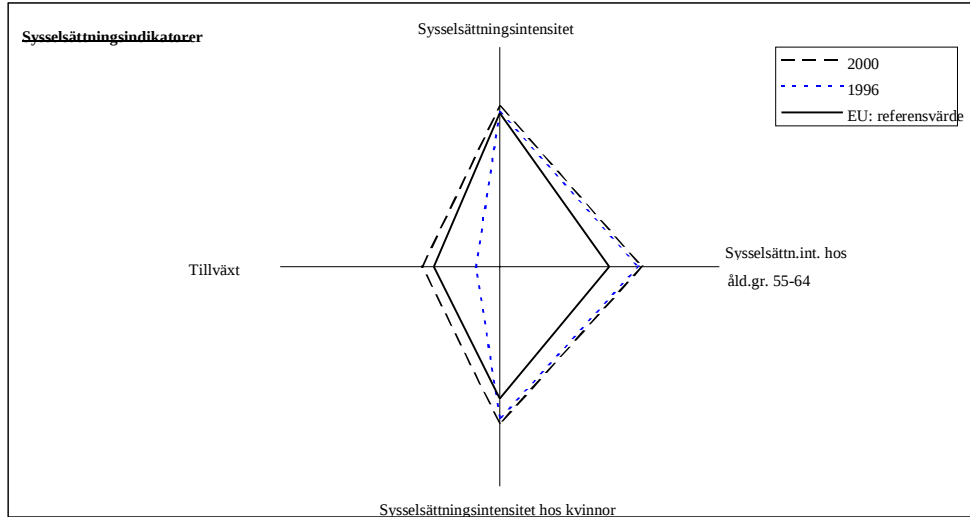
Införandet av aktivitetsgarantin har också minskat användningen av arbetslöshetsförsäkringen som en förtidspension. Ett mål att halvera antalet personer som är beroende av socialbidrag mellan 1999 och 2004 har också införts. Övervakning och bedömning av de aktuella nivåerna i fråga om könsuppdelningen mellan yrken och sektorer har tagits upp tidigare, men några nya initiativ står inte att finna. Som en följd av rådets rekommendation har regeringen anvisat Arbetsmarknadsstyrelsen att rapportera om initiativ som tas för att motverka könsuppdelningen på arbetsmarknaden. Resultaten i denna rapport inväntas fortfarande.

Kommande utmaningar: *Skatterna har sänkts, men skattetrycket på arbete är fortfarande högt jämfört med övriga EU. Trots en förbättrad situation för etniska minoriteter och migrerande arbetare på arbetsmarknaden befinner de sig fortfarande i en besvärlig situation jämfört med personer födda i Sverige, och detta problem måste man ta itu med. Även om arbetsmarknadens parter ansvarar för en stor del av den tredje pelaren, är det önskvärt att regeringen gör mer för att uppmuntra, övervaka och utvärdera de framsteg som arbetsmarknadens parter gör. Även om det görs insatser för att gripa in i ett tidigt skede för att bekämpa könsuppdelningen mellan yrken och sektorer, är denna fortfarande betydande och föranleder ytterligare åtgärder. Att säkra ett tillräckligt arbetskraftsutbud på lång sikt utgör också en stor utmaning för Sverige, liksom att säkra de aktiva arbetsmarknadsprogrammets effektivitet.*

SVERIGE

Anm: Ju större område desto bättre resultat. Figuren har utformats så att ett ökat avstånd från skärningspunkterna återspeglar en högre sysselsättningsintensitet respektive en lägre arbetslöshet.

	2000	1996	EU:s referensvärde
Sysselsättningsintensitet	73.0	70.3	70 (mål för 2010, Lissabon)
Sysselsättn.int. hos åld.gr. 55-64	65.1	63.4	50 (mål för 2010, Stockholm)
Sysselsättn.int. hos kvinnor	71.0	68.7	60 (mål för 2010, Lissabon)
Tillväxt	3.6	1.1	3 (baslinjescenario, Lissabon)

	2000	1996	EU:s referensvärde
Arbetslöshet	5.9	9.6	2.9 (genomsnitt i de tre bästa länderna: LU, NL, AT)
Långtidsarbetslöshet	1.3	2.9	0.8 (genomsnitt i de tre bästa länderna: LU, NL, DK)
Ungdomsarbetslöshet	5.5	9.5	2.9 (genomsnitt i de tre bästa länderna: LU, AT, IE)
Arbetslöshet hos kvinnor	5.8	9.0	3.8 (genomsnitt i de tre bästa länderna: LU, NL, IE)

FÖRENADE KUNGARIKET

Allmänt omdöme: En stark arbetsmarknadsutveckling innebar ännu ett år med ökad sysselsättning, och den totala sysselsättningsintensiteten uppgår till 71,2 procent. Trots detta kvarstår vissa strukturella utmaningar. En av fem arbetsgivare uppger att deras arbetstagare har avsevärda kunskapsluckor. Andelen arbetslösa ungdomar och vuxna som hamnar i långtidsarbetslöshet (16 respektive 10 procent) minskade något under 2000 men överstiger fortfarande nivån i de medlemsstater som uppvisar de bästa resultaten, även om den andel av de långtidsarbetslösa som får arbete hör till bästa nivåerna. Inaktivitet och fortsatt långtidsarbetslöshet är koncentrerad till hushåll där ingen arbetar i missgynnade områden och till missgynnade grupper (vissa etniska minoriteter, personer med funktionshinder, äldre manliga arbetstagare och ensamstående föräldrar). 40 procent av socialbidragstagarna har läs- och räknesevärdigheter.

Kombination av politiska åtgärder³⁸: I den brittiska sysselsättningsstrategin betonas strävan att den ökade sysselsättningen skall omfatta alla grupper. Ytterligare åtgärder inom ramen för pelaren företagarganda förstärker balansen mellan pelarna ytterligare. Lokala sysselsättningsinitiativ är viktiga för regeringen och de förvaltningar som ansvarar för att hantera geografiska skillnader i skapandet av sysselsättning. Pelaren anpassningsförmåga illustrerar de nuvarande flexibla arbetsformerna, men åtgärder för att öka arbetstagarnas trygghet skulle göra strategin mer balanserad. Aktuella jämställdhetsinitiativ bör förbättra balansen i arbetslivet.

Svar på rådets rekommendationer 2000: Årets nationella handlingsplan illustrerar ytterligare den starka roll som lokalt samarbete har i Förenade kungariket. De lokala parterna har fått en mer flexibel roll när det gäller att genomföra politiken för livslångt lärande och social integrering. På nationell nivå finns det exempel på den ökade rollen för landets två stora nationella arbetsmarknadsparter, men det finns ingen allmän strategi eftersom deras delaktighet är begränsad till ett antal specifika frågor.

Den nationella barnomsorgsstrategin fortsätter att förbättra utbudet av barnomsorgsplatser till rimliga avgifter. Denna strategis effekter bör övervakas noga. Särskild uppmärksamhet fästs vid att uppmuntra ensamstående föräldrar att börja arbeta. Löneskillnaden mellan heltidsarbetande kvinnor och män minskade något till 18 procent, men hör fortfarande till de största i EU. Förenade kungariket har gjort avsiktsförklaringar, men landet för en mindre tydlig politik och har inte fastställt specifika mål för att minska denna skillnad. Förenade kungariket erkänner behovet av en mer balanserad representation av könen inom alla sektorer, men skulle kunna öka de politiska åtgärderna för att förverkliga detta.

Enligt den gemensamma definitionen av riktlinje 2 deltog 12,4 procent av de arbetslösa i en aktiv åtgärd, vilket är klart under målet på 20 procent. Reformen av den nya given (New Deal) för vuxna, som innebär att man nu griper in tidigare, är ett partiellt svar på

³⁸

När det gäller genomförandet av sysselsättningsriktlinjerna avses med "kombination av politiska åtgärder" balansen mellan de fyra pelarna i riktlinjerna.

rekommendationen. Motiven för att förlänga gränsen för åtgärder från 12 till 18 månader anges inte i den nationella handlingsplanen. Med en så pass låg arbetslöshet utgör de som når gränsen för att ta del av den nya given vid 18 månader de personer som är svårast att hjälpa och har störst svårigheter att hävda sig på arbetsmarknaden. Det står inte klart hur många av de långtidsarbetslösa som får arbete som lyckas behålla det.

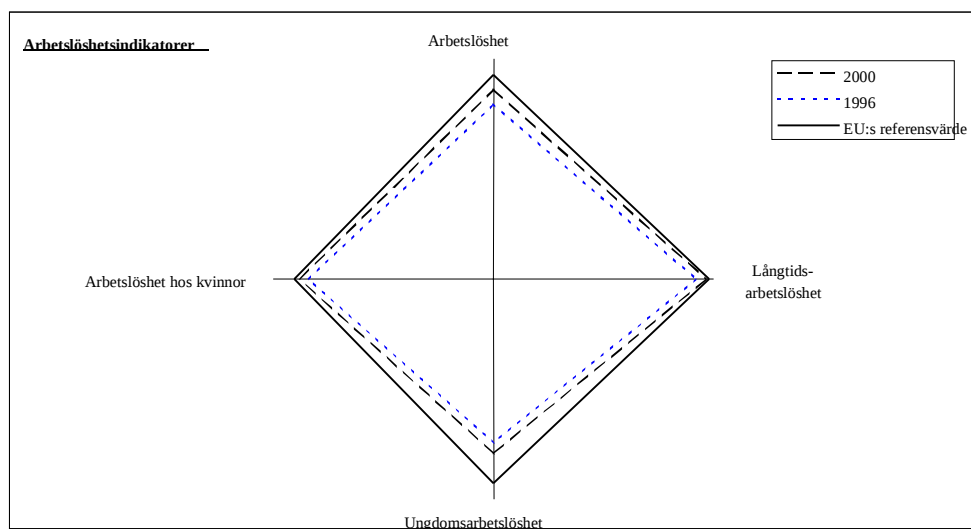
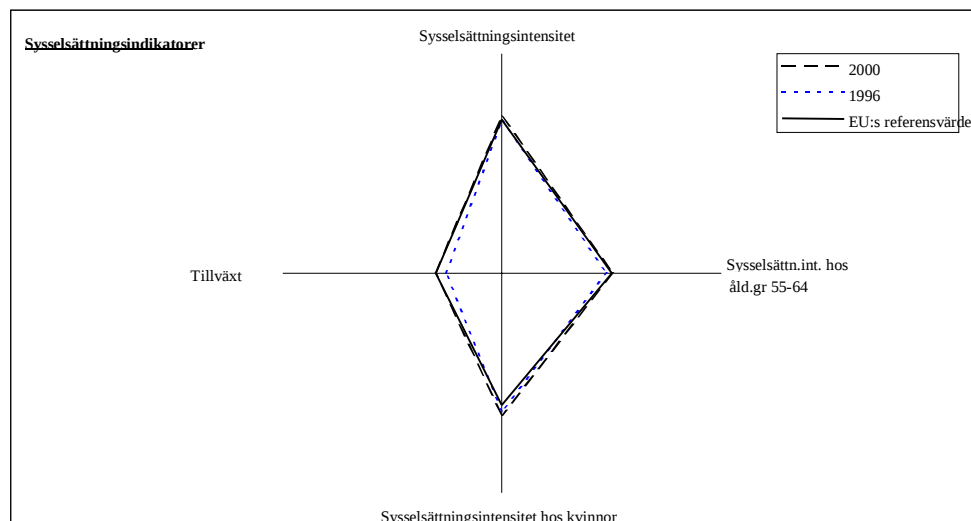
Som en del av strategin för livslångt lärande illustrerar den nationella handlingsplanen hur man prioriterar att förbättra en låg nivå på baskunskaper genom att uppmuntra tillgången till och deltagandet i utbildning. En stor del av den strategi som beskrevs i tidigare nationella handlingsplaner har nu genomförts med betoning på den icke-formella inlärningens roll. I handlingsplanen påvisas de ytterligare insatser som gjorts genom strategin för grundläggande färdigheter hos vuxna (Adult Basic Skills Strategy), och som inbegriper en översyn av inlärningsstrukturen och betydande nya resurser för dem med störst behov.

Kommande utmaningar: För att ta itu med kompetensbrister hos arbetskraften och dess låga produktivitet har regeringen, arbetsgivarna och fackföreningarna en viktig roll när det gäller att uppmuntra vidareutbildning på arbetsplatsen inom ramen för en övergripande strategi för livslångt lärande (särskilt inom småföretag). Särskilt viktiga är åtgärderna för dem med dåliga baskunskaper (läs- och räknerekunskaper). Även om ett mer intensivt stöd för arbetslösa vuxna nu erbjuds efter 18 månaders arbetslöshet genom den nya given för vuxna, skulle Förenade kungariket kunna förstärka tidiga aktiveringsåtgärder för fler redan efter 12 månader. Då "icke-sysselsättningen" i allt högre grad är koncentrerad till missgynnade grupper skulle ytterligare stöd kunna bidra till att minska skillnaden i sysselsättningsnivå mellan dessa grupper och den övriga arbetskraften. Löneskillnaderna mellan könen hör fortfarande till de största i EU. Både regeringen och arbetsmarknadens parter har viktiga roller i denna fråga. Det är viktigt att bygga vidare på arbetsmarknadsparternas allt viktigare roll för att genomföra politiska åtgärder på nationell nivå.

FÖRENADE KUNGARIKET

Anm: Ju större område desto bättre resultat. Figuren har utformats så att ett ökat avstånd från skärningspunkterna återspeglar en högre sysselsättningsintensitet respektive en lägre arbetslöshet.

	2000	1996	EU:s referensvärde
Sysselsättningsintensitet	71.2	69.3	70 (mål för 2010, Lissabon)
Sysselsättn.int. hos åld.gr. 55-64	50.8	47.8	50 (mål för 2010, Stockholm)
Sysselsättn.int. hos kvinnor	64.6	62.7	60 (mål för 2010, Lissabon)
Tillväxt	3.0	2.6	3 (baslinjescenario, Lissabon)

	2000	1996	EU:s referensvärde
Arbetslöshet	5.5	8.2	2.9 (genomsnitt i de tre bästa länderna: LU, NL, AT)
Långtidsarbetslöshet	1.5	3.3	0.8 (genomsnitt i de tre bästa länderna: LU, NL, DK)
Ungdomsarbetslöshet	8.3	10.2	2.9 (genomsnitt i de tre bästa länderna: LU, AT, IE)
Arbetslöshet hos kvinnor	4.9	6.5	3.8 (genomsnitt i de tre bästa länderna: LU, NL, IE)

4.

5. VÄGEN FRAMÅT

Den bedömning av både resultat och den politiska utvecklingen som beskrivs ovan ger anledning till viss optimism. Resultaten förbättras vad gäller både sysselsättning och arbetslöshet. Politiken utvecklas i stort till stöd för riktlinjerna och rekommendationer på sysselsättningsområdet, om än inte alltid med den systematiska inriktning som krävs.

Analysen visar också att det kvarstår allvarliga strukturella svagheter på EU:s arbetsmarknader. Dessa måste tas upp snarast för att se till att Lissabonstrategin lyckas.

En ökad sysselsättningsintensitet

Den senaste tidens nedskrivningar av tillväxtprognoserna innebär att EU-länderna måste hålla fast vid politiken att underlätta skapandet av arbetstillfällen och öka förvärvsfrekvensen, för att på så sätt säkra framstegen när det gäller att uppnå målen från Lissabon och en full sysselsättning.

Genom att genomföra sysselsättningsriktlinjerna över hela linjen skapar man en solid grund för en övergripande strategi för att öka sysselsättningsintensiteten.

På utbudssidan får man inte minska insatserna i förebyggande och aktiva åtgärder för att påskynda de arbetslösas återinträde på arbetsmarknaden. Alla medlemsstater bör se till att de kan uppfylla de förebyggande målen för ungdomar och vuxna fram till 2002 enligt vad man kom överens om vid toppmötet i Luxemburg 1997. Man måste fästa större vikt vid att mäta de aktiva arbetsmarknadsåtgärdernas effektivitet och lämplighet att uppfylla de arbetslösas och arbetsgivarnas särskilda behov på en föränderlig arbetsmarknad. Mer bör göras när det gäller att reformera skatte- och bidragssystemet, framför allt för att undanröja ekonomiska förhållanden som avskräcker människor från att ta arbete och för att motverka förtidspensioneringar. Lika viktigt är det att strikt genomföra de strategier för livslångt lärande som håller på att utvecklas.

På efterfrågesidan måste man fullfölja åtgärderna för att främja en företagarkultur och undanröja hinder för att starta och driva små och medelstora företag. Utvecklingen av bättre indikatorer och referensvärden (*benchmarks*) kan i detta avseende bidra till den politiska utvecklingen. Den sista tidens ännu blygsamma tendens att minska beskattningen på arbete måste förstärkas, med en särskild betoning på lågavlönat arbete.

Det krävs därför fortfarande avvägda politiska åtgärder som stöds av konkreta nationella mål för att öka sysselsättningsintensiteten.

Kvalitet i arbetet

Kvalitet i arbetet utgör en fråga med många dimensioner som återspeglar både det enskilda arbetets förutsättningar, den mer övergripande arbetsmiljön och arbetsmarknadens egenskaper. Arbetets kvalitet måste förbättras så att man lockar fler människor att arbeta och fortsätta att arbeta.

Bättre arbetsvillkor och bättre arrangemang för att förena arbets- och familjeliv utgör nyckeln till att öka förvärvsfrekvensen hos äldre, kvinnor och personer med funktionshinder. Genom att säkra kvalitet i arbetet kan man bidra till att lösa de rekryteringsproblem som håller på att uppstå inom flera sektorer, både offentliga och privata. Bättre karriär- och utvecklingsmöjligheter är viktiga för att förebygga att arbetstagare lämnar arbetsmarknaden och därmed motverka social utslagning. Kvalitet i arbetet utgör också en faktor för en ökad produktivitet eftersom en högre produktivitet främjar kvalitet.

Som ett politikområde som förenar de båda målen konkurrenskraft och social integration utgör kvalitet en hörnsten i den europeiska samhällsmodellen och en nyckelfaktor för att Lissabonstrategin skall lyckas. De nationella myndigheterna och arbetsmarknadens parter har ett gemensamt ansvar för att skapa kvalitet i arbetet.

Mer resoluta åtgärder för att främja jämställdheten

Ett anmärkningsvärt inslag i den europeiska arbetsmarknadens utveckling under de senaste åren är den ökade förvärvsfrekvensen för kvinnor. Denna stora ökning grundar sig dock på deltidsarbeten, en löneskillnad inom den privata sektorn på cirka 20 procent och ett bestående "glastak" i fråga om karriärutveckling och chefstjänster. Såvida man inte lyckas rätta till denna obalans kommer man inte att kunna nå målet från Lissabon (en sysselsättningsintensitet på 60 procent för kvinnor år 2010). Detta innebär att medlemsstaterna bör satsa mer på åtgärder inom ramen för pelaren jämställdhet, inte minst med tanke på den mindre vikt som fästs vid denna i 2001 års nationella handlingsplaner jämfört med tidigare år. Det krävs mer resoluta åtgärder för att undanröja könsskillnaderna, särskilt löneskillnaderna. Att minska löneskillnaderna utgör en investering i en produktionsfaktor. Man tar inte bara itu med en viktig orsak till ojämlikheterna mellan kvinnor och män, utan förbättrar även kvinnliga arbetstagares motivation, vilket kan leda till en produktivare arbetskraft, bidra till att minska könsuppdelningen på arbetsmarknaden och förändra traditionella roller.

Att förbättra äldre arbetstagares förmåga och utnyttja deras potential

Åldersgruppen 55–64 har en särskilt låg sysselsättningsintensitet som kräver ett mer resolut åtgärdspaket i syfte att nå det mål som fastställdes vid toppmötet i Stockholm om en sysselsättningsintensitet på 50 procent för denna åldersgrupp år 2010. En analys av de senaste nationella handlingsplanerna visar att medlemsstaterna helt erkänner denna frågas betydelse och har inlett vissa reformer som rör systemen för pensionering och särskilt förtidspensionering. Utöver detta tycks framför allt arbetsmarknadens parter vara något motvilliga att vidta resoluta åtgärder för att motverka förtidspensioneringar.

Vid sidan av sådana reformer krävs ett större åtgärds paket för att behålla äldre arbetstagare eller locka dem att arbeta, och som framför allt grundar sig på en förebyggande strategi och en långtgående kulturell förändring.

Investeringar i mänskliga resurser och livslångt lärande samt i att ta itu med arbetskrafts- och kompetensbrister

Sysselsättningsintensiteten kan begränsas av en dålig matchning mellan efterfrågan på och utbudet av arbetskraft. Den obalans mellan efterfrågan och utbud som börjar uppstå på ett antal marknader (på nationell och lokal nivå eller inom vissa branscher) kräver att arbetstagarnas rörlighet både geografiskt och mellan yrken uppmärksammas i högre grad. Insatser för att förverkliga målet om livslångt lärande bör förbättra den totala kunskapsnivån bland både arbetslösa och förvärvsarbetande samt hos de nya grupper som träder in på arbetsmarknaden. I den allt mer kunskapsbaserade ekonomin är det lika viktigt med åtgärder som är utformade för att nå de "som inte lär", att utveckla mer flexibla inlärningsformer och att främja ett "inlärningsmönster" hos vuxna om arbetskraften skall kunna fortsätta att utöka och förnya sina färdigheter som svar på föränderliga behov på arbetsmarknaden. Det är i detta avseende viktigt att förbättra arbetsförmedlingarnas förmåga att matcha arbetstagare med arbetstillfällen, och de pågående moderniseringsinsatserna bör fullföljas. Man bör bygga vidare på de framsteg som gjorts när det gäller att skapa en europeisk databas för arbetstillfällen och utbildningsmöjligheter, vilken efterlystes vid toppmötet i Lissabon, som ett sätt att göra den europeiska arbetsmarknaden öppnare.

Att bekämpa social utslagning

De nuvarande ekonomiska förutsättningarna måste utnyttjas fullt ut för att bekämpa social utslagning genom att skapa nya sysselsättningsmöjligheter för svagare grupper i samhället. Att få delta i arbetslivet utgör en nyckelfaktor för social integration. De aktiva åtgärderna bör i allt högre grad omfatta berörda grupper och anpassas till mer svårplacerade personers behov. Man bör aktivt stödja en övergång från subventionerade arbeten och från den informella ekonomin till den reguljära arbetsmarknaden, vilket även gäller från arbeten av låg kvalitet till arbeten av hög kvalitet, som bevisligen säkrar bättre sysselsättningsmöjligheter. För att göra detta är det av avgörande betydelse att man ger människor som riskerar att slås ut en tillräcklig tillgång till färdigheter och kompetens.

Genom att lägga fram kompletterande sysselsättnings- och integrationsprogram bör medlemsstaterna sträva efter att minska splittringen i fråga om både åtgärder och arbetsmarknader. Detta bör framför allt åstadkommas genom ett omfattande samarbete mellan berörda institutioner på alla nivåer, från det politiska utvecklingsarbetet till det praktiska genomförandet.

Arbetsmarknadens parter

Uppmaningen till arbetsmarknadens parter i 2001 års riktlinjer att utveckla en egen process för att stödja den europeiska sysselsättningsstrategin har inte tagits upp i någon nämnvärd omfattning. Arbetsmarknadsparternas stöd till den europeiska sysselsättningsstrategin, som de exempelvis uttryckte i sin deklaration till Europeiska rådets möte i Stockholm, motsvaras

därför inte av ett synligt bidrag till processen. Med tanke på arbetsmarknadsparternas nyckelroll för den europeiska sysselsättningsstrategins framgång – och med vederbörlig respekt för deras oberoende – är det nödvändigt att säkra ett starkare engagemang från deras sida i framtiden.

Regionala klyftor

Skillnaderna i sysselsättning mellan regioner är fortfarande oacceptabelt stora inom Europeiska unionen. Medan skillnaderna mellan medlemsstaterna tenderar att minska tenderar skillnaderna mellan regioner att bli mer uttalade. Detta föranleder ökade insatser för att åstadkomma mer balanserad sysselsättning mellan Europas regioner. Sådana insatser inbegriper ekonomiska transfereringar, men måste grunda sig på behovet att öka den regionala konkurrenskraften. Investeringar i fysiska och mänskliga resurser måste utgöra huvudmålsättningen för EU:s politik såväl som för den nationella och regionala politiken. Den europeiska sysselsättningsstrategin utgör en lämplig strategisk ram.

Europeiska socialfonden (ESF)

Europeiska socialfonden har inrättats som ett viktigt instrument för medlemsstaternas sysselsättningspolitik. ESF:s verksamhet kan dock tyckas vara ganska avskild från sysselsättningsstrategin, och det är inte alltid lätt att specificera dess bidrag till den europeiska sysselsättningsstrategin. Även om graden av finansiering från ESF varierar mellan medlemsstaterna krävs en förnyad uppmärksamhet för att se till att ESF och den europeiska sysselsättningsstrategin alltid är samstämmiga. När man nu har inlett programmen för perioden 2000–2006 bör man också på nytt uppmärksamma förfaranden och institutionella arrangemang. Dessutom krävs flexibilitet för att bevara ESF:s förmåga att anpassa sig till nya förutsättningar, inbegripet mot bakgrund av målen för den europeiska sysselsättningsstrategin. Gemenskapsinitiativet Equal bör också ge ett betydande bidrag till kampen mot diskriminering i fråga om tillträde till och deltagande på arbetsmarknaden.

Uppföljning

Kommissionen och rådet kommer att fortsätta att utveckla och genomföra den europeiska sysselsättningsstrategin genom att

- resolut genomföra riktlinjerna och rekommendationerna på sysselsättningsområdet inom ramen för alla pelare och beakta de övergripande målen,
- förstärka sysselsättningsriktlinjerna för att reflektera ovannämnda utvärdering av politiken och utmaningarna. Framför allt kommer den att förstärkas med avseende på
 - målen beträffande sysselsättningsintensiteten hos äldre arbetstagare,
 - främjandet av arbeten av högre kvalitet,
 - minskade löneskillnader mellan könen,
- genomföra en grundlig analys av villkoren för att främja en ökad förvärvsfrekvens och ett aktivt åldrande på grundval av en gemensam rapport från kommissionen och rådet enligt uppmaningen från Europeiska rådets möte i Stockholm,
- utveckla en handlingsplan för kompetens och rörlighet för att stödja utvecklingen av nya arbetsmarknader i Europa på grundval av slutsatserna från den expertgrupp på hög nivå som inrättades efter toppmötet i Stockholm i tid för toppmötet våren 2002,
- utveckla en handlingsplan för livslångt lärande efter det omfattande samrådet under 2001 med medlemsstaterna, andra EU-institutioner, arbetsmarknadens parter, icke-statliga organisationer m. fl. kring föregående års memorandum³⁹ samt ett detaljerat arbetsprogram för uppföljningen av konkreta framtidsmål i fråga om systemen för allmän och yrkesinriktad utbildning, vilket Europeiska rådet begärde vid sitt möte i Stockholm,
- fortsätta att utveckla indikatorer för att bedöma de framsteg som görs i fråga om sysselsättningsriktlinjerna, med en särskild betoning på löneskillnader mellan könen och omsorg för barn och andra personer i ekonomisk beroendeställning samt kvalitetsfrågan (se nedan),
- lägga fram ett förslag till Europeiska rådets möte i december 2001 avseende utvecklingen av indikatorer för kvalitet i arbetet på grundval av kommissionens meddelande om investeringar i kvalitet⁴⁰, och
- göra en grundlig utvärdering av den europeiska sysselsättningsstrategins politiska effekter och resultat under de år som gått sedan den infördes, vilken skall slutföras under 2000.

³⁹ SEK(2000)1832, 31.10.2000.

⁴⁰ KOM(2001)313 slutlig, 20.6.2001.

BILAGA 1: ÖVERSIKT ÖVER 2001 ÅRS NYCKELINDIKATORER⁴¹

	B	DK	D	EL	E	F	IRL	I	L	NL	A	P	FIN	S	UK	EU15
Sysselsättningsindikatorer																
Total sysselsättningsintensitet	60,5	76,3	65,4	55,6	55,0	62,2	65,1	53,5	62,9	73,2	68,3	68,3	67,5	73,0	71,2	63,3
Män	69,5	80,8	72,8	71,1	69,9	69,3	76,1	67,5	75,1	82,4	77,0	76,6	70,6	74,8	77,8	72,5
Kvinnor	51,5	71,6	57,9	40,9	40,3	55,3	54,0	39,6	50,3	63,7	59,4	60,3	64,4	71,0	64,6	54,0
15–24	29,1	66,0	46,1	26,8	32,7	29,0	50,6	25,9	31,9	69,2	53,1	43,5	40,2	41,6	56,2	40,3
25–54	77,4	84,2	79,5	69,5	67,8	78,8	75,4	67,9	78,4	81,8	82,2	81,9	81,5	83,8	80,4	76,6
55–64	26,3	55,7	37,3	39,2	36,8	29,7	45,3	27,8	27,4	38,3	28,9	51,0	42,7	65,1	50,8	37,7
Sysselsättningsintensitet omräknat i heltid	60,5	69,3	58,6	55,3	52,5	58,7	60,6	51,7	60,4	57,2	63,5	66,6	64,9	65,1	61,7	57,9
Män	74,4	76,9	71,1	71,5	69,0	69,2	75,8	67,0	75,9	74,6	76,2	76,6	69,3	70,0	74,4	71,0
Kvinnor	46,6	62,2	46,1	40,0	36,6	48,7	45,2	36,7	44,6	40,1	51,0	57,1	60,5	60,2	49,7	45,3
Arbetslöshetsindikatorer																
Total arbetslöshet	7,0	4,7	7,9	11,1	14,1	9,5	4,2	10,5	2,4	2,7	3,7	4,2	9,8	5,9	5,5	8,2
Män	5,7	4,2	7,6	7,3	9,8	7,8	4,3	8,0	1,9	2,0	3,2	3,4	9,1	6,0	6,0	7,0
Kvinnor	8,8	5,3	8,3	16,7	20,6	11,5	4,2	14,4	3,3	3,7	4,3	5,2	10,6	5,8	4,9	9,7
Ungdomsarbetslöshet	6,5	5,3	4,6		11,4	7,1	3,3	11,8	2,5	3,6	2,9	4,2	11,2	5,5	8,3	7,8
Män	5,9	5,0	5,3		9,8	7,0	3,4	11,4	2,4	3,5	2,8	3,5	10,9	5,4	9,4	7,7
Kvinnor	7,0	5,5	3,9		13,1	7,3	3,3	11,9	2,6	4,6	3,0	4,8	11,4	5,7	7,2	7,9
Långtidsarbetslöshet	3,8	1,0	4,0		5,9	3,8	1,7	6,4	0,6	0,8	1,0	1,7	2,8	1,3	1,5	3,6
Män	3,1	0,9	3,7		3,5	3,0	2,1	4,9	0,5	0,7	1,0	1,4	2,8	1,4	2,0	3,0
Kvinnor	4,8	1,2	4,3		9,5	4,7	1,0	8,8	0,6	1,1	1,0	2,0	2,7	1,1	0,9	4,4
Ekonomiska indikatorer																
Total sysselsättningsökning	1,8	0,8	1,5	1,2	3,3	2,0	4,7	1,5	5,5	2,5	0,9	1,7	1,5	2,2	1,0	1,8
Real ekonomisk tillväxt	4,0	2,9	3,0	4,1	4,1	3,1	10,7	2,9	8,5	3,9	3,2	3,3	5,7	3,6	3,0	3,3
Arbetskraftens produktivitetsökning	2,2	2,1	1,4	2,9	0,8	1,1	5,6	1,4	2,8	1,3	2,3	1,6	4,1	1,4	2,0	1,6
Förändring av reella arbetsenhetskostnader	-0,8	-1,8	0,2	-0,9	-0,2	-0,1	-3,8	-0,7	-1,8	-0,7	-1,4	0,8	-2,9	4,7	0,3	-0,2

⁴¹

Se nedan för en utförligare förklaring av nyckelindikatorerna.

Andra nyckelindikatorer	B	DK	D	EL	E	F	IRL	I	L	NL	A	P	FIN	S	UK	EU15
Deltagande i utbildning och yrkesutbildning	6,8	20,8	5,0	1,1	4,9	2,8		5,2	4,8	15,6		3,3	19,6	18,6	20,3	8,0
<i>Män</i>	7,6	17,8	5,4	1,1	4,4	2,6		5,0	3,9	16,4		3,2	17,7	16,6	17,9	7,6
<i>Kvinnor</i>	6,0	23,8	4,7	1,1	5,4	3,1		5,3	5,3	14,7		3,4	21,5	20,7	22,7	8,4
Andel ungdomar som lämnar skolan i förtid	12,5	11,7	14,9	17,4	28,1	13,3		29,0	16,8	16,7		43,1	9,8	7,7	6,8	18,5
<i>Män</i>	14,8	13,4	14,6	21,8	33,7	14,8		32,4	15,9	17,5		50,6	12,5	9,2	6,5	20,7
<i>Kvinnor</i>	10,2	9,9	15,2	12,9	22,4	11,8		25,6	17,6	15,9		35,6	7,2	6,2	7,1	16,4
Internetuppkopplade skolor																
<i>Grundskolor</i>	70	94	56	1	80	30	80	75	25	38	63	42	90	57	86	
<i>Gymnasieskolor</i>	95	100	81	18	94,5	84	90	90	100	86	100	100	95	99	98	
Andel egenföretagare	14,0	8,2	10,1	32,4	18,2	10,1	17,7	24,2	8,9	9,6	10,8	23,3	12,9	10,6	11,3	14,8
<i>Män</i>	17,2	11,9	12,9	38,9	21,2	13,5	24,9	29,0	11,0	11,5	12,7	25,5	17,1	15,2	15,0	17,6
<i>Kvinnor</i>	9,6	3,9	6,4	21,6	13,3	5,9	7,1	16,1	5,6	7,0	8,4	20,8	8,3	5,6	6,8	10,9
Andel sysselsatta inom tjänstesektorn	44,0	54,2	41,7	34,2	34,1	42,9	40,9	33,6	48,1	51,2	43,6	37,0	44,9	51,8	51,8	42
Marginalskattesats	54,1	50,7	51,0	20,1	26,4	48,6	22,0	32,8	34,1	45,8	37,1	25,0	42,7	38,3	32,0	
Genomsnittlig skattesats för ensamstående inkomsttagare	50,0	41,3	46,1	34,3	32,9	39,2	18,1	43,0	30,0	40,5	40,3	30,4	42,4	47,8	25,6	39,2
Andel anställda med atypiska anställningsformer	24,5	31,0	31,3	12,3	33,7	32,2	24,9	16,1	14,4	54,3	23,8	25,7	27,5	35,5	31,6	29,8
<i>Deltid</i>	15,9	20,4	18,6	4,0	6,3	15,0	15,8	7,6	10,9	37,3	16,5	9,9	10,5	19,4	23,5	16,4
<i>Visstid</i>	6,1	7,9	11,1	7,0	23,7	13,5	7,2	6,0	2,6	9,1	6,4	14,0	13,7	10,4	5,4	10,5
Löneskillnad mellan könen ⁴²	93	91	76	89	87	92	83	92		86	81	95	87		88	86

⁴²

Grundat på senast tillgängliga uppgifter, det vill säga från 1997.

Definition av och källa till nyckelindikatorerna

Eurostats kvartalsvisa arbetskraftsstatistik

Denna statistik ersätter förra årets uppgifter från arbetskraftsundersökningen (LFS) och de jämförande uppgifterna (*benchmark series*) om sysselsättningen, som använts i tidigare rapporter om sysselsättningen i Europa och gemensamma sysselsättningsrapporter. Arbetskraftsundersökningen har som undersökning betraktat flera nackdelar. Det andra kvartalet får representera hela året och undersökningen förändras med tiden, vilket förvanskar jämförelser. För att korrigera dessa problem lät GD Sysselsättning en extern konsult utarbeta de jämförande uppgifterna (*benchmark series*). Denna statistik ställdes samman utan att Eurostat hade något övergripande ansvar. Den syftade i grunden till att skapa en bra jämförbar tidsserie om sysselsättningen på grundval av den bästa tillgängliga källan för varje land. I år har Eurostat sammanställt liknande statistik, nämligen sin kvartalsvisa arbetskraftsstatistik. Alla indikatorer förutom arbetslöshet, ungdomsarbetslöshet, sysselsättningsintensitet omräknat i heltid och de ekonomiska indikatorerna grundar sig på denna statistik. En detaljerad beskrivning ges nedan.

Eurostats kvartalsvisa arbetskraftsstatistik framställs utifrån två omgångar kvartalsserier med början 1991, som uppdateras varje kvartal och täcker EU-länderna, det vill säga EU12 och sedan EU15. Den inbegriper följande:

- Befolkning, sysselsättning och arbetslöshet fördelat efter kön och ålder, framför allt på grundval av resultaten av gemenskapens arbetskraftsundersökningar.
- Sysselsättning per näringsverksamhet och sysselsättningsstatus (framför allt på grundval av europeiska nationalräkenskapssystemets sysselsättningsstatistik (ESA-1995)), som sedan fördelas efter kön och vissa aspekter på arbetet.

A Befolkning, sysselsättning och arbetslöshet efter kön och ålder

Resultaten av gemenskapens arbetskraftsundersökningar (som lämnas av de nationella statistikkontoren enligt rådets förordning nr 577/1998) görs enhetliga med tiden (för att eliminera avbrott i tidsserierna) och kompletteras (med uppskattningar som grundar sig på nationell sysselsättningsstatistik från andra källor) då kvartalsvisa resultat från gemenskapens arbetsmarknadsundersökningar saknas.

Dessa uppgifter inbegriper bara den befolkning som lever i enskilda hushåll (kollektiva hushåll ingår ej) och avser hemvist (enligt nationell definition).

Följande åldersgrupper används: yngre än 15, 15–19, 20–24, 25–29, 30–54, 55–59, 60–64, 65 och äldre.

Sysselsättningsstatistiken efter kön och ålder fördelas ytterligare efter civil och militär anställning.

Arbetslöshetsstatistiken efter kön och ålder fördelas ytterligare efter tid som arbetssökande (mindre än 6 månader, 6–11 månader, 12–23 månader och 24 månader eller mer).

B Sysselsättning per näringsverksamhet och sysselsättningsstatus

Europeiska nationalräkenskapssystemets sysselsättningsstatistik (ESA-1995) (som de nationella statistikkontoren lämnar enligt rådets förordning nr 2223/1996) ställs till förfogande enligt den allmänna näringsgrensindelningen inom Europeiska gemenskapen, rev.1-A6, och efter sysselsättningsstatus (anställda/egenföretagare).

Den görs enhetlig över tiden (då så krävs) och kompletteras (med uppskattningar som grundar sig på resultaten av arbetskraftsundersökningarna eller på nationell sysselsättningsstatistik från andra källor) då kvartalsvisa uppgifter enligt ESA-1995 saknas.

Den fördelas sedan ytterligare efter kön, heltid/deltid, fasta/tillfälliga anställningsavtal (med en "uppiifrån och ned"-metod grundad på arbetskraftsundersökningar eller annan nationell statistik).

Den täcker alla människor som arbetar i inhemska produktionsenheter (nationell definition) och inbegriper personer som lever i kollektiva hushåll.

Nyckelindikatorerna: definitioner och källor till uppgifterna

I Sysselsättningsintensitet per åldersgrupp (15–64, 15–24, 25–54, 55–64) och kön

Definition: anställda personer som andel av den totala befolkningen av samma kön och ålder.

Källa: Eurostats kvartalsvisa arbetskraftsstatistik, del A.

II Sysselsättningsintensitet omräknat i heltidsekvivalenter per kön i åldersgruppen 15–64

Definition: sysselsättningen omräknat i heltidsekvivalenter som andel av den totala befolkningen av samma kön och ålder (heltidssysselsättning definieras som det totala antalet arbetade timmar delat med det genomsnittliga årliga antalet arbetstimmar för ett heltidsarbete).

Källa: arbetskraftsundersökning (vårstatistik) (de belgiska uppgifterna har justerats av Eurostat).

III Arbetslöshet per kön

Definition: antalet arbetslösa personer som andel av den aktiva befolkningen av samma kön och ålder.

Källa: Eurostats harmoniserade arbetslöshetsstatistik, årliga genomsnitt av månadsuppskattningar.

IV Långtidsarbetslöshet per kön

Definition: antalet långtidsarbetslösa personer (dvs. personer som varit arbetslösa i minst 12 månader) som andel av den aktiva befolkningen av samma kön.

Källa: Eurostats kvartalsvisa arbetskraftsstatistik, del A.

V Ungdomsarbetslöshet per kön

Definition: antalet arbetslösa i åldersgruppen 15–24 som andel av den totala befolkningen av samma kön och ålder.

Källa: Eurostats harmoniserade arbetslöshetsstatistik, årliga genomsnitt av månadsuppskattningar.

VI Sysselsättningsökning

Definition: den årliga förändringen av den andel av befolkningen som är anställd av inhemska produktionsenheter.

Källa: Eurostats kvartalsvisa arbetskraftsstatistik, del B.

VII Övriga ekonomiska sysselsättningsindikatorer (real ekonomisk tillväxt, arbetskraftens produktivitetsökning, reella arbetsenhetskostnader) lämnas av GD Ekonomi och finans (databasen AMECO) på grundval av nationella räkenskaper (definitioner enligt ESA-95) och vårprognoser. Uppgifterna anger genomsnittliga årliga förändringar jämfört med föregående år i procent.

Andra nyckelindikatorer

VIII Deltagande i utbildning och yrkesutbildning

Definition: andel av den arbetande befolkningen som deltar i utbildning och yrkesutbildning efter kön, åldersgrupp (25–34, 35–44, 45–54, 55–64 och 25–64), sysselsättningsstatus och utbildningsnivå.

Källa: Arbetsmarknadsstatistik (vårstatistik).

IX Andel ungdomar som lämnar skolan i förtid

Definition: andel personer i åldersgruppen 18–24 som har högst grundskoleutbildning (nivå 2 i ISCED) och inte deltar i ytterligare utbildning eller yrkesutbildning, efter kön och sysselsättningsstatus.

Källa: Arbetsmarknadsstatistik (vårstatistik).

X Internetuppkopplade skolor

Definition: andelen grund- och gymnasieskolor som har tillgång till Internet.

Källa: Den normerande uppföljningsrapporten, SEK(2001) 222 (7.2.2001), till kommissionens meddelande "Strategier för arbetstillfällen i informationssamhället", vilken grundar sig på nationella uppgifter som lämnats till högnivågruppen för informationssamhällets sysselsättning och sociala dimension.

XI Andel egenföretagare per kön

Definition: Andel egenföretagare av den totala sysselsättningen per kön.

Källa: Eurostat, arbetsmarknadsstatistik.

XII Andel sysselsatta inom tjänstesektorn

Definition: andelen sysselsatta inom tjänstesektorn 1998, 1999 och 2000: efter ålder (15–64) och efter kön: (män, kvinnor och totalt) och enligt den allmänna näringsgrensindelningen inom Europeiska gemenskapen (tjänster).

Källa: Eurostat, arbetsmarknadsstatistik.

XIII Marginalskattesats

Definition: ökning av personlig inkomstskatt plus ökning av arbetsgivaravgifter delat med ökning av bruttolön uttryckt i procent, efter familjestatus och lönenivå.

Källa: OECD, *Taxing Wage - Taxes on wages and salaries, social security contributions for employees and their employers, child benefits*, olika år. Kommissionen, på grundval av OECD:s databas 1996–1999/2000.

XIV Genomsnittlig skattesats för en lågavlönad ensamstående arbetstagare

Definition: Förhållandet mellan de totala skatter (skatt på inkomst av arbete, egenavgifter, arbetsgivaravgifter, inbegripet löneavgifter) som betalas av en ensamstående med två barn (en heltidsarbetande genomsnittlig arbetstagare inom tillverkningsindustrin) som tjänar 50 eller 67 procent av genomsnittslönen och bruttokompensationen. Detta förhållande kan delas in ytterligare efter olika skatter och avgifter.

Uppgifterna baseras på skatteindex som skapats för hypotetiska hushåll.

Källa: *Taxing wages – taxes on wages and salaries, social security contributions for employees and their employers*, kommissionen, på grundval av OECD:s databas 1996–1999/2000.

XV Andel anställda med atypiska former

Definition: antalet anställda med atypiska anställningsformer som andel av det totala antalet arbetstagare per kön, uttryckt i procent.

Källa: Eurostats kvartalsvisa arbetskraftsstatistik

XVI Löneskillnader mellan könen

Definition: Kvinnors nettotimlön i förhållande till mäns avseende anställda som arbetar minst 15 timmar i veckan, uttryckt i procent. Fördelning efter den privata och den offentliga sektorn. För Frankrike har bruttotimlön använts.

Källa: Eurostat, Europeiska gemenskapens hushållsundersökning.

BILAGA 2: ÖVERSIKT ÖVER DE GEMENSAMMA INDIKATORERNA FÖR FÖREBYGGANDE OCH AKTIVERING FÖR 2000

	Grupp	B	DK	D	EL	E	F	IRL	I	L	NL	A	P	FIN	S	UK	EU1998
Arbetslösa vuxna																	
<i>Insats (C/A)</i>	Totalt	42,8	7,0	67,2		30,0	6,6			27,3	17,0	54,6	35,8	98,6	99,9	100,0	
	Män	42,5	6,0	68,2	19,9	29,0	5,3			28,0		49,5	37,2	97,9	99,9	100	
	Kvinnor	43,2	8,0	65,8	16,0	30,0	7,9			26,6		67,0	35,1	98,9	99,9	100,0	
<i>Andel som inte uppfyller målen (D/B)</i>	Totalt	38,7	73,0	23,6		62,0	50,6			38,2	66,0	16,9	11,6	14,1	0,8	0,0	
	Män	35,2	78,0	21,0		66,0	55,9			41,0		18,7	11,4	14,6	0,7	0,0	
	Kvinnor	41,3	70,0	26,3		59,0	45,9			35,2		15,3	11,8	13,6	0,8	0,0	
<i>Resultat (B/A)</i>	Totalt	33,9	5,0	17,3		8,0	13,3			14,6	21,0	0,9	14,4	10,2	6,7	10,0	
	Män	31,2	4,0	15,0	41,8	7,0	12,1			15,0		0,6	16,7	14,1	7,8	11,0	
	Kvinnor	36,3	5,0	20,4	42,5	9,0	14,6			14,1		1,7	13,2	7,9	5,6	7,0	

Arbetslösa ungdomar	Grupp	B	DK	D	EL	E	F	IRL	I	L	NL	A	P	FIN	S	UK	EU15
<i>Insats (C/A)</i>	Totalt	53,3	5,0	65,6		39,0	5,9			40,6	100	58,4	36,1	99,0	99,9	100,0	
	Män	53,2	5,0	66,5	10,6	42,0	5,2			42,8		56,2	34,0	98,8	99,8	100	
	Kvinnor	53,4	5,0	64,2	10,1	37,0	6,7			38,0		61,3	37,3	99,2	99,9	100,0	
<i>Andel som inte uppfyller målen (D/B)</i>	Totalt	21,7	81,0	18,5		37,0	59,9			11,8	0,0	15,2	6,8	10,9	9,6	0,0	
	Män	19,7	80,0	18,1		36,0	59,4			6,5		18,5	7,5	11,0	10,3	0,0	
	Kvinnor	23,6	81,0	19,1		38,0	60,3			18,8		12,8	6,4	10,7	8,5	0,0	
<i>Resultat (B/A)</i>	Totalt	44,9	10,0	16,6		12,0	14,8			21,8	10,0	2,8	12,1	9,1	1,3	16,0	
	Män	42,9	8,0	16,0	39,5	9,0	12,8			21,8		2,2	9,5	10,8	1,6	16,0	
	Kvinnor	46,9	11,0	17,5	44,7	15,0	16,8			21,7		3,6	13,8	7,8	1,1	15,0	
Aktiveringsgrad (%)																	
<i>Alla åtgärder</i>	Totalt	45	30	34	29	32	23	36	21	30	39	20	22	22	56	12	
	Män	42	26	34		39	24			34		17		19	54	13	
	Kvinnor	48	32	33		26	15			25		22		26	58	11	
<i>Utbildning</i>	Totalt	6	21	21		10	3	11	14	25		12	7	12	24	12	
	Män	9	17	22		12	3			25		10		11	19	13	
	Kvinnor	5	23	20		10	3			24		13		11	30	11	

Förklaringar till bilaga 2

Indikator för insats (C/A) definieras som andelen arbetslösa ungdomar och vuxna som blir arbetslösa i månad X och som har inlett en individuell handlingsplan innan de har varit arbetslösa i 6 respektive 12 månader.

Andel som inte uppfyller målen (D/B) definieras som andelen arbetslösa ungdomar och vuxna som blir arbetslösa i månad X, som fortfarande är arbetslösa i månad X+6 respektive X+12, och som inte har inlett en individuell handlingsplan.

Resultatindikatorn (andelen arbetslösa som blir långtidsarbetslösa) (B/A) definieras som andelen arbetslösa ungdomar och vuxna som fortfarande är arbetslösa i slutet av månad X+6 respektive X+12 utan avbrott.

Kommentarer för enskilda medlemsstater beträffande indikatorn för förebyggande

- Belgien: Indikatorerna kan inte jämföras med dem för andra medlemsstater eftersom avbrott i arbetslösheten som varar i mindre än tre månader inte räknas som anställningar.
- Tyskland: Indikatorn för vuxna kan inbegripa alla arbetslösa.
- Danmark: Uppgifterna omfattar bara personer med arbetslöshetsförsäkring.
- Grekland: Uppgifterna för arbetslösa vuxna gäller 1999. Beräkningen av indikatorn C/A grundar sig på ett mått för variabeln C som gäller arbetslösa som omfattas av ett arbetsmarknadsprogram inom 6 månader (ungdomar) eller 12 månader (vuxna).
- Nederländerna: Indikatorerna grundar sig bara på nya arbetslösa. Arbetslösa ungdomar: Indikatorerna grundar sig på situationen 12 månader efter registrering.

Aktiveringsgraden definieras som det årliga genomsnittliga antalet tidigare arbetslösa deltagare i aktiveringsåtgärder (E) delat med det årliga genomsnittliga antalet registrerade arbetslösa personer (F) och deltagare i aktiveringsåtgärder. Definitionen av "input"-indikatorn ändrades i årets nationella handlingsplaner för att bättre återspegla det faktum att deltagande i flertalet aktiveringsåtgärder i en majoritet av medlemsstaterna bryter arbetslöshetsperioden. Den definieras nu som $E/(E+F)$ i stället för E/F . Aktiveringsåtgärder definieras i vid mening för att inbegripa yrkesutbildning, jobbrorotation och delat arbete, sysselsättningsincitament, integrering av personer med funktionshinder, direkt skapande av arbetstillfällen och incitament för att starta företag.

Kommentarer för enskilda medlemsstater beträffande indikatorn för aktivering

- Belgien: uppgifter från 1999
- Danmark: Uppgifterna täcker bara personer med arbetslöshetsförsäkring.
- Frankrike: Fördelningen efter kön avser uppgifter från 1999.